

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egyszeri 40 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egy év 32 korona 40 fillér és átlagosan 10 fillér.

Főszerkesztő: Dr. PAP ZOLTÁN
Szerkesztési Titkár: EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 22.
TELEFON-SZÁM: 700.
Kiadóhivatal 700.

A nagy kapu előtt.

Irta: Mezei Ernő.

Egyelőre új halasztás a nyári szüneten át, de az időhaladék végére, azaz az őszi terminusra biztos, kötelező ígéret a beterveztést illetően: ennyit jelent Andrassy Gyula mai válasza azoknak, kik a választási reform dolgában a sürgetett felvilágosításokat várták. De a belügyminiszter nagyon óvakodott attól, hogy a reform elveire és irányára nézve csak halvány célzást is elejtsen. Nem igen várhatjuk, hogy ez a mai válasz enyhíteni fogja azoknak a nagy tömegeknek kínos feszültségét, amelyek már régtől türelmetlenül, reménykedve is, aggódva is ott tolongnak a jövő alkalmányos Eldorádó bezárt kapuja előtt. Ez a nagy kapu még mindig a rejtelmek kapuja. De könnyű belátni, hogy ugyanazzal az okkal, amely eddig lehetetlenné tette a teljes javaslatok beterveztését, már adva van az akadály is, amely megnehezíti a reformtervezet vezérlő eszméinek előleges ismertetését.

Ez a reformkérdés kétségtelenül sürgős, mert Magyarország mai közszellemének, politikai és erkölcsi állapotának tátonog és örökkön kiáltó hézaga. Világos és hogy ennek megoldása nélkül nem találhatjuk meg a mai átmeneti vajadásokból az alkotmányos továbbfejlődés természetes útját. Méltán lehet tehát követelni, hogy kormány és parlament mentől összevontabb eljárás-

sal, a fizikai lehetőségek teljes kihasználásával, a huza-vonák föltétlen kizárásával végezzék el a rájuk háruló feladatokat. De nem lehet sürgetni azt, hogy függetlenül a parlamenti beterveztés és elintézés idejétől a kormány saját szándékait és eszméit jó eleve az általános vitaközös tájékozó és örvénylő áradatába vesse bele. Az ilyen eljárás az időszerű és igazságos megoldásnak nem siettetése, még csak nem is későbbi biztosítása volna, hanem kikerülhetetlen megrontása. Tudták ezt és erre a szempontra ügyeltek Ausztriában is. Az osztrák kormány a választói reform előkészítésénél persze hasonlíthatatlanul gyorsabb módszert követett, mint a miénk. De ez a nagy siettetés elég óvatosan folyt is, minden kormányzati szerep előleges beosztásának, az egész parlamenti gépezet hozzávaló külön berendezésének éppen az volt a célja, hogy a minden irányban szétáradó nyilvános vitáknak, a nemzetiségi és osztályérdekek agitatórius zajlásának mentől kevesebb terök és idejök maradjon. Kérdezni tehát csak azt lehetne, miért indul meg nálunk oly későre a rég várt reformjavaslat parlamenti pályafutása? De bizonyos, hogy az általános szavazat problémája mi nálunk egy lelkiismeretes államférfiura más és jóval bonyolultabb feladatot ró, mint ott tulnan. Andrassy Gyulánál legalább nem lehet kétséges, hogy minden újabb feltevést, minden előre nem látott késedelem csak olyan ellentálláson mulha-

sal, amely ellenében neki a tiszta meggyőződés és a becsületes akarat felsőbb-ségével kell megállania.

Am ha a legrejtelmesebb száiszi fátyol fedi is még a kormány reformtervét, azt tartjuk, az igazi nemzeti közvélemény eszméi és kivánságai a választói jogra nézve is már oly világos, öntudatos formába jegecedtek, a melytől a kormányférfiak koncepczióinak sem lehet lényegesen eltérniök. A magyar közvélemény is — amely alatt persze nem az utcai felvonulásokra állandóan szervezett tömegeket értjük — az is bizonyára úgy hiszi és vallja, hogy az új választói törvénynek a magyar alkotmányosság amaz új és minden eddiginél gazdagabb termőföldjét kell jelentenie, a melyben a nemzeti jövő legbujább sarjadó reménycsiréit fogjuk elültethetni. A választói reformnak igenis új milliók számára a demokratikus igazság beteljesülését, a polgári jog büszke vívmányát kell meghoznia. De másrészt bizonyos az is, hogy minálunk a választói reformnak nem lehet egyetlen mértéke az elvontan vett egyenlő jogosultság. Az ujonnan támadó alkotmányos földnek is oly égtájak között kell forognia, ahol a régi történelmi vezércsillagok ragyognak le reája. Az új választási törvényből is, mint a nemzeti evoluczió minden művéből ki kell sugározni a régi nemzeti hitnek is, a régi szabadsághitnek is. Ennek az országának történelmi dicsősége, hogy küzdelmeiben a nemzeti hit és a szabadság-

Egész napos parlament.

Irta: Bede Jób.

A villanyoson egy társaságbeli urral találkoztam.

— A képviselőházba? — kérdezi. — Mindig a képviselőházba? Rettenetesen unalmas foglalkozás lehet ez kérem, mindig beszédeket hallgatni.

— Megszokja az ember.

— Én is próbáltam. Egy darab ideig mindig elmentem, ha okos és nagy beszédekre volt kilátás, vagyis nagy emberek okos beszédeit vártuk. Elszöktem a minisztériumból és bementem a Házba, még a régi Sándor-utcaiba. Azután az ujba is jártam olykor-olykor. Azonban lassankint egészen kimaradtam, mind kevesebb alkalommal kedveskedtek ama hírrel, hogy nagy emberek beszédeit hallhatjuk.

Rá kellett hagynom ennek a megkülönböztetésnek a helyességét. Az uri emberen igen elegáns zsakett volt, gondosan kötött nyakkendő és egészen friss keztyű.

— És most hová megyen? — kérdeztem.

— Most? Vízitbe. Régi barátunk, talán emlékezik is rá, az amerikai mérnök, megházasodott. Ez náluk az első látogatási hét. Nem tulságosan mulatságos, de semmi esetre se olyan

unalmas, mint ami miatt ön vett fel fekete kabátot...

Egy gentleman, aki villanyoson megy vízitbe, mindenesetre számbavehető ember. S amit mondott, abban sincs különösebb igazságtalanság. A parlamentben a folytonos beszédhallgatást meg lehet unni és aki csak azért menne minden ülésre a képviselőházba, hogy az ugynevezett szónokokat hallgassa, az vagy csodaszülött: háromelnök egy személyben, vagy maniatikus, avagy a legjobb esetben azt hiszi, hogy a képviselőiséghez is az szükséges, hogy ingyenes tanfolyamot járjon.

Akit ellenben az a kötelesség köt oda, hogy a parlamenti eseményekről referáljon, az legkevésbé a beszédekből hall. S ha muszáj olykor egynéhány miatt a teremben tartózkodnia, úgy segít magán, ahogy tud, tanulmányozza a szónok sajátosságait, beszédmódját, hogy mi van benne, akár a földje tájszólásából, akár pedig azt kutatja, hogy minő iskolához tartozik? Utazott-e legalább egy hónapig külföldön. Olvasott tán kétféle három könyvet; vagy pedig csak éppen hogy az egyetemre be volt iratkozva és most a hírlapok különféle rovatát böngészi, ahol az exotikus világrészek nevezetességei vannak leírva. Egyébként pedig magát a beszédet ugyanaz az uri ember fogalmazta, aki a jogi szanatóriumban a vizsgákra készítette elő.

Aztán meg, tessék elhinni, semmit sem szok-

nak meg gyorsabban az emberek, mint az alantasabb színvonalat. A beszédekben okvetlen a legnagyobb mértékben érvényesül a sablon s azzal is lehet időt tölteni, ha a mondat első fele után előre bediktáljuk a másik felét. Továbbá a folyosón is lehet szerencsét próbálni. Mindig van egy tucat képviselő, aki az anekdotamondók fajához akar tartozni. Ők a legkisebb eseményeket is anekdotákba burkolják és hovatovább bizonyos gyakorlatra tesznek szert. És amikor nincsenek tulságos számban a nagy emberek, akkor az anekdotamondók is nevezetesek és akkor az igazi nagyok is lejebb srófoliák a lámpabelet.

Következik belőle, hogy a miniszterek is alkalmazkodnak a környezethez és ennek nivaujához. Ennek kell tulajdonítani, hogy a miniszterek inkább magyarázó beszédeket mondanak, semmint szónoklatokat tartanak. A világhíres szónok, gróf Apponyi Albert, mintha csak felnöttek oktatásával foglalkoznék. Gróf Andrassy Gyulának, amikor legtöbbször kell a képviselőkkel érintkeznie, nemcsak arra kell gondolnia, hogy kapacitálja őket, de egyuttal szükséges a szóban forgó kérdés elemeit is megismertetnie. Ezért történik, hogy amikor valami hullámmás mutatkozik és izgatott csoportok kiabálnak a folyosón, Andrassy ezzel lép közjük:

— Mit tárgyaltok?

Mert a lármázók háromnegyed része okvet-

HEK EMIL
Készítők: ...
1877.

ográfia"
Gabelsberger
papíroskola
33.
Képzés...
33.

mos
alágítás
33.

TOR
33.

gi butor
33.

és Fia
33.
nincsen.
26618

hit fenséges harmóniában egyesültek. Nem veheti tőlünk senki rossz néven, ha a demokratikus haladás erőteljes munkálása mellett is nem ragadtatjuk magunkat oly politikai és társadalmi ideálok felé, amelyek az egyenlő jog föltétlen érvényéért számúzik a nemzeti hitet is, a szabadság hitét is. És akármilyen szélesre tárjuk fel az alkotmány kapuját a munka dicsőséges hadseregei előtt, senki ne követelje, hogy épületébe kellő ellenőrzés nélkül ellenséges ostromcsapatokat vagy trójai lóba rejtőzött martalóczokat bocsássunk, akik a kapun bejutva a falak szétrobbantásához fognának. A magyar közvéleményben kell annyi öntudatos bátorságnak lennie, hogy minden körülmény között elégséges garanciákkal bástyázza körül alkotmányos jövőjének oly nehéz feladatait.

Anélkül, hogy különös kíváncsiságot kellene tanúsítanunk és faggató módzserrel kellene próbálkoznunk, bizvást hiszszük, hogy Andrássy Gyula eszméi és tervezetei teljes összhangzásban vannak azokkal a mélységes sugallatokkal, amelyek a közvéleményt irányozzák. Az ő szinte kivételes hivatottsága, de nagyon terhes dicsősége és az, hogy azt a feladatot, amelyet a koalíciós átmeneti kormányzat keretében vállalt, nem rendelheti alá a kicsinyes, folyton nyüzsgő pártérdek kombinációinak, nem kötheti kotteria-törekvések érvényesüléséhez. Szavával, kijelentésével bizonyosságot tesz is róla, hogy közvetlenül a teljes nemzeti közvéleménnyel áll szemben, és hogy minden cselekvésében a történelmi felelősség komor istennőjének szeme van rája függesztve.

Budapest, május 27.

A képviselőház pénteken délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen Sziklay Ottó és társainak a pozsony-bécsi villamos tárgyában be-terjesztett indítványát, a büntetőtörvénykönyvek és a bünvádi perrendtartás kiegészítéséről és

len nem tudja, hogy mi egyébért kiabál, mint azért, minthogy amaz okosabbak, akikkel együtt szokott vacsorázni, szintén kiabálnak. Andrássy aztán mindenekelőtt megvilágítja a vitaközlés témáját aképpen, hogy akik eddig semmit se tudtak, világosan lássanak és erre pár perc alatt le is csendesíti a viharzást.

Délelőtt van a gyülekezés. Az olvasott emberek egy-egy újságcikk irányítása mellett jelennek meg. Aszerint lelkesednek, vagy keseregnek, ahogy a lapjukból magukba szedték a hangulatot s e benyomásokat adják tovább. Majd bemennek a terembe, a barátjuk beszédének helyeselnének, az ellenségükét zavarják. Nem pártok szerint történik ez. Minden képviselőnek a saját pártjában van a legtöbb irigye és gyakran jobb emberei vannak a tulsó oldalon, mint a szomszédban. A vizitre villanyosozó gentlemant tehát fel kellene még világosítani afelől, hogy az apró-cseprő intrikák tanulmányozása is szerezhet némi foglalatosságot a parlamentlakónak.

Bizonyára eme tanulmányokra elegendő idő, ha délelőtt tíz órától délután két óráig a képviselőházban vagyunk. Mi változás van azzal, ha egésznapos üléseket tartanak, mint amilyenek most voltak, két óras szünet által megszakítva, reggel tíz órától, este nyolcz óráig? Csak a színben van változás. A világításban, meg a kibicizelő környezetben. Jó ebéd után általában lustábbak az emberek. De részint elégedettebbek.

módosításáról szóló törvényjavaslatot, a munkásügyi- és mentelmi-bizottság jelentéseit tárgyalják.

Kavarodás a tisztí fizetések emelése miatt. A függetlenségi pártban egészen csöndben erősen folyik a szervezkedés a tisztí fizetések emelése ellen. A párt tagjai közül körülbelül ötvenen, éppen a legagilisebbek, sehogy sem tudnak megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy a katonai terheket nemzeti irányu ellenszolgáltatások nélkül emeljék. Határozottan tapasztalják azt is, hogy az országban is igen rossz néven veszik a függetlenségi párt folytonos engedékenységet s bizonyosra veszik, hogy Hódmezővásárhely példáját mindenfelé követni fogják. Az elégtelenség éppen ezért behatóan foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy a függetlenségi pártot elhagyva a régi program alapján új pártot alakítsanak. Nem szándékoznak a balpárthoz csatlakozni, de azt hiszik, hogy a balpárt tagjai csatlakozni fognak az új ellenzéki alakuláshoz. Szombaton kezdi meg a képviselőház az appropriációs javaslatnak és ezzel kapcsolatban a tisztí fizetések fölemelésének tárgyalását és beavatott politikai körökben híre jár, hogy ez alkalommal az elégtelenség nagyobb szecsesszió formájában fog kifejezésre jutni. A függetlenségi párton föltűnt, hogy Gaál Gasztont és Endrey Gyulát, akik már kiléptek a pártból emiatt a kérdés miatt, a képviselőház folyosóján és a politikusok találkozó helyein a párt tagjai igen rokonszenvesen üdvözlik s hogy körülöttük állandóan nagyobb csoportokban folyik az eszmecsere. A katonatisztek fizetésemelésének dolgát tehát a szombati pártértekezleten távolról sem oldták meg, sőt a pártnak nagyobb fele, amely akkor nem volt jelen, most éppen ellenkező irányban mozog.

A horvátországi helyzet. Horvátországban ismét bán-válságról beszélnek. Zágrábi tudósítónk táviratozza ugyanis, hogy ottani beavatott politikai körökben híresztelik, hogy Rauch Pál bálnak állása megrendült és legközelebb kénytelen lesz lemondani, akkor aztán átmeneti hivatalnok-kormány veszi át az ügyeket, élén Rakodczay Sándor volt bálnal, akinek az a feladata, hogy a választói reformot keresztülvigye. Hír szerint Rakodczay már el is vállalta a missziót, hogy a volt nemzeti párt és a koalíció között közvetítsen. Az új kormánypárt, amelyre Rakodczay támaszkodni akar, a Kulmer-Nikolics-csoportból, a haladópartból, az önálló

részint könnyebben izgathatók, valamint gyorsabban kapacitálhatók.

Miként az iskolás gyermekek érdeklődnek az újítás iránt. S ha esti ülések idején a képviselők valahol a városban kalandoztak és megnézték az órájukat, csupa kíváncsiságból is rászánták magukat, hogy a parlamenthez hajtassanak. Ezenkívül sokan vannak köztük, akik a képviselőiséget leginkább itt tudják élvezni. A kávéházba, ahol eddig nem járt, bekerül ebédutáni feketekávéra a képviselő és azt tapasztalja, hogy nem veszik észre. Zörög a pinczérnek és az egy kemény rendreutatisító kérelemmel vág vissza és tovább halad. A szomszéd asztaloknál le se teszik az újságot, hogy őt megbámulják. Hiába tekint körül, nincs egy ismerős sem, egy stréber sem, egy újságíró sem, aki „képviselő ur“-at kiáltson. Azt is tudja, hogy már a borral sem használ, mert egy-egy remekírókat terjesztő „képviselő“ esetleg nagyobb borralalót tud kivágni, mint ő. Nem nekem való kávéház, gondolja és észébe jut, hogy még csak hat óra van, a képviselőház ülésezik. Elmegyek, füzi tovább az okoskodást, ott van az én hazám és óh, ha ez a nép tudná itt, hogy én egy fertály óra mulva egy aktív miniszternek, sőt egy tábornoknak, Jekelfalussynak, azt fogom mondani: „Pompás színben vagy, kegyelmes uram“ és hogy a folyosón a piros pamlag mellett elhaladva odaszólok Günthernek:

— Hogy vagy, Tóni?

szerbekből és a volt nemzeti párt tagjaiból alakulna meg, ellenben a jogpártiakat és Supilót, mint megbízhatatlan elemeket, kirekesztené. Rakodczay ezidőszert Budapesten van s e részben illetékes helyen tárgyal.

A koalíciós sajtó folytatja féktelen támadásait Rauch Pál bán ellen, ki azonban e támadásokra nem reagál, hanem nyugodtan munkálkodik a maga elé tűzött program végrehajtásán. A megyei főispánok legutóbbi tanácskozásán szóba kerültek az egyes vidékeken szükséges adminisztratív intézkedések, mely alkalommal a bán közölte a főispánokkal, hogy évenként többször is fog ilyen értekezletet tartani, hogy az országban uralkodó hangulattal és a viszonyokkal mindig au fait legyen. Legközelebb a Likába tesz a bán szemleutatót, hogy a helyszínen érintkezzék a nép vezetőivel. Az ellenzéki lapok most nagyban támadják a bánt, amiért Crnkovics maturáns fiának 1600 korona ösztöndíjat utalványozott ki bizonytalan időre, míg tudniillik egyetemi tanulmányait Zürichben, Németországban vagy egyebütt a külföldön befejezi. Különösen rosszalják az eljárást azért, mert rendszeren az ily ösztöndíjakat csak pályázat után adományozhat az országos kormány.

Gróf Apponyi a királynál. Bécsből jelentik, hogy a király ma délután fél három órakor külön kihallgatáson fogadta gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi minisztert, aki ez alkalommal tárczája ügyeiről tett jelentést. A katolikus autonómia és az ingyenes népoktatás dolgában a király megadta az előzetes hozzájárulást, s így ezek a törvényjavaslatok már a legközelebb a képviselőház elé kerülnek.

A főrendiház bizottságaiból. A főrendiház összes szakbizottságai a mai napon alakultak meg. A pénzügyi bizottság elnöke Samassa József bihor-nok-érsek lett, helyettes elnöke Pallavicini Ede őgróf, jegyzői Hertelendy Ferencz és Gaál Jenő; a közgazdasági és közlekedésügyi bizottság elnöke Pallavicini Ede őgróf, jegyzők Miklós Ödön és Gaál Jenő lettek. A közjogi és törvénykezési bizottság elnökévé Wlassics Gyulát, jegyzőivé pedig gróf Vigyázó Ferenczet és gróf Degenfeld Pált választották meg. Ezenkívül megválasztották a büntetőtörvénykönyv módosításáról szóló törvényjavaslat előadójaul Rudnyánszky József bárót.

A főrendiház plenáris ülésének összehívására nézve ezideig intézkedés nem történt. A képviselőház által letárgyalt költségvetéssel előbb a főrendiház pénzügyi bizottsága fog foglalkozni, mielőtt az a fő-

Igy növekedett az esti ülések látogatottsága, hozzászámítva, hogy a karzatokon állandóan nagyobb és elegánsabb hölgyközönség volt, mint délelőtt. Mert az asszonyok arczsine többnyire inkább este tájt válik teljesen széppé. Az időbeosztásuk is olyan, hogy a napi programba könnyebben illeszthető be az esti parlament, amikor egyben a színházi páholyt is meg lehet spórolni.

A képviselők kényelemszeretete hozza magával, hogy ebéd után már kevésbé nyomja őket a haza gondja. Kétszer is meggondolják, mielőtt beszélnének, aminél valóban sokkal komótosabb, ha mások beszélnek s ők a karzatot gukkerezik. És ha Justh Gyula azt mondja a folyosón:

— Kérlek, végezzük be ma ezt a költségvetési füzetet.

Akkor a beszéd-buzgalom hamar átváltozik hallgatási buzgalommá.

— Milyen ügyes dolgot csinálnánk, hogy ha holnap már a másik tárczát vehetnők elő! — folytatja Justh.

És erre mindenki azt lesi, hogy ki tudja minél rövidebbre összevonni a mondandóit és a tízperces beszéd már olyan hosszú, mint délelőtt az egész egy óras beszéd. Nem mondjuk, hogy hat darab tízperces beszéd esetleg nem éppen olyan unalmas, mint egy darab egy óras. De több mulatság van benne szemlélni, hogy a türelmetlen ösztökélés és hajszolás közben miképpen pusztítja el a szónok az ő nagyreményül szellemi

rendhíázhoz átkerkezik és a pénzügyi bizottság által történt letárgyalástól számított három nap múlva kerülhet a főrendiház plenáris ülése elé.

Igazságügyi reformok.

Budapest, május 27.

A képviselőház mai ülésén megkezdte a büntetőtörvény módosításáról szóló javaslat tárgyalását. Egy évtized óta, sőt bátran mondhatjuk, hogy még régebb idő óta nem volt a képviselőház napirendjén javaslat, melyet a közvélemény oly rég várt volna, mint azok a javaslatok, amelyek a büntetőtörvénykönyv néhány szakaszának s a végrehajtási törvénynek módosításáról szólnak s amelyeknek üdvösebb és mélyrehatóbb szociális jelentőségük volna, mint lesz ennek a két javaslatnak, ha belőlük törvény lesz. És nem kell, hogy az ember nagy hive legyen a kormánynak és mégis a legteljesebb elismerés hangján fog adózni neki már csak azért is, mert minden előző kormánytól követelte az ország ezeknek a reformoknak megvalósítását, meg is ígérte valamennyi, de ez az első kormány, amely az ígérteit be is váltja s anketezés és egyéb köpönyegbe bujtott halogatás helyett meg akarja csinálni azt, aminek elmulasztása már eddig is mérhetlen csapás volt az országra.

Büntető-törvénykönyvünk harmincz éves. Akkor, mikor azt Csemegi Károly kidolgozta, a legkiválóbb büntető-kodex volt az egész világon s azt lehet mondani, nálunk az első kodifikációs munka volt, amelyet európai mértékkel lehetett mérni. Azóta egyes részeiben elavult. Hisz már akkor is, mikor életbelépett, joggal tették ellene azt a kifogást, hogy a vagyon elleni legkisebb büntényeket is drákói szigorral torol meg. Azóta ez a hibája még nyilvánvalóbbá vált s a bíróságok sok esetben kénytelenek kimondani a szigorú ítéletet, mert a törvény megfosztotta őt a jogtól, hogy méltányosságot gyakoroljon. A királyi kegyelmezési jog volt az egyetlen orvosság ezek ellen a haj-

csemetéit, mint abban, hogy mennyire kinlódik az igyekezettel, hogy a csenevész bokrot, melyet a sablonok országutján ellepelt a por, úgy tüntesse fel, mintha az érett gyümölcsessel dusan megrakott termékeny nagy fa lenne.

Maga a tárgyalás inkább a patriarchális megyei közigazgatási bizottságok tanácskozáshoz hasonlít. A jegyző gyorsan olvassa a tételeket és az elnök nyomban rámondja: „Elfogadtatik.” Zseniális ember legyen, aki meg tudja jegyezni, hogy melyik tétel kerül sorra és leginkább a jegyzőkre van bízva, hogy az egyes tételnél feliratkozott szónokokat figyelmeztessék. Azonban nevezetességet így is lehet szerezni. Volt egy-két délután, amikor valahányszor benéztem a terembe és kérdeztem: „Ki beszél?” mindig ezt a feleletet kaptam:

— Dobroszláv Péter!

Hatodszor, hetedszer már restellnem kellett, hogy még nem ismerem Dobroszláv Pétert, aki például az igazságügyi és pénzügyi tárczában esti világitásban szaktekintély gyanánt mutatkozott be. És szinte visszaélésnek tetszett, amikor egy régebben ismert szaktekintélyt szólítottak:

— Éber Antal!

A miniszterek nagyon meg voltak elégedve az eredménnyel.

Ugyannyira, hogy ma az esti üléseken végzett dolgokat összegezve, miniszterek, ház-

meresztően igazságtalan ítéletek ellen s maga a Kuria és az igazságügyminiszter a királyi kegyelmet kérték ki, csak hogy helyre lehessen hozni azokat az igazságtalanságokat, amelyeket ellentmondást nem tűrő határozottsággal szabott elő a törvény. Ezt a hibát könnyen lehetett volna pótolni. Néhány szakaszos törvényvel enyhíteni lehetett volna a bajt. De a régebbi kormányok folyton halogatták a reformot, azzal a kifogással, hogy minden részleges reform helyett majd az egész büntetőtörvénykönyv reformjával fognak maguknak halhatatlanságot szerezni. Hogy ez mit jelent, az kitűnik abból, hogy harmincz évig huzta-halasztotta mindegyik kormány a reformot, míg Günther Antal azt végre ki is dolgozta.

Nem akar ez a javaslat gyökeres reform lenni, hisz arra szükség sincs. De néhány kiáltó igazságtalanságot gyorsan akar orvosolni. Büntetni akar azonkívül néhány olyan cselekedetet, amelyeket eddig nálunk a köznek rovására szabadon lehetett gyakorolni s amelynek megbüntetésére nem volt módja a bíróságnak, mert arról annak idején a törvényhozás megfeledkezett. Talán akkor, mikor a büntetőtörvénykönyvet megalkották, ezeknek a cselekedeteknek nem volt olyan nagy szociális vagy nemzeti hátrányuk, mint van ma, vagy talán a bűnöző hajló ember azóta ki tudta tapasztalni a büntetőtörvénykönyv hiányait; elég az hozzá, hogy nemesak enyhíteni, hanem sok esetben szigorítani, sőt egyenesen pótolni kell a büntetőtörvénykönyvünket. S ez oly sürgős, hogy ezzel nem várhatunk addig, míg az egész kodex szerves reformja elkészül, hanem a már eddig felismert hibákat gyorsan ki kell javítani és a hiányokat gyorsan kell pótolni. Ilyen üdvös korrektívum lesz a Günther-féle javaslat, azért azt az ország minden polgára, akár hive a kormánynak, akár nem, örömmel és elismeréssel fogadhatja.

De még a büntetőtörvénykönyv reformjánál is fontosabb javaslat a végrehajtási törvény módosításáról szóló. Az igazság-

elnökök, újságírók, szinte egyhangulag kérést tettek:

— Miért nem maradnak meg az esti ülések mindaddig, amíg a vakáció előtti időre szánt anyagot egészen el nem végezzük?

Minthogy az egésznapos ülésnek van még egy igen fontos előnye. Nevezetesen a képviselőház ilyenkor annyira el van foglalva a sietéssel, hogy az urak nem érnek rá fiikákat kieszelni a tanácskozások akadályozására. Az egyetlen, ami volt, a tisztí fizetésemelési javaslat ellenes agitáció, szintén csak egy napi kesedelmet okozott.

Ime, a módosított házszabályok első tanulságai. Ezek közé tartozik, hogy már szinte hiánynak számítják, ha több javaslatra nem lehet egyszerre kimondani a sürgősséget és egésznapos ülést. Különösen most, amikor a nyár hazafelé és a fürdőhelyekre csábítja a törvényhozókat is.

És még egyet ne feledjünk el, (mielőtt más-kor még egyebekről is szólnánk) ne feledjük el, hogy a parlament sokat panaszkodott színvonalán is javítottak az esti ülések.

A hallgatók ugyanis eképpen okoskodhattak:

— Bizonyosan vannak itt sokan nagy szónokok és zseniális emberek, de feláldozták magukat, nem akarták megmutatni, hogy mit tudnak, mert sietniök kellett.

ügyi bizottság ülésén gyönyörűen jellemezte Günther Antal igazságügyminiszter a most érvényben levő végrehajtási törvényünket, mikor azt mondta, hogy az a maga ridegségével két részre szakította a nemzetet s az egyik részen vannak a hitelezők, a másikon az adósok. Nem tulzás, mikor azt mondjuk, hogy a végrehajtási törvény 1881 óta nagyobb pusztítást vitt véghez a magyar nemzetben, mint a tatárjárás, mert egész családokat juttatott koldusbotra, családi tűzhelyeket dult fel s a züllés fertőjébe taszított olyanokat, akiket védeni és megmenteni elsőrangú fontosságú szociális és nemzeti érdek lett volna. A középosztály megmentéséről annyi sokat írtak és anketeztek már, de az első igazán üdvös cselekedet a végrehajtási törvény reformjáról szóló ez a javaslat, mert a lefoglalhatóság alól a családi tűzhelyet mentesíti, a szükséges butorokat és konyhaedényeket végrehajtás alá vonni nem engedi s a család fő fizetésének lefoglalható részét is az eddigi 500 forintos minimumról 1000 forintra emeli, tehát a nyomortól, sőt sok esetben az éhenhalástól menti meg az embereket. Ezt nem szabad kicsinyelni. És főleg nem szabad felülni azoknak a farizeusoknak, akik azt mondják, hogy a törvényjavaslat azért rossz, mert a kisember hitelét tönkre teszi s nem fog senki a kisembernek hitelezni, ha a törvény a hitelező számára megneheíti azt, hogy majdan pénzéhez jusson.

A kisember hitelének megnehezítésében éppen ellenkezőleg, mindenki a törvényjavaslat előnyét láthatja. Nálunk a hitelélet amugy is teljesen egészségtelen irányban fejlődött ki. A hitelnek nem az a célja, amelyre nálunk igénybe veszik. A hitel rendeltetése az, hogy produktív módon használtassék fel a kölcsön vett tőke. De nálunk erre, főleg a középosztályban alig van eset. Nálunk a hitel az eladósodás forrása, mert a kisember s a lateiner osztály azt legtöbb, sőt tulnyomó esetben nem hasznos befektetések céljából veszi igénybe, hanem azért, hogy fényűzési, tehát teljesen inproduktív vágyait kielégítse. Ha a hitelező számára a végrehajthatóság megszorítatik, akkor a könnyelmű hitelezésnek korlát emeltetik, a hitelező csakis produktív befektetésekre fog hitelt adni, ami egyik eszköze lesz a nemzeti vagyonosodásnak, mert a népet takarékososságra szorítja s a tőkét az elpocsékolástól menti meg. Ha ez a javaslat és a már benyújtott uzsorajavaslat törvénynyé válik, egészen új korszak fog megnyílni a nemzet számára s az elzüllesztés kergetett exisztenciáik száma kevesbedik. Mindez néhány paragrafusnak segítségével elérhető s mégis évtizedekig kellett várni, amíg olyan kormány jött, amely ezt a nemzetmentő munkát végrehajtja.

Ma megkezdődött a reform-munka. Vajha a parlament hivatása magaslatán állana s ezeket a javaslatokat olyan gyorsan, amilyen gyorsan csak lehet, törvénynyé emelné. Mert minden képviselő értse meg, hogy ennél üdvösebb, ennél áldáshozóbb reform megvalósításán közre nem működhetik. S azért, ha az appropriációs javaslat egyelőre félbe is fogja szakítani ezeket az igazságügyi reformjavaslatoknak tárgyalását, azokat nem szabad az őszi ülészakra halasztani, hanem azokat még a nyári szünet előtt le kell tárgyalatni.

Fejedelmek utazása.

Budapest, május 27.

Fallières, a francia köztársaság elnökét tegnap Londonban fejedelmi pompával fogadták. Ez a látogatás csak előjátéka a másik, ennél még sokkal fontosabb utazásnak, amelyet legközelebb Edvárd angol király fog tenni a császár látogatására. Mindkét utazás demonstrálni akarja a világ előtt azt, hogy Anglia, Franciaország és Oroszország valami közös megállapodást keresnek egymással. A diplomata urak szája természetesen áradozni fog a békebiztosításokról és ezt némileg el is lehet hinni, mert háboruba bizonyára a három nagyhatalom közül egyik sem fog könnyedén kezdeni. De azért nyilvánvaló az is, hogy az orosz-francia szövetség a maga hálójába kerítette Angolországot, ami egyjelentőségű a német politika felsülésével. Mert minden, ami a francia-orosz szövetséget erősíti, gyengíti a hármasszövetséget, vagyis első sorban gyengíti Németországot, mely körül, mint satellesei forognak Ausztria-Magyarország és Olaszország. A német császárnak az utóbbi években legnagyobb gondja az volt, hogy Olaszországot megtartsa a hármasszövetségnek és hogy Angolországot a német nagyhatalmi varázskörbe vonja. Olaszországgal ideig-óráig, úgy látszik, hogy némileg boldogult, de minden törekvése hajótörést szenvedett Angolországgal szemben. Ez pedig annál feltűnőbb, mert mindenki visszaemlékszik arra, hogy az orosz-japán háború alatt Angliában nemcsak a közvélemény rokonérzése fordult a japánok felé, hanem az angol kormány is szövetséges viszonyt tartott fenn Japánnal, ami eléggé jellemezte Angolország állásfoglalását a két hadakozó félle szemközt.

Edvárd királynak elsőbbsen sikerült a kibékülés Oroszországgal, aztán sikerült neki az, hogy Franciaországot, mint Oroszország hű szövetségeseit is magához édesgesse olyképpen, hogy Franciaország a marokkói zavarokban ne Németországra, hanem Angolországra támaszkodjék. Mert semmi kétség benne, hogy Fallières londoni látogatásával Anglia további támogatását keresi a marokkói kérdésben. Ez a támogatás abból áll, hogy Angolország Oroszországgal egyetemben Franciaország köré sorakozzék és ezzel nyomást gyakoroljon Németországra abban az irányban, hogy ez ne szegülhessen elene annak, hogy Franciaország kedve és tetszése szerint tért foglalhasson Marokkóban. Berlinben, igaz, ezidőben amugy sem akarnak akadályt gördíteni a francziák útjába Marokkóban, mert hiszen a német birodalmi kormány nagyon jól látja, hogy Ausztrián kívül egyetlen egy igazi hű barátja nincsen. Ez már az algezirai konferencián is világos volt, mert Vilmos császár híres sürgönye Goluchowski volt külügyminiszterhez ezt nyíltan beismerte. De Franciaország nem elégszik meg azzal, hogy Németország izolálva legyen, hanem azt akarja, hogy Angolország és Oroszország nyomást is gyakoroljanak Németországra, hogy a francziák teljesen szabad kezet nyerjenek Marokkóban.

A német császár nem ismert határt előzenyességében Franciaország iránt és Angolország iránt, csak hogy elejét vegye az angol-francia-orosz egyesülésnek és hogy utját egyengetse egy német-francia entente-nak. Fallières londoni útja és Edvárd király készülődése a császár udvar látogatására a német császár fáradozását mind hiábavalónak tünteti fel. Ami most Londonban történt és a mi a legközelebbi jövőben a császár udvarnál fog történni, az nem csekélyebb, mint Németország erkölcsi veresége. És hogy ezt a vereséget Németországra nem egyedül

Franciaország, hanem Angliával vállvetve mérte, ez még fájósabb lehet Németországra nézve, mert hiszen Edvárd király II. Vilmos császárnak még közelebbi vérokona, mint II. Miklós császárnak.

A három nagyhatalom új csoportosulása közvetlenül ugyan Németországot illeti, de közvetve monarchiánkat is érdekli, mert az orosz-angol entente túlhaladott állásponttá teszi a mi megállapodásainkat Oroszországgal a macedón és a balkáni kérdésekben. Az ugynevezett koncert az összes nagyhatalmak között csak addig tart, míg mohamedánok és keresztények kölcsönös irtóháborút viselnek egymás ellen Macedóniában és Örményországban. A diplomáciának fejtelensége és tanácstalansága az ottani zürzavarral szemben: az az összes nagyhatalmak koncertje. De mihelyt mi vagy magunk, vagy Németországtól támogatva akár csak egy tapodtat is mozdulunk előre bármelyik irányban, akkor utunkba áll Oroszország, támogatva Franciaországtól és Angolországtól. Így tolódik át a nagyhatalmi szövetségi rendszer súlypontja Berlinből Pétervárra. Ezt az áttolódást fejezi ki Fallières londoni és Edvárd király legközelebbi útja az orosz csári udvar felé.

Andrássy válasza.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 27.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ma válaszolt arra a kérdésre, hogy mikor terjeszti be a kormány a választói jogra vonatkozó reformot. Erre a válasza pontosult minden érdeklődés, Andrássy válaszáat leste mindenki s így az ülés tulajdonképpen napirendje nem zavart valami sok vizet. Néhány mentelmi ügyet elintézték minden vita nélkül; de már nagyobb vita kerekedett a mentelmi bizottságnak arról a javaslatáról, hogy föl kell-e függeszteni akkor a képviselő mentelmi jogát, ha polgári pörben, mint meg nem jelent tanura pénzbüntetést szabtak ki s ebben a tárgyban végrehajtást vezetnek ellene. A bizottság javaslatát félretették. — Perczel Dezső és Csávossy Béla ellen, kik törvénytelenül adtak ki állampénzt, folytatni fogják a jogügyi eljárást — ezt határozta a Ház az igazságügyi bizottság javaslata alapján. — A büntető-novellát ismertette azután Csizmazia Endre előadó.

Itt félbeszakították a vitát és Andrássy válaszott Mezőfi interpellációjára. Figyelmes csöndben állott föl a belügyminiszter. Minden szem rajta volt. A nagyérdékű válasz lényege — melyet a Ház lélegzetviasszafojtva hallgatott és sűrű helyesléssel fogadott — az, hogy a választói reform az őszi ülés első hónapjában föltétlenül a Ház elé kerül. A reform tartalmáról, persze, nem mondott semmit, mert nem akarja, hogy a reform ellenségei a nyári munkaidőt izgatással töltsék. Most is heterjeszthetné a javaslatot; csak hogy a nyári szünidőig már nem lenne tárgyalható és így semmi értelme sincsen, hogy ilyen nagyfontosságú javaslat a levegőben lógjon. Mezőfi megjegyzéseire válaszolva, újból fölállott Andrássy és nyomatékosan hangsúlyozta, hogy ő még eddig a javaslat benyújtásának idejéről határozott ígéretet soha sem tett. Ezt csak ma tette. És ezt az ígéretét meg is fogja tartani. Kitérő helyesléssel vette a Ház tudomásul a belügyminiszter válaszáat. — Még Szmezsányi György interpellációjára is válaszolt Andrássy, de erről lapunk más helyén írunk.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt 4 1/2 órakor. —

Elnök: Návay Lajos.

Jegyzők: Hammersberg László és Vertán Endre. Az elnök: Megnyitja az ülést.

A Ház mindjárt áttér a jelentések tárgyalására. Maczky Emilnek, a kápolnai választókerület új képviselőjének mandátumát a Ház a szokásos harmincz nap fentartásával igazolja.

Mentelmi ügyek.

A mentelmi bizottság jelentése alapján Fábró Károly mentelmi jogát rágalalmazás, Vázsonyi Vilmosét rágalalmazás és becsületsértés, Lengyel Zoltánét rágalalmazás, Szentiványi Gáborét, Olay Lajosét, Zannella Richárdét, Sándor Pálét és Szilassy Zoltánét párbajvétség miatt, Szikcsák Ferenc és Ivánka Milán mentelmi jogát törvény elleni izgatás miatt, Blahó Pálét izgatás és büntetés miatt felfüggesztette a Ház. Nem adták ki ellenben Ráth Endrét, akinek mentelmi jogát rágalalmazás címén kérték felfüggeszteni és nem látta a Ház beigazoltnak a mentelmi jog megsértését Brediceanu Koriolánnal szemben.

Baloghy Ernő előadó ismeretése után elfogadta a Ház a mentelmi bizottságnak azt a javaslatát, hogy a közigazgatási hatóságok elé tartozó kihágási ügyekben a mentelmi jog felfüggesztése iránt a képviselőházhoz intézendő megkeresések a városok és vármegyék tisztii ügyészeinek jogkörébe utaltassanak. A mentelmi bizottságnak egy másik javaslata tárgyában, mely arról szólt, hogy a polgári ügyekben tanuként megidézték és meg nem jelent képviselő ellen pénzbüntetés behajtása céljából, a mentelmi jog felfüggesztése nélkül, végrehajtás legyen vezethető, hosszabb vita fejlődött ki.

Baloghy Ernő előadó, Kálóssy József, Simonyi-Semadam Sándor, Hédervári Lehel, Mérey Lajos, Hock János, Olay Lajos és Günther Antal igazságügyminiszter felszólalása után a Ház úgy határozott, hogy a mentelmi bizottság idevonatkozó jelentését, konkrét eset hiányában, tárgyalatlannak találja és így a felvetett kérdésben az állásfoglalást szükségtelenné tartja.

Csávossy, Perczel.

Csizmazia Endre előadó az igazságügyi bizottság jelentését terjesztette elő a képviselőház elnöksége által a kincstári jogügyi igazgatóság után Perczel Dezső és Csávossy Béla ellen indított pörökről. A Ház tudomásul vette a bizottság határozatát, mely szerint a darabont szolgálk részére jogtalanul utaltványozott összegek miatt Perczel és Csávossy ellen a pört tovább folytatják.

Az elnök ezután az ülést öt percre felfüggesztette.

A büntető-novella.

Csizmazia Endre előadó ismertette és elfogadásra ajánlotta ezután az igazságügyi miniszternek a büntető törvénykönyvek és a büntető pörrendtartás kiegészítéséről és módosításáról szóló törvényjavaslatát.

Az elnök ezután javaslatot tett a legközelebbi ülés napirendjének megállapítására s fél kettőkor a Ház áttért az interpellációk tárgyalására.

Az általános választói jog.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: T. képviselőház! Amint méltóztatnak tudni, Mezőfi Vilmos t. képviselő ur a múlt hetekben többször interpellációban azt a kérdést intézte hozzám, hogy mikor szándékozom a választói reformra vonatkozó javaslatomat beterjeszteni. (Halljuk! Halljuk!)

Eddig ezen interpellációra nem válaszoltam, mert nem tudtam volna teljes precíz időpontot mondani. Ma azonban azon helyzetben vagyok, hogy egészen határozott nyilatkozatot tehetek. (Halljuk! Halljuk!)

Az előtt, amikor erről a kérdéssel szó volt, mindig azt mondtam, hogy úgy remélem, úgy kívánom, úgy hiszem, hogy még e tavasszal fogom benyújthatni a javaslatot. Azonban most belátom, hogy ez nem volna előnyös, mert egy ilyen nagyon nagyfontosságú javaslatot, amely Magyarország jövő fejlődésének alapjait hivatott lerakni (Igaz! Ugy van!), amely Magyarország jövőjét hosszú időre fogja megszabni, a nyári szünetek előtt benyújtani s azután az új házszabályok segítségével keresztülröszkolni teljesen téves és hibás politika volna. (Helyeslés.) Én azt hiszem, hogy olyankor kell benyújtani a javaslatot, mikor az szakadatlan, de alapos munkával letárgyalható. (Helyeslés.) mikor tehát elég idő áll rendelkezésünkre, hogy biztosak lehetünk, hogy be is fejezzük a tárgyalást. (Helyeslés.) Nagyon nagy hiba volna, ha egy megkezdett tárgyalást azután a nyári szünetek kettészakításának, men az a javaslat, ámbár meg vagyok győződve, hogy az a legszelebb rétegeknek is valódi érdekeit ké

fogja elégiteni, ami czélem is, — mégis biztos, hogy talán sokan nem is lesznek vele megelégedve, mert igen sokaknak vágya messzebb megy, mint amennyit az állam érdekében ma csinálni lehet. Ennélfogva attól félek, hogy ha nem tárgyaljuk egyhuzamban, akkor az igen tisztelt szakszervezetek kihasználják a nyári szünetet arra, hogy a javaslatot lefordítsák, jóformán lepiszkítsák s a legnagyobb hangulatot keltsék ellene. (Igaz! Ugy van!) Ezt kerülni akarom; nem akarom, hogy a nyár munka helyett izgatásokkal teljék el. (Helyeslés.)

Ezért én a javaslatot csak ősszel szándékozom benyújtani, (Helyeslés.) még pedig, ha csak tehetem, az őszi szesszió első ülésének egyikén, azonban feltétlen obligót válllok arra, hogy az őszi szesszió első hónapján belül betérjesszem. Tehát remélem, hogy minél hamarabb, már az első ülések egyikén betérjesszék, erre azonban feltétlen obligót nem válllok, feltétlen obligót csak arra válllok, hogy első üléstől fogva egy hónapon belül fogom betérjeszteni a javaslatot. (Helyeslés.)

Magára a javaslatra vonatkozólag ma nyilatkozatokat tenni nem kívánok; nem tartanám ezt helyesnek és szükségesnek. Annak idején be fogom a javaslatot terjeszteni, esetleg mielőtt betérjesszem, fogok alkalmat keresni, hogy az alapelveket kifejtsem, azokat a pártokkal közöljem; akkor majd lesz idő állásfoglalásra e javaslattal szemben, amelyet ma csak egy körvonalában ismertetni, azt hiszem, teljesen felesleges volna. (Helyeslés.) Kérem a t. Házat, méltóztassék e választom tudomásul venni. (Helyeslés.)

Mezőfi Vilmos elismeri, hogy a belügyminiszter szokás szerint őszinte és egyenes, de éppen ezért választ tudomásul nem veszi (Derűtlenség), mert a miniszter az ő kérdéseire nem válaszolt. A belügyminiszter öszre igéri a javaslat benyújtását, de mi biztosítja, hogy ezt be is terjeszti ősszel? (Zaj.) Szólt az kérte, hogy a belügyminiszter azonnal terjeszse be a javaslatot és hogy tájékoztassa az ország közvéleményét a javaslat főbb alapelveiről. Mert ezekre nem kapott feleletet, nem veszi tudomásul a választ. Nincs indokolva, hogy néhány szakszervezettől való féltelme miatt nem nyújtja be a javaslatot.

Hangos zaj és lárma fogadta a szavait.
— Eláll! Eláll! — kiáltották feléje.
— Hogy bújogassatok és lázítsatok! — kiáltotta Kállay Leopold.

Mezőfi Vilmos: Huszmillió ember várja a javaslatot.

Hellebronth Géza: Hogy mersz huszmillió ember nevében beszélni!

Mezőfi Vilmos: Ősszel a sürgős tárgyalás a javaslat erőszakos keresztülhajtását jelenti. A választ nem veszi tudomásul.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: T. képviselőház! Arra el voltam készülve, hogy a t. képviselő ur válaszomat tudomásul venni nem fogja. Ezt nem is bánom. Én nem is azért szóltam föl újból, hogy velem e fölött vitatkozzam. Azért szólok föl, hogy a leghatározottabban kikérem magamnak, (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.) hogy a képviselő ur azt mondja, kételkedik, vajon ígéretemet be fogom-e tartani és pedig azért, mert — azt mondja — már megígértem és be nem tartottam.

Ez nem áll; nem igaz, amit a t. képviselő ur mond. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.) Mindig vigyázok minden nyilatkozatomra és minden ígéretemre, melyet a Házban teszek. Mindig azt mondtam: remélem, úgy hiszem, módomban lesz — tehát mindig nyitva tartottam magam előtt annak a lehetőségét, hogy amennyiben nem tudom betartani, ne kerüljek szavammal ellentétbe. Most pedig ellenkezőleg, egészen határozott obligót vállaltam. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Ugyanis föltételesen ígértem azt meg, hogy az első napokban nyújtom be; de föltétlenül — amennyiben ezen a helyen fogok még ülni — ígértem meg azt, hogy az első hónapon belül fogom javaslatomat benyújtani. Ennélfogva ez határozott, kötelező ígérlet (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) és azt hiszem, biztos lehet a képviselő ur abban, hogy azt be is fogom váltani. Amennyiben nem tudnám beváltani, legyen meggyőződve, hogy nem ülnek e helyen egy percig sem. (Élénk helyeslés és éljenzés a jobb- és baloldalon.)

Gróf Semsey László (Mezőfi felé): Persze, gyanúsítani könnyű, de bocsánatot nem kérl!

A Ház a választ tudomásul vette.

Ezután áttértek az interpellációkra, melyet lapunk más helyén közlünk.

Az ülés ezután véget ért.

A vizi beruházások.

— A vízügyi bizottság ülése. —

Budapest, május 27.

A képviselőház vízügyi bizottsága gróf Karátsónyi Jenő elnöke alatt szerdán délután félnégy órakor ülést tartott. A kormány képviselőjében jelen voltak Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Mezőssy Béla államtitkár és Kvassay Jenő miniszteri tanácsos, az országos vízügyi igazgatóság főnöke.

Szabó Károly előadó elfogadásra ajánlja a rudolfsnádi vízkárosultak, illetve vízszabályozó társulat segélyezése tárgyában benyújtott javaslatot. A múlt évi árvízokozta töltés-szakadás számos gazdasági alanyt semmisített ott meg; felette méltányos, hogy az önhibájukon kívül válságba jutott kisgazdák és telepek sorsán az állam támogatása segítsen.

A bizottság a képviselőháznak a javaslatot elfogadásra ajánlja és kéri a nyújtandó 500.000 korona segély megszavazását.

Reök Iván előadó a vizi-beruházásokról szóló törvényjavaslatot ismerteti. Az ország főfolyóinak hajózhatóvá tétele, továbbá egyes folyók parti munkálatai és medertisztítás céljából kívánt 192 milliónyi összeget indokoltnak látja. A szabályozási tervet és működési programot helyesli. A jelzett beruházási összeg ugyanis nem egyszerre, hanem évi 7½ millió kiadási tétellel illesztetik be a költségvetésbe, így tehát nincs szó külön kölcsönfedezetről, mert a kiadások a rendes állami háztartásban fedezetet találnak. A közgazdasági és szociális szempontból egyaránt fontos javaslatot elfogadásra ajánlja azzal, hogy ha az államháztartás megengedi, az évi 7 és ½ millió emeltessék.

Kubik Gyula elismeréssel adózik a nagy terv iránt. Őszintén sajnálja, hogy az anyagi eszközök hiánya késlelteti a keresztülvitelt. Ajánlja az Ipoly szabályozását és Losoncz-Bánrévéig kapcsolat létesítését. Azon aggodalmát fejezi ki, hogy nagy vízáradás esetén a Sajó vidéke ki lehet téve a veszélyeknek. Fejtegeti, hogy az árlejtés alá kerülő özszes munkálatok a kiírásoknál szigorúan elkülönítessenek; külön egységárakat kell megszabni az egyes munkanemek szerint, hogy így a kincstár érdekei megóvassanak.

Szabó Károly a tolnai holt Dunaág és a Sió szabályozási kérdésével kapcsolatosan a javaslatot elfogadja, de kéri, hogy a medenczeszerű kiágazás Szekszárdot érintse.

Darányi Ignác utal arra, hogy egy hosszú időre szóló terv megállapításánál csak a keretek állapíthatók meg; ezek kitöltése a jövő feladata. Érzí, hogy az utóbbi években előállott munka és költség drágasága az ő tevékenységét is hátrányosan befolyásolja, de az államháztartással szemben minden oldalról oly igények támasztanak, hogy ehhez kellett szabnia kívánságait. A Kubik által felvetett losoncz-bánrévéi kapcsolatot a vízügyászó miatt felelté drága lenne. A Tisza folyón az árhullámok az utóbbi időben akadály nélkül voltak levezethetők, reményli, hogy a jövőben is sikerül megküzdeni az esetleges veszélyvel. Köszöni azt az elismerést, amelyet a felszólalók a minisztérium azon irányzatáért kifejezni szivesek voltak, hogy szigorúan ragaszkodik a nyilvános árverések kiírásához és minden esetben a legelőnyösebb ajánlkozó kapja a vállalatot. Ez az elv vezet a minisztériumot minden munkakörében és ehhez a jövőben is ragaszkodni fog. E mellett törekszik arra, hogy az árlejtési feltételek világosak legyenek és senkinek semmi külön előny közvetett uton se legyen nyújtható.

Ezek után Kvassay Jenő, az országos vízügyi igazgatóság főnöke a felvetett műszaki kérdésekre a szükséges felvilágosítást megadván, a bizottság a javaslatot általánosságban és részleteiben egyhangulag elfogadta.

Budapest, május 27.

Az appropriáció tárgyalása. A képviselőház mai ülésén az appropriációs törvényjavaslatot a szombati ülés napirendjére tűzte ki. A javaslatra vonatkozó Jelentést gróf Thorooczky Miklós, a pénzügyi bizottság előadója ma terjesztette a Ház elé.

Igazságügyi javaslatok. A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután Bizony Ákos elnökletével ülést tartott, amelyen megjelentek Günther Antal igazságügyminiszter, Imling Konrád és Törty Gusztáv államtitkárok is.

A bizottság Ferenczy Géza előadó ismertetése után letárgyalta és elfogadta a birtokrendezést, különösen az urbéri elkülönítést, arányosítást és tagosítást tárgyazó 1836:VI., X., XII., 1840:VII.,

XXX., XXXI. és 1871:LIII. törvények módosításáról és kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot és Szász Zsombor előadó ismertetése után az országgyűlési képviselőválasztások felett való bíráskodásról szóló 1899:XV. t.-cz. módosításáról és hatályának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot. A részletes vita során a bizottság Petrogally Oszkár indítványára a 48. szakaszból kihagyni határozta azt a rendelkezést, hogy a választás akkor is érvénytelen, ha a képviselőre és a más jelöltre együttvéve beadott szavazatok egy harmada érvénytelenített. Heinrich Antal ezen határozattal szemben különvéleményt jelentett be és a rendelkezés fentartását kívánta. A bizottság ezután a legközelebbi ülés napirendjére a polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslatot tűzte ki.

Az ügyvédi nyugdíjintézet. Nagy Dezső, az igazságügyi bizottság előadója a képviselőház mai ülésén terjesztette be az igazságügyi bizottságnak az országos gyám- és nyugdíj-intézetéről szóló törvényjavaslat tárgyában készített jelentést. A jelentés rendkívül behatóan ismerteti a törvényjavaslatot, amelyről elmondja, hogy az országban élő ötezerhatszáz ügyvéd nagy érdekeit fogja kielégíteni. A bizottság a javaslaton több módosítást tett, melyek közül a következő kettő a lényegesebb. A kamarának fizetni nem tudó tagjait a törvényjavaslat szerint a fizetési kötelezettsége alól a kamara választmánya az igazságügyi bizottság javaslata szerint a választmányi indítványára a közgyűlés mentheti fel s nem fizetés esetén az igazságügyi bizottság módosítása szerint csak akkor lehet perelni a kamarai tagot, hogyha az ellene foganatosított végrehajtás daczára sem fizette meg járandóságát. A másik módosítás arra vonatkozik, hogyha az ügyvédi kamarai tag időközben közhivatalt vállalt. A törvényjavaslat szerint ebben az esetben nyugdíjintézetit jogosultságát elveszti. Az igazságügyi bizottság ezt méltánytalannak találta és olyképpen módosította, hogy közhivatalának megszűntével a kamarai tag újra tagsági jogainak élvezetével lép, illetőleg régi joga felülül, ha járandóságait utólag ötszázalékos kamattal együtt megfizeti. Ezenkívül még számos apró módosítást tett a bizottság.

A zsold.

— Báró Beck nyilatkozik. —

Bécs, május 27.

Az osztrák képviselőház véderőbizottságának mai ülésén báró Beck miniszterelnök és Georgi landwehrminiszter érdekes nyilatkozatot tettek a katonai kérdésekről.

Az ülésen előbb Georgi landwehrminiszter szólt fel, aki beszédében a kétévi szolgálati időre vonatkozólag a következőket jelentette ki: Mielőtt a kétévi szolgálati időről szóló javaslat alapelveit ismertetném, konstatálnom kell, hogy az 1885-ből eredő véderőtörvény a katonai érdekeknek több tekintetben nem felel meg. A kétévi szolgálati időre való áttérésnél a szármítás általánosságban úgy áll, hogy minden száz három évi szolgálatra kötelezett utoncra a létszám fenntartásához 150 két évi szolgálatra kötelezett utonc kell. Az eddigi szolgálati idő részbeni és megrövidített fenntartását azonban nem lehet majd teljesen elkerülni. Előrelátható, hogy a hadsereg egy részénél a megrövidített szolgálati időre való áttérést elég gyorsan lehet majd megvalósítani, a hadsereg más részénél azonban ezt csak bizonyos idő telletével lehet majd általánosan keresztülvinni.

Ezután Beck miniszterelnök beszélt, ki többek közt a következőket mondta: Nem értem, hogyan beszélhetnek a bizottság egyes tagjai arról, hogy a kormányt a Magyarországgal való tárgyalásoknál vereség érte. Itt nem lehet beszélni győzökről és legyőzöttekről, hanem csak kölcsönösen elérték azt, amit elérni lehetett. Neki épp a Magyarországgal való tárgyalásokban sok évi tapasztalata van, úgy, hogy e téren már valósággal szakértő. Ha azt mondják, hogy Magyarországnak különös engedményeket tettek, ő erre csak azt felelheti, hogy ő erről semmit sem tud. Nem jutott létre más megállapodás, mint ami arról a nyilvánosság elé került és a magyar miniszterek sem beszéltek és nem is beszélhetnek olyan dolgokról, melyekről feltételezik, hogy a jövőben elérhetőek lesznek. Erről persze, egyelőre nem beszélhet, de azt mondhatja, hogy az osztrák kormány nem tett engedményeket, ezért a becsületszavával jót áll. Ami a kétévi szolgálati idő behozatalát illeti, erről nem lehetett Magyarországgal tárgyalni, míg a viszonyok ott is nem konszolidálódtak. A gazdasági kiegyezés megkötése előkészítette a véderőreform talaját és most ujból meg lehet kezdeni a kétévi szolgálati időről a tárgyalásokat. Evégből azonban az annak idején kidolgozott javaslatot, mely már elavult, modernizálni kell. Az osztrák kormány a maga részéről mindent el fog követni, hogy a kétévi szolgálati idő behozatalát szorgalmazza. Ami a katonatiszti fizetések emelésének kérdését illeti, a Latour-Schraffi-féle indítvány azt követelte, hogy e célból 6.6 millió koronát ál-

litsanak be az 1909. évi költségvetésbe és hogy a fizetésemelés visszaható ereje az egész 1908. évre terjedjen. Sohasem gondoltak az egész 1908. évre való visszaható erőre, hanem csak az 1908. május elsejéig visszafelé terjedő hatályra; tényleg a meg-egyezés az, hogy a fizetés visszaható ereje 1908. október elsejéig terjed. A különbség tehát a közt, amit követeltek és a közt, ami eléretett, csak öt hónap. A Latour-Schraffi-féle indítvány továbbá azt követelte, hogy 5 millió koronát fordítsanak a legénység zsoldjának és 5 millió koronát a legénység élelmezésének javítására. A magyar delegációhoz intézett nuncziumban azonban csak az első követelést tartották fenn. Ez ugyan nem az óhajtott formában történt meg, de megtörtént és évről-évre emelkedik, úgy, hogy 1910-től kezdve az osztrák delegáció által követelt összeget is meghaladja.

Azért — folytatta báró Beck — hogy a magyar kormány így vagy úgy ítéli meg a helyzetet, hogy a jövőre való kilátásokat illetőleg mit mond, hogy a jövőtől mit vár, vagy mit remél, azért én nem vagyok felelős. A legénységet illető megegyezésre vonatkozólag csak czeruzát kell a kézbe venni, hogy a helyzetet kellőképpen megítélhessük. Ugy fogják találni, hogy 1912-ig a legénység anyagi helyzetének megjavítására összesen 25 millió koronányi szükség fog felmerülni és hogy attól kezdődőleg a legénység részére évenként 2 millió koronával többre lesz szükség, mint amennyire a delegáció határozata értelmében szükség lett volna. A dolog úgy áll, hogy eléinte elmaradunk a delegáció által kívántak arányától, később azután utolérjük és el is hagyjuk ezen arányt. A legénység javára elért eredmények lépcsőzetesen fokról-fokra fognak életbeléptettni. A 7 millió koronára vonatkozó elvi határozat már most jött létre, kimérése azonban lépcsőzetes oly értelemben, hogy az 1909. évre 3 és fél millió, 1910. évre 2 millió korona vétetik fel. Ha a magyar miniszterelnök a proprietasok beszerzését előtérbe toltta, személyes nézetét fejezte ki. Czélszerűnek tarthatja ezen módot, de nekem más lehet a nézetem. Bizonyos, hogy e kérdés felett nem keletkezik testvérhárc. A legénység anyagi helyzete megjavul, mert naponként hét fillérrel több zsoldot kap fejünkint, tehát két fillérrel többet, mint amennyit a delegátusok vetek számításba. Egyébiránt pedig lesz alkalmunk e kérdést újból tárgyalni, nevezetesen akkor, amikor a póthiteket kérjük. Hangsúlyozni kívánom, hogy Ausztria és Magyarország között mindenkor békés viszonyoknak kell fennállniuk és arra kell törekednünk, hogy a béke fennmaradjon. E békés viszony a gazdasági helyzet szerencsés megoldása révén megszilárdított és a tisztí fizetések, valamint a legénységi zsold kérdésében most létrejött kompromisszum nézetem szerint ezen lényegesen megjavult helyzet folyamánya, amely ma Ausztria és Magyarország között fennáll és amelynek jövőbeni marandó fennállását mindnyájunknak kívánunk kell. A tárgyalást pénteken folytatják.

KÜLFÖLD.

A Reichsrath ülése. Damm és gróf Kolovrat képviselők a legmelegebben üdvözlék, hogy a kormány felvette programjába a nyelvtörvény létesítését. A német agrárius párt kulturharcz esetén, amelynek felidézését semmiképpen nem kívánja, meg fogja állani helyét. Stransky német radikális kijelenti, hogy pártja tántoríthatlanul ragaszkodik fog szabadelvű alapfelfogásaihoz és teljes határozottsággal fog küzdeni a németek nemzeti jogainak megőrzése érdekében. Höher képviselő sajnálja, hogy a hadügyi kérdéseket kikapcsolták a magyar kérdésből és követeli a kormány és szerveinek erélyes magatartását, valamint a törvények szigorú kezelését. Buzek képviselő a közigazgatási reformot sürgeti.

A költségvetés folytatolagos tárgyalása folyamán Chiari képviselő hangsúlyozza, hogy a költségvetés, a fontos állami és népszükségletek elintézése, illetőleg kielégítése érdekében szükséges a költségvetés tárgyalási technikájának megváltoztatása, valamint a házzabályoknak megfelelő reformálása, de nem erőszakos uton és zökkenés nélkül. Szóló rámutat az igazgatás jórészt anarchisztikussá vált állapotaira és hangsúlyozza, hogy a kormánynak kötelessége, ismét helyreállítani tekintélyét. A fennálló törvényeknek igazságosan és a megalkotásuknál alapul szolgáló intenczió szellemében kell végrehajtani, ha pedig a jelen törvények nem elégségesek, a parlament közreműködésével új törvények alkíthatók. Beszéde további során kifejti, hogy a németek nem akarják a nem német törzseket elnyomni, nem engedhetik azonban meg, hogy fejlődésük a németek rovására történjék, illetve tervezessék.

Szóló hangsúlyozza a németek feltétlen szolidaritását, akik kétségtelenül teljes objektivitással fognak a csehországi nyelvviszonyok rendezésén közreműködni. Mindenkor küzdeni fognak a szabadelvű eszmék és a nemzeti jogokért és esetleges klerikális kirohanásokat mindig teljes erélylyel vissza fognak utasítani. Szóló Ausztria eredményes fejlődését csak úgy tartja lehetőnek, ha a különböző pártok és képviselői együtt ülnek a korona tanácsában. Szóló pártja bizik abban, hogy a német miniszterek általános kielégítő középútat fognak találni, vagy pedig, ha e középuttól eltérés történne, ki fognak válni a kabinetből és bizva a parlament munkaképességében, — elfogadja a költségvetést.

Tresic képviselő horvátul kezdett, majd németül folytatott beszédében a miniszterelnök fejtegetéseivel foglalkozik és főleg a horvátok dolgáról beszél, majd kifejti, hogy Dalmácia közjogi helyzete rendezendő. Dalmáciát elkölti a vágy, hogy Horvátországhoz csatoltassék. A csekélyértékű dalmát akció ellenértéke fejében a kormány hihetetlen áldozatot követel, t. i., hogy Dalmácia mondjon le a Horvátországhoz való csatolásról. Ma Dalmáciának a monarchiahoz való viszonya törvényileg rendezett ugyan, a korona tanácsadói azonban nem engedik a törvény keresztülvitelét, pedig ez nagyban hozzájárulna a nemzetiségek közötti egyensúly helyreállításához. A kormánynak az összes nemzetek egyenjóságát kell szem előtt tartania, mert csak így gyógyulhat meg a monarchia súlyos bajából. Mindenáron a németek, tulnan pedig a magyarok hegemoniáját akarják megőrizni. Leginkább a horvátok szenvednek, akik mindkét államban laknak és kénytelenek bűnbakul szolgálni. Ha megengedik, hogy a magyarok tabula rasát csináljanak Horvátország autonómiájával, a monarchia felbomlása elkerülhetetlen. Állam- és uralkodóelleneseknek mondják a horvátokat csak azért, mert nem hajlandók szerb testvéreiket megőrizni. A horvátok bajának forrása Bécs és nem Budapest, mert itt székel a hadügyi vezetőség és csak a hadsereg teszi lehetővé a magyarok horvátországi eljárását. A kormány gyepőjét oly ember kezébe kell tenni, akinek van bátorsága határt szabni a magyarok tulajdonságainak. Horvátországban abszolút uralom uralkodik, a tartománygyűlést nem hívják egybe, mindez pedig az uralkodó jubileumának évében történik. Mint-hogy nincs kilátás arra, hogy a politikában változás álljon be és a dalmáciai akció is kinosan halad előre, nem szavazza meg a költségvetést. (Élénk helyeslés a horvátoknál.) A tárgyalást erre megszakítják.

Az ülés elején felolvasott beérkezett iratok közt van Breiter képviselőnek a czernichowi incidensre vonatkozó interpellációja.

Legközelebbi ülés pénteken.

Muley Hafid sikere. Muley Hafid sikerei következtében a francia kormány elhatározta, hogy szűkebb határok közé szorítja a katonai akciót Marokkóban. D'Ama de tábornok már azt a távirati utasítást kapta, hogy hagyja abba a további előnyomulást s hogy hadműveleteit úgy intézze, hogy lassankint visszavonulhasson Kazablankába. A francia nagykövetek azt az utasítást kapták, hogy az európai kabineteket értesítsék a francia kormánynak erről az elhatározásáról. — Abdul Aziz megparancsolta a marokkói kikötői hatóságoknak, hogy Muley Hafid követeit, amidőn ezek Franciaországból visszatérnek, fogják el és vessék börtönbe.

A Damade tábornoknak adott utasításokról, amelyeket Cambon francia nagykövet tegnap hozott Schön államtitkár tudomására, a Temps tudni véli, hogy ezen utasítások lényege az, hogy a Saojaterületen a francia csapatokat mindinkább marokkói haderővel helyettesítik.

Vihar a portugál kamarában. A kamarában az ellenzék tagjai hevesen megtámadták a kormányt ama javaslatért, amely szerint parlamenten kívüli vizsgáló-bizottság küldendő ki a királyi háznak adott előlegek kérdésének tisztázására, amennyiben az ellenzék vezérszónokai kijelentették, hogy e czérra már alkotmányos parlamenti bizottság ki van nevezve. A miniszterelnök kijelentette, hogy hiszen a kamarának szabadságában áll elfogadni, vagy elvetni a törvényjavaslatot.

A polgári leányiskolák új tanterve.

Budapest, május 27.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletet bocsátott ki a polgári leányiskolák új tantervének életbeléptetése tárgyában valamennyi egyházmegyei főhatósághoz és valamennyi kir. tanfelügyelőkhöz. A körrendelet a következőleg szól:

Az 1887. évi augusztus 11-én 29.000 sz. a. kelt rendelettel a polgári leányiskolák számára kiadott s azóta érvényben levő tanterv minden illetékes tőnyező véleménye szerint revízióra szorult és pedig főleg két okból. Egyik az, hogy a tanterv oly rendelkezéseket tartalmaz, melyek a legfeljebb társadalmi és pedagógiai kívánalmaknak immár nem felelnek meg; a másik, hogy a magasabb nevelés összes intézményeinek oly szoros kapcsolatba hozására irányuló törekvés, mely az egyes intézetek saját külön céljait kellően figyelembe nem vette, az utóbbi husz év tapasztalataiban helyességének igazolását nem találta meg.

Az új tanterv kidolgozásánál és kibocsátásánál irányadó szempontok a következők:

A legfontosabbak egyike a gyakorlati szempont, mely megkövetelte, hogy a polgári leányiskolában, mint nem csupán kisebb társadalmi rétegeknek, hanem a nagy népek iskolájában, a való élettel kapcsolatos, korszerű ismereteket szerezhessen a növendék. Gyakorlati a tanterv abban a tekintetben is, hogy módot akar nyújtani a növendékeknek a magyar nyelv használatában való ügyesség elsajátítására, a közéleti fogalmazványokban való jártaság megszerzésére, a modern magyar irodalomban való tájékozódásra, a német nyelven egészen gyakorlati módszerrel való megértésére, hazánk alkotmányának és gazdasági viszonyainak megismerésére a történeti és földrajzi oktatás keretében, a háztartási és nevelési ismeretek megszerzésére stb.

Nincsen a tantárgyak közt egy sem, mely más felsőbb tanintézet folytatolagos munkájára szorultna, hogy aránylag befejezetnek lehessen tekinteni.

Ez alól csak a francia nyelv, mint rendkívüli tantárgy tesz kivételt. E nyelvnek a polgári leányiskolában olyan a szerepe, mint a polgári fiúiskolában a latin nyelv.

A második a női hivatás szempontja, mely szoros összefügg az előbbivel. A tanterv gondoskodik arról, hogy a növendéket már az iskola — még pedig az utolsó évfolyamban — lássa el oly ismeretekkel, melyekre neki majdan a háztartás és gyermeknevelés terén oly nagy szüksége van, s melyekre az iskolából kikerülve, rendszerint nem, vagy csak fogyatékosan tehet szert.

Eppen azért indokoltnak találtam, hogy az egészségügyi és háztartási ismeretek ne olvasztásnak be más tárgyak anyagába. Ez ismereteknek a női hivatás szempontjából való külön felkarolása, a családi élet s így az egész társadalom érdekében szükséges.

Nagyjelentőségű a nemzeti szempontnak kiterjedt és mélyreható érvényesítése az új tantervben. A leendő családanya ismerje meg azt a kapcsolatot, mely nemzetéhez fűzi, érezze a maga életét a nemzeti élet egy részének, melynek múltjához kegyelet, törekvéseihez hű odaadás, jövőjéhez rendületlen hit köti.

A tanterv idevágó intézkedései közül kiemeltem a következőket:

A magyar nyelvi és irodalmi tanítás heti óraszámát a tanterv 13-ról 16-ra emelte, sőt ahol a nyelvi viszonyok szükségessé teszik, az I. és II. osztályban hetenként még egy-egy órát erre a czélra fordít. A tanterv továbbá oly bőséges magyar olvasmány-anyagot állapít meg, mely legjavát adja annak, ami nemzeti irodalmunkból e fokon pedagógiailag értékesíthető; a történettantás középpontjába a nemzeti történetet állítja, az egyetemes történetet pedig, mint külön tárgyat, nem veszi fel, hanem belőle annyit ölel fel, részint rövid bevezetés alakjában, részint megfelelő kapcsolatok segítségével, amennyi a világtörténeti vonatkozások megértésére nélkülözhetlen; a földrajz tanításban Magyarország földrajza a tanterv szerint egy egész évre terjed. Ezenkívül a tanterv mindenütt tekintettel van a hazai vonatkozásokra; így a természetrajz keretében, a nevelési ismeretek körében, a számtani anyagban (tárgyi körök), a rajz és női kézimunkában, énekekben stb.

Nem kevésbé fontos az új tantervben a tanítás anyagának a növendékek értelmi fejlettségéhez mérte megválogatása, melyre a tanulók zsenge életkoraiatt különös figyelmet kell fordítani. A tanterv a német nyelv tanítását beszédgyakorlatokra, a szemléltre, nyelvi és tárgyi tekintetben könnyű olvasmányokra alapítja; a természetrajz tanítása a legegyszerűbb és legizimertebb tárgyakra szorítkozik; a természettan tanítását egészen kísérleti alapra helyezi az egészségügyi ismeretek anyagát közéleti vonatkozásokkal hozza kapcsolatba; a háztartás- és nevelés körébe vágó ismereteket beszédgyakorlatokban ta-

er körrende-
uj tantervé-
nyei egyház-
tanfelügyelő-
sz. a. kelt
ára kiadott
illetékes té-
ult és pedig
erv oly ren-
jlettel társ-
már nem fe-
bb növelés
olatra hozá-
intézetek sa-
m vette, az
gének igazo-
bocsátásánál

orlati szem-
leányiskolá-
mi rétegek-
a való élet-
erezhessen a
a tekintetben
ndékeknek a
esség elcsajá-
való jártas-
irodalomban
egészen gya-
azánk alkot-
megismerésére
en, a háztar-
stb.

m, mely más
ára szorulna,
tekinteni.
nt rendkívüli
olgári leány-
i fiúiskolában
a, mely szo-
v gondosko-
skola — még
el oly isme-
rtás és gyer-
van, s me-
nt nem, vagy
n, hogy az
ne olvasas-
ismereteknek
a felkarolása,
m érdekében

ntnak kiér-
j tantervben.
a kapcsolá-
maga életét
multjához ke-
jéhez rendü-
közül kieme-

tás heti óra-
sőt ahol a
I. és II. osz-
erre a célra
magyar ol-
legiavát adja
okon pedagó-
s középpont-
gyetemes tör-
m veszi fel.
vid bevezetés
ok segítségé-
zások megér-
sban Magyar-
y egész évre
szetrajz kere-
a számtani
si kézimunká-

ben a tanítás
tségéhez mért
nge életkor-
tanterv a né-
ra, a szemlé-
nyü olvasmá-
ása a legeggy-
itkozik: a ter-
lapra helyezi
életi vonatko-
s- és nevelés
alakjában ta

nitja; a számtan anyagából az értéktelen számolási rövidítések, az összetett hármasszabály, az elegyítési szabályok és számítások stb. elmaradnak.

Mindez könnyítést jelent a tanulóknak nézve és csökkenteni megterhelésüket. Ehhez járul a női kézimunkák otthoni készítésének tilalma; a testgyakorlás heti óraszámának felemelése; anyagának kiszemelésében haladottabb felfogás érvényesítése; a játéknak és kirándulásoknak, télen a korcsolyázásnak és ahol lehet, az uszásnak követelése. A tanterv a növendékek testi nevelése tekintetében is jelentős haladásnak utját egyengeti.

Végül hangsúlyozni kívánom, hogy az erkölcsi szempont, minden iskolai tantervnek ez a természetes kelléke, ebben a leányiskolai tervezetben is mindenütt a legnagyobb figyelem tárgya.

Verdikt.

— Hat vádlott gyilkosságban bűnös. —
— Saját tudóstitónktól. —

Budapest, május 27.

Egy hónapi tárgyalás után ma kimondották a verdiktet az esküdtek és szigorú ítéletük hat czigányra súti rá a gyilkos bélyeget. Tegnap dél óta tanácskoztak a pestvidéki törvényszék fő-tárgyalási termében, ahol terítettek és ágyat vetettek a számukra. Az esküdtek főnöke, dr. Vattay Gusztáv halálsápadtan olvasta föl ennek az éjszakai tanácskozásnak az eredményét s a közönség hangtalanul, visszafóttott lélegzettel figyelte a rettenetesen szigorú verdiktet.

Az esküdtek a vád csaknem minden pontjában a főkérdésre feleltek igennel. A hat főbűnösre így előreláthatólag halálos ítéletet mond ki a törvényt alkalmazó bíróság, hacsak Tutát, Kunát és Sztójka Bajkát husz éven alulinak nem tekinti. Súlyosbító körülmény, hogy a vádlottak valamennyien büntetett előéletűek. Így például Balog János Parnó egy más ügyből kifolyólag tíz évi fegyházra van ítélve.

A bűnpör legszenzációsabb napját természetesen a legnagyobb izgatottság kísérte. Attól a perctől kezdve, hogy az esküdtek visszavonultak, a törvényszéki épület elől nem fogyott el az ember. A kapu előtt kisebb-nagyobb csoportokban ácsorgott a nép, amely abban reménykedett, hogy a mai napon még ítélet is lesz. Később kiszivárgott, hogy az esküdtek befejezték a munkát és lepihentek, erre a legnagyobb része a kíváncsiaknak hazament.

Kora reggel azonban újra gyülekezett a közönség. Gyalog- és lovasrendőrök vonulnak fel, hogy rendet tartsanak. Az emberek ennek daczára, valóságos ostromot intéznek a kapuk ellen, amelyen úgy sem tud keresztülni, akiknek nincs belépőjege.

A teremben óriási a hőség, az emberek egymás hátán tolonganak. Végre féltízkor bevonul a bíróság. Rónay elnök megrázza a csengőt: — Kérem a közönséget, hogy tartózkodjék minden hangulatnyilvánítástól.

Azután a szolgálkhoz fordult: — Jöjjenek az esküdt urak!
Fáradtan és álmosan bevonul a terembe tizenkét ur.

A verdikt.

Megszóal az elnök:
— Kérem az esküdtbíróság főnökét, hogy olvassa föl a veriktet.

Vattay Gusztáv ügyvéd föláll és megindult hangon mondja ki a formulát:

— Becsületemre és lelkiismeretemre bizonyitom, hogy az esküdtek verdiktje a következő:

— Bűnös-e Lakatos János Parnó abban, hogy 1907. év július 19-én az alberti határban levő Dános pusztai Szarvas-csárdában Szarvas István csárdást a fejére és nyakára mért ütessel előre megfontolva megölte?

Egy pillanatra megáll és aztán mondja a bűnös-ség kimondására előirt formula szerint: Hétnél több igen.

És ezután gyors egymásutánban elhangzik a többi kérdésre is a verdikt. A főkérdések közül csaknem valamennyire hétnél több igennel feleltek az esküdtek.

Az esküdtek Lakatos János Parnót, Lakatos Lajos Dolárt, Lakatos János Sztójka Bajkát, Kolompár Balog Tutát, Lakatos János Kunát és Német Vrana Trokár Marcsát a dánosi esetből kifolyólag négyrendbeli gyilkosságban és

rablásban mondták ki bűnösöknek, Surányi Csoroszló és Lakatos Julcsa Luterna bűnösök a gyilkosságban és rablásban, mint bűnpártolók, a gyóni rablásban és súlyos testi sértésben, mint részeselek. Surányi Ignác, Surányi Márton Tuba, Surányi Lidi Lizi, Kolompár Zelfi, Kolompár Buer és Surányi Julcsa részint orgazdaságban, részint rablásban és súlyos testi sértésben bűnösök, Lakatos Mari Kácsi ellenben csak a bűnpártolásban bűnös. Lakatos Rózi Mundra — az esküdtek szerint — vétkes az orgazdaságban, de a bűncelekmény felismerésére nem bírt a kellő belátással.

Kimondták az esküdtek azt is, hogy a szerencsétlen Szarvas Terézt Balog Tuta, Lakatos Kuna és Lakatos Parnó becstelentették meg. Kolompár Balog Tutára még gyujtogatásra nézve is kimondták a bűnöst. Az említett hat vádlottat a gyóni esetben rablásért és három rendbeli súlyos testi sértésért találták bűnösnek az esküdtek. Sztójka Bajkánál valamennyi bűncelekményre nézve kimondták az esküdtek, hogy a bűncelekmények felismerésére a kellő belátással rendelkezett.

Az esküdtek verdiktje ellen dr. Battlay Dezső és dr. Hevesi Illés védők semmisségi panaszokat jelentettek be.

A verdikt felolvasása reggel 9 órától déli 12 óráig tartott.

Ekkor az elnök kihirdette a bíróság intézkedését, hogy a tárgyalást délután négy óráig felfüggesztik.

A délutáni tárgyalás.

A délutáni tárgyalás egyike volt a legizgalmasabbaknak. Ekkor hirdette ki a bíróság az esküdtek verdiktjét a vádlottak előtt, akiket egyenkint szólított be az elnök.

A terem zsufolóság megtelt, különösen hölgyek voltak sokan. Maga az elnök is izgatott s mintha a hangja kissé remegne, amikor kiadja a rendeletet, hogy szólítsák be Lakatos Balog János Parnót, az elsőrendű vádlottat. Minden szem az ajtó felé szegeződik, amelyen néhány pillanat múlva, egy börtönőr kíséretében, halotthalványan belép a körszakállas vádlott. Meghajlja magát az elnök és az esküdtek előtt.

Elnök: Az esküdtek már meghozták határozatukat. Ezt akarom magának most kihirdetni. Az esküdt urak hétnél több szóval bűnösnek mondták ki magát négy rendbeli gyilkosság büntetésében, egy rendbeli rablás büntetésében, továbbá a Fabókék kárára elkövetett rablás és 3 rendbeli súlyos testi sértés büntetésében, a Blasko-esetből kifolyólag egy rendbeli lopás büntetésében. Értette?
— Igen.
— Üljön le!

Parnó ántorogva megy a helyére. Ott megkérdezi a börtönőrt, hogy mi lesz most vele. De ez nem válaszol neki. Majd kérdő pillantást vet a védőjére, de attól se kaphat feleletet.

Következik Lakatos Lajos Dolár. Szintén sápadtan lép a terembe. Láthatólag összeest.

Az elnök kihirdeti neki az esküdtek verdiktjét. Ugyanazokban a bűncelekményekben mondták ki bűnösnek, mint Parnót. Dolár is szótlannul hallgatja végig a verdiktet s ezután leül a helyére.

Elnök: Jöjjön be Lakatos János Sztójka Bajka! Sztójka Bajka belép. Az arca viaszszárga.

Elnök: Az esküdt urak hétnél több szóval bűnösnek találtak téged 4 rendbeli gyilkosság büntetésében, egy rendbeli erőszakos nemi közösülés büntetésében, 2 rendbeli rablás és 3 rendbeli súlyos testi sértés büntetésében, továbbá 2 rendbeli lopásban. Arra a kérdésre, hogy volt-e a bűncelekmények felismerésére kellő belátásod, az esküdtek igennel válaszoltak. Megértetted?
— Igen.
— Ül le! Jöjjön be Kolompár Balog Tuta!

Szánalmas látvány volt a Balog Tuta, amint nagybeteg (a fegyházban tüdővésztes lett), ziháló mellel és köhécseve az elnöki emelvény elé tántorgott.

Az elnök kihirdeti előtte az esküdtek verdiktjét. Ugyanazokban a bűncelekményekben mindták ki bűnösnek, mint Sztójka Bajkát. Szótlannul fogadja a szí-

goru verdiktet. Réveteg szemekkel néz körül, aztán helyére megy. Ajkához szorítja a zsebkendőjét, men köhögési roham fogja el.

Következik Lakatos János Kuna. Bűne egyezne a Tutáéival. A verdiktet szó nélkül fogadja.

Elnök: Jöjjön be Trokár Marcsa!
Ez a nő nem változott. Az arca oly husos, min volt.

Elnök: Trokár Marcsa...
Trokár Marcsa: Német Vrana, kérem alásant.
Elnök: Jó, jó. Itten Trokár Marcsa vagy! Az esküdtek bűnösnek találtak négy rendbeli gyilkosságban, rablásban, súlyos testi sértésben.

Trokár Marcsa, aki azelőtt oly élénk volt, most némán leül a helyére.
Surányi Csoroszlóval tudatja az elnök, hogy négy rendbeli gyilkosságban és egy rendbeli rablásban, mint bűnsegédet mondták ki bűnösnek. Lakatos Julcsa Luternát ugyanezekben a bűncelekményekben. Ez utóbbi megjegyzi:

— Én nem érzem magamat bűnösnek!
Surányi Ignác, a banda főnöke, következik a sorban. Őt orgazdaságban, rablásban, három rendbeli súlyos testi sértésben és lopásban mondták ki bűnösnek az esküdtek.

— Én nem tudok semmiről! — felelte az öreg Surányi.

Surányi Márton Tuba, amikor az elnök tudatja, hogy orgazdaságban, rablásban, lopásban és három rendbeli súlyos testi sértésben találták őt bűnösnek, csak ennyit mond:

— Nem érzem magamat bűnösnek!
Surányi Lidi Lizire orgazdaság, rablás és három rendbeli súlyos testi sértésért mondták ki a bűnöst, míg Lakatos Zelfit csak egy rendbeli orgazdaságért.

Lakatos Erzsí Lulugyát orgazdaságban, rablásban és három rendbeli súlyos testi sértésben találták bűnösnek.

— Én nem tettem semmit! — mondja.
Kolompár Buert és Surányi Julcsát csak egy-egy orgazdaság, Lakatos Mari Kácsit pedig csak egy rendbeli bűnpártolás büne terheli.

Elnök: Lakatos Róza Mundra előtt majd később hirdetem ki a verdiktet.

A büntetés.

A vádlottak előtt kihirdettévn a verdikt, a büntetés kiszabása tekintetében dr. Gaál Endre kir. ügyész tette meg indítványát:

Azzal az általános enyhítő körülménnyel szemben, hogy a vádlottak valamennyien vadon, minden elemi oktatás és vallás-erkölcsi nevelés nélkül nőttek fel, gyermekkorukban zsenge és hajlítható lelkületűek a rossz példák hatása alatt fejlődött: szemben áll a bűncelekmények szörnyű halmazata és az a körülmény, hogy a terhükre rótt bűncelekmények olyan természetűek, hogy a nevelés és képzés hiányával ki sem menthetők. Ezért azokkal szemben, akik a bűncelekmények elkövetésekor életkoruk 20-ik évét meghaladták: a dánosi ügyben érdekelt Parno, Dolár és Trokár Marcsával szemben a törvény teljes szigorának alkalmazása indokolt. Bajka, Kuna és Tutáival szemben a büntetés a 87. §. alapján szabandó ki. Parnó volt a vezér, aki hasonló bűncelekmény miatt már 10 évre el van ítélve, Dolárnál volt a fejse, amellyel Szarvas Istvánt és Tabányit megölték, Tuta ezen bűncelekményen kívül még a btkv. 232. §-ába ütköző bűncelekményt is elkövette. Trokár Marcsával szemben kiemelendő, hogy ő volt az, aki rávette társait a dánosi bűncelekményekre, viszont Lidi Lizi, Lulugyával és Buerral szemben enyhítő körülményt képez, hogy ezen bűncelekmények végrehajtásáról le akarták beszélni azokat. Trokár Marcsa kivételével a többi asszonynyal szemben bizonyítva látja az ügyész, hogy vezérszeret nem vittek, hanem a férfiak bűncelekményéhez csatlakoztak, tehát javukra tudandó be az a fölény, az a szupremáció, amit a vezetők velük, mint a karaván női tagjaival szemben gyakoroltak. Ugyanaz a körülmény, amit a vádlottak ellen a bűnösség kérdésében az orgazdaság bizonyítására felhozott az ügyész, hogy a rabolt tárgyak a közös megélhetés és életfentartás céljait szolgálják: egyuttal enyhítő körülmény, mert nyilvánvalólag nem annyira nyereszkedésről, mint inkább a közös megélhetés eszközeinek megszerzéséről volt szó. A bűnjelek a pénz, óra, láncz, forgópisztolyok adassanak ki néhai Szarvas István örökösöknek. Majd így végezte indítványát a kir. ügyész:

A kir. törvényszék bölcsesége megtalálja a büntetés kiszabásánál a helyes mértéket és ahol a körülmények megengedik, adjon helyt az igazság mellett a méltányosság érvényesülésének is!

A közönség halk éljenzéssel fogadta az ügyész humánus indítványát. Az elnöki rendreutasítás után helyreállott csendben most a védők előterjesztésére került a sor.

A védők.

Lakatos Balog János Sztojka Parnó védője, dr. Battlay Dezső szólalt fel először s kérte a bíróságot, hogy tekintettel védenecze műveltségére, nevelésének hiányára, a büntetés kiszabásánál alkalmazza a 92. §-t, vagy a 91. § 2. pontját. Dr. Hevesi Illés, Lakatos Lajos Sztojka Dolár védője, beszédében hangsúlyozta, hogy az igazság nem kívánja meg, hogy e nagyszabású pör a legsúlyosabb ítélettel fejeztessék be. Utal a Kuriának több döntvényére, amelyben kimondja, hogy a kegyetlenség nem számítható be súlyosbító körülményül az ítélet kiszabásánál. Mint enyhítő körülményt felhozta az éhínséget, amelyben a karaván tagjai s így védenecze is voltak, a félvad állapotot, a műveltség és nevelés teljes hiányát. Védenecze nem vitt vezérszerepet s a kegyetlenség sem bizonyult rá, sőt az erőszakos nemi közömbösítésben sem vett részt. A büncselekmények elkövetésében a többiek hatása alatt állott. Lakatos János Sztojka Bajka védője, dr. Pátkai Béla azt vitatta, hogy védenecze nem volt 16 éves a véres tett elkövetésekor. Beszéde további folyamán megjegyezte, hogy a bíróság Lakatos Rózát terhelő vallomásaért ne jutalmazza meg Sztojka Bajka súlyos elítélésével. Rónay Kamill elnök ezen megjegyzéseért a védőt, aki beszéde végén a 92. § alkalmazását kérte, megintette.

Dr. Baumfeld Lajos (Kolompár Balog Tuta védője) beszédében védeneczenek fiatal korára hivatkozott s utalt ennek korlátoltságára s beteges, degenerált voltára. Nem börtönben, hanem kórházban volna helye ennek a fiatal vádlottnak, akit a 10 hónapi fogság már eddig is annyira megviselt, hogy életbenmaradása a fogházban szerzett betegsége miatt kétséges. Eléggé megszenvedett, megvezekelt már eddig is szörnyű bűnéért, azért kéri, hogy a bíróság alkalmazza vele szemben az ítélet kiszabásánál a 92. §-t. Dr. Elek Mór (Lakatos János Kuna védője) utalt arra, hogy védeneczenél bűnjelt nem találtak, véresen nem látta senki, hogy a tett előtt jól viselte mindig magát, amint Jutina, az egyik cigányfiú mondta: jó gyerek volt. Mint büntetlen előéletű, egyetlen az összes vádlottak között. A 92. § alkalmazását kéri. A nagy jogi tudású, széles koncepciójú s rendkívül hatásos beszédet a közönség megtapsolta s megéljenzette. Dr. Veigelsberg Viktor (Trokár Marcsa védője) utalt arra, hogy védenecze fiatalabb 20 évnél. A vád ezen állításának ellenkezőjét bizonyítani nem tudta s így az elfogadható, hogy a tett elkövetése idején Trokár Marcsa még nem volt 20 éves. Az életkor meghatározása tekintetében jogász és bíró nem határozhat, ezt az orvosszakértők hivatják egyedül eldönteni. Enyhítő körülmény védeneczeire hogy éhezett három apró gyermekével. Enyhe ítélet kiszabását kéri.

Dr. Bakonyi Pál, Kolompár Buer védője színtelen a fiatal kort, a büntetlen előéletet, továbbá azt a tényt, hogy a 200 koronát védeneczenél megtalálták, kérte enyhítő körülményül tekinteni azzal, hogy a férje befolyása alatt cselekedett s kis gyermeke van. A többi védő szintén a vádlottak nagy nyomorára, műveltségére, nevelésük elhanyagolt voltára hivatkozva, enyhe ítéletet kért.

A vádlottak.

Elnök ezután a vádlottakat szólította elő egymás után:

— Hallotta, mit hozott fel a védője a védelmére! Kíván-e ezenkívül még valamit előadni?

Lakatos János Sztojka Parnó: Ártatlan vagyok, semmiről sincs tudomásom. A vádlottat elvezették. Utána Lakatos Lajos Sztojka Dolár: Nem bánom én, ha elítélnék is, ha felakasztanak is, én büntetlen vagyok, mert nem vagyok Lakatos Lajos.

Lakatos János (Sztojka Bajka): Büntetlen vagyok!

Kolompár Balog Tuta: Ártatlan vagyok. Mióta a csendérek elfogtak s agyongyilkoltak, azóta mindig beteg vagyok.

Lakatos János Kuna: Ártatlan vagyok! Nincs tudomásom semmiről. Tanum van rá, hogy nem voltam Dánoson.

Trokár Marcsa: Semmi tudomásom sincs a dologról! Hát madár voltam én, hogy repüljek?

Surányi Csorosziya: Ártatlan vagyok csókolom a kezét, tessék kiszabadítani. A vádlottó nagy lármával vonult ki a teremből.

Lakatos Julcsa Luterna: Ártatlan, büntetlen vagyok, 10 hónap óta szenvedek itt. Lopásigot az én kezemen nem találtak. A börtönőr a síró vádlottót elvezette.

Surányi Ignác kijelentette, hogy a védőjé-

vel meg van elégedve. Kéri, hogy azt a ruhát, amit Vacson csináltatott 25 frt-ért s melyet a csendőrök elvettek tőle, adják vissza neki. Végül megjegyezte, hogy a szabadlábamot kérem.

Surányi Márton is ártatlan, mert akkor Makón volt. Kéri a sarkantyú és a két nyaklánc kiadását.

Surányi Lidi Lizi is az ártatlanságát hangsúlyozta s éktelen lármát csapva vonult ki a teremből.

Kolompár Zelfi a pénzét követelte vissza, mert ártatlan.

Lakatos Lulugya: Büntetlen vagyok, mert nem raboltam. Akasztasson fel a törvényszék én büntetlen vagyok!

Kolompár Buer: Büntetlen vagyok, kérem vissza a pénzemet!

Surányi Julcsa: Ártatlan vagyok. A két kis lányomat elvették, hová tették?

Elnök: Majd visszakapja őket, ne féljen.

Lakatos Mari Kácsi is ártatlannak vallotta magát s panaszkodott, hogy már tíz hónap óta fogva van.

Elnök ezután Lakatos Róza előtt hirdette ki az esküdtek verdiktjét. A kis koronatanut bűnösnek mondták ki az esküdtek az orgazdaság bűntettében. De azt is kimondták, hogy nem birt a bűnösség felismerésére kellő tudattal.

— Megértetted? — kérdezte tőle az elnök,

— Igenis! kezét csókolom.

Dr. Gaál kir. ügyész kérte, hogy a btkv. 84. §-a alapján helyezték el a 16 éves leányt 20-ik életévéig javító-intézetben.

Elnök ezzel kivezettette a sápadt arcú leányt, aki illedelmesen elköszönt.

Az ítélet kihirdetése.

Rónay elnök ezután kijelentette, hogy a nagyfontosságú pörben az ítéletet, tekintettel a peranyag óriási nagyságára, csak pénteken délelőtt tíz órakor hirdeti ki a bíróság. A tárgyalás ezzel véget ért.

Mozgó képek.

Lóismerő és kabalista.

— Történik az ígertőversenyterén. —

Verseny előtt.

LÓISMERŐ: Öregem, adok egy biztos tippet. A fogaiban lévő ezüstplombig mindent tegyen föl az ötösre.

KABALISTA: Az ötösre? Köszönöm. (Elrohan.)

Verseny után.

LÓISMERŐ (diadallal): Na, mit mondtam? Édes, bájos kis dög ez az ötös... Láttam, hogy jött... trapp... soha föl nem vágott...

KABALISTA (nevet): Valóban, soha föl nem vágott...

LÓISMERŐ: És ez a Keefe... ez egy svák... ez egy ganner... láttam, hogy hozta előre a lovát az utolsó perczben?... Ez egy óriási betörő... a czélikarika előtt még vissza is nézett... ez egy ravasz kutya... mi?

KABALISTA (vigyorog): Igen, ez egy ravasz kutya...

LÓISMERŐ (kezét dörzsölve): Vajjon mit kapunk erre a kis ügyre? Tízszerez kinéz...

KABALISTA: Magának kinéz, de nekem nem, mert én a hetest tettem.

LÓISMERŐ: Na hallja... Hogy lehet ilyen hülyeséget csinálni?... Nem mondtam, hogy ez a verseny le van futva?

KABALISTA: Hát ezt én is tudtam. Maga az ötöst mondta és én az ötöst akartam is megtenni, csak hogy én babonás vagyok. Ott álltam a korlát mellett és éppen elhatároztam, hogy azt a lovat teszem meg, amelyik rám néz, amikor a hetes felém fordította a fejét. Rám nézett szeliden, kérően... Hopp, mondtam, ez arra kér, hogy ne tegyem meg, hát nem is tettem meg... Mikor a lovak újra elcsátáltak mellettem, Wöss hajtó ráültött a ló nyakára... A kabala tehát újra a hetesre mutatott... Ekkor fogtam a programot, párszor megforgattam, azután ráböktem. Eltaláltam a hatos számot...

A hatos nem fut, tehát vettem a szomszéd számot a hetest.

LÓISMERŐ: Miért nem az ötöst, maga szerencsétlen? Hiszen az is szomszéd szám...

KABALISTA: Mert én peches ember vagyok. Elmentem a kasszához, arra gondolva, hogy mégis inkább magára hallgatok, akkor egy ember mellett azt mondja, hogy ő ezen a héten nyereségben van... Héten... hét... ez is jel, gondoltam és eltökéltem, hogy mégis a hetesre teszek. Ekkor egy asszony a közelemben egy másiknak megesküdt, hogy az egész mezőnyben a hetes a legrosszabb dög.

LÓISMERŐ: No látja... ez ellenkabila...

KABALISTA: Dehogy, ez is kabala... Ez csak olyan rosszmájú beszéd, gondoltam, juszit is a hetesre teszek. Előrefurakodtam, megnéztem a totalizátor kimutatását. Az ötösön hét tét állt, tehát még az ötös is a hetesre mutatott. A hetesen állt öt tét.

LÓISMERŐ: Ez tehát az ötösre mutat.

KABALISTA: Igen ám, de ha én megfogadom kétszer, akkor a hetes is a hetesre mutat.

LÓISMERŐ (könnyen tébolyodva): Segítség...

KABALISTA: Még ezeket a jeleket is keveseltem. Az orrom előtt elpofoztak egy urat, mire a pénztárnok így szólott: úgy kell a hetvenkedőnek... Hetvenkedő... hetvenkedő... hetven... hét... érti?

LÓISMERŐ (szétnéz; halkán): Segítség!

KABALISTA: Most nem haboztam tovább, megvettem a hetest.

LÓISMERŐ: És bejött az ötös.

KABALISTA: És bejött az ötös.

LÓISMERŐ: Fújja föl a kabaláját.

KABALISTA: Nem létezik. A kabala az egy finom dolog, csak érteni kell hozzá. Most is jól mutatott, csak én rontottam el a dolgot. Elfelejtettem, hogy a hetes két versenyben már lemaradt. Ha a hétből levonom ezt a kettőt, marad öt. (Diadallal): És az ötös be is jött.

LÓISMERŐ (a mély, a megingathatlan meggyőződés baritonján): Maga barom.

KABALISTA: Igaza van. Ezentul majd jobban vigyázok.

LÓISMERŐ: Ne vigyázzon. Még egyszer utóljára adok magának egy tippet. Csapja be, ha kell, az elsőszülött jogát is, de minden pénzével rakja meg a tizenegyest.

KABALISTA: Köszönöm. (Elrohan. Utközben): Amelyik vörös sapkásnak a balkezeiben lesz az ostora, azt lefogadom tíz forinttal.

Ray.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A soproni nyelvrendelet. Sopron város má délután Baán Endre főispán elnöklésével ülést tartott, amelynek tárgya volt gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek a soproni közgyűlések nyelvére vonatkozó két rendelete. Reichenhaller főjegyző ismertette a miniszter leiratait és ajánlotta, hogy a közgyűlés vegye tudomásul. Laehne Hugó bizottsági tag indítványára ezután egyhangulag kimondták, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek köszönetet mondanak, amiért az országgyűlésen megvédte Sopron város hazafias németiségét az ellene felhangzott gyanúsításokkal szemben. Pader prépost a reformpárt nevében tudomásul veszi a miniszter rendeletét és üdvözlözi az ügy békés elintézését. Azután rendőrfogalmazót választott a gyűlés Schmidt Ferencz eddigi közigazgatási gyakornok személyében. Több kisebb ügy elintézése után az ülés véget ért.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A Lujza-utcai merénylet.

— Andrassy és a szakszervezetek. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 27.

A Lujza-utcai merénylet dolgában a rendőrség még ma sem fejezte be a vizsgálatot. A mai nap szenzációja az, hogy az egyik vádlott, Csomor Pál ma önkéntesen kihallgatásra jelentkezett és nyílt őszinteséggel ráolvasta a felbujtás vádját Fröhlich Rezső szakszervezeti elnökre.

Legfontosabb eseménye a mai napnak az, hogy gróf Andrassy Gyula belügyminiszter Szmrecsányi György képviselő által a szakszervezetek dolgában hozzántézett interpellációra adott válaszában eloszlatta azokat a téves híreket, amelyek a Lujza-utcai merénylettel kapcsolatban a szakszervezetek feloszlásáról forgalomba kerültek. A miniszter kijelentette, hogy kötelességének tartja a szakszervezetek ellen a legkérelmetlenebb szigorral fellépni. A Lujza-utcai eset azonban nem szolgálhat okul a szakszervezetek elleni általános föllépésre, mert az eddigi adatok alapján nem lehet a szakszervezetekre hárítani a büncselekmények felelősségét.

Tudósításunk a következő:

Csomor vallomása.

Ma délelőtt a letartóztatásban levő Csomor Pál asztalossegéd kihallgatásra jelentkezett Bartha rendőrfogalmazónál és beismerő vallomást tett.

— E hónap huszonegyedikén — mondotta — a Böhm-féle vendéglőben összejöttek többen és beszélgettek a hentesmesterek ellen indított bojkottról. Szombaton, e hónap 23-án eljött hozzám estefelé a lakásomra Fröhlich Rezső, a nyolczadik kerületi pártszervezet elnöke és azt mondta nekem, hogy jöjjenek velem a Böhm-féle vendéglőbe. Én elmentem vele, hisz a pártszervezet elnöke kért erre és utközben sokat beszélgettünk. Fröhlich elmondta, hogy délelőtt künn volt a Józsefvárosi gázgyárban és hosszasan tárgyalt Kónya József bizalmi-férffel. Kónya megígérte neki, hogy a gázgyári munkások nagyszámban fognak eljönni és mindannyian revolvert hoznak magukkal. Meg fogjuk ostromolni Kozsalik Márton hentesboltját, mert ő a fősztító s miatta nem jöhet létre a békés megegyezés. Én nekem nem tetszett az egész dolog s kerekén megmondtam Fröhlichnek, hogy ebből még nagy baj lehet. Fröhlich azt mondotta, hogy „én csinálom az egészet, én viselem érte a felelősséget”. Így értünk a Böhm-féle vendéglőbe.

— Itt nagyon sok elvtársamat láttam együtt, de egy részük teljesen ismeretlen volt előttem. Az egyik csoporthoz odaszólt:

— Elvtársak! Elhőztátok magatokkal a revolvereket?

Az elvtársak azt felelték, hogy „igen, elhőztük a revolvereket” s ezután Fröhlich gyújtó beszédet mondott s szólt a hentesmesterek ellen indított bojkottról és vad haraggal izgatott a „kutyaszóvetés”, a munkaadók szövetsége és ennek fősztítójá, Kozsalik Márton hentesmester ellen.

— Fel az utra munkások, elvtársaim — kiáltotta Fröhlich, főleg a gázgyáriak csoportjához fordulva — romboljuk le a gazember üzletét, végezzünk a zsi-ványnyal. Ez becsületbeli kötelessége minden munkásnak s aki nem tart velünk, az áruló.

— A beszédnek nagy hatása volt mindannyiunkra s azonnal elindultunk. Amikor a vendéglőből kiértünk, két csoportra oszlottunk. Az egyik csoport a Kemény Zsigmond-utczán keresztül tartott a Lujza-utczába, a másik a Práter-utczán keresztül igyekezett a Kozsalik-hentesbolt elé jutni. Egyesek azonban az uton visszariadtak a következményektől és elmaradtak.

Én a Práter-utczán keresztülhaladó csoporttal tartottam. Fröhlich hozzám lépett és láthatólag meglepetéssel kérdezte, hogy „azok miért maradtak el s ti miért mentek a Práter-utczán keresztül?” Néhány perc alatt az én csoportom, a Práter-utczai, is a Lujza-utczába ért. Koromsötét este volt már ekkor.

— Allig hatvan lépésre a hentesbolttól megáll-

tunk. Hirtelen tüzes csóvaszerű fellobbanásokat láttunk s a revolverek eldőrdültek. Megálltam s egy lépést sem tudtam tenni nagy ijedtemben. Jól láttam, hogy Fröhlich a lövöldözők mögött áll, de hogy kik löttek, azt nem láttam. Óriási zürzavar volt s Fröhlichel együtt a Magdolna-utca 34. számú ház kapualjába huzódtunk meg. Odajöttek többen is. Én azt mondtam Fröhlichnek, hogy ebből nagy baj lesz s ő ezt felelte:

— Egészen jól van ez így!

Rémülden mondtam erre neki:

— Megöltetek két embert.

— Azért a munkásért — szólt Fröhlich — nem kár, mert sztrájkterő volt a nyomorult, de azt a villamos kalauzt sajnálom. Különben az egész dologban csak az bánt, hogy nem találtuk el Kozsalikot, meg a feleségét.

— Ezután felmentem Fröhlichel a házban levő lakására s átadtam a revolvert a feleségének. Nyíltan megmondtam neki, hogy én nem akarom magamnál tartani a revolvert, mert még elfognak a rendőrök s ha revolvert találnak nálam, hát a legnagyobb balba juthatok. A hat történyt kivettem belőle, hogy igazolhassam szükség esetén, hogy nem lőttem a revolverből s ezután hazamentem a lakásomra. Én tehát nem vettem részt a gyilkolásban.

A rendőrség természetesen jegyzőkönyvbe foglalta Csomor vallomását, de azt, hogy ő nem vett részt a gyilkosságban, nem hitte el neki.

Ma délelőtre a rendőrség beidézte mindazokat, akik mindjárt a nyomozás elején vallomástételre jelentkeztek és az esetnek szemtanúi voltak, de csak személyleírással tudtak szolgálni. Ezeket a tanukat ma szembesítették a letartóztatottakkal s a szembesítés beigazolja a nyomozás eredményét. Csávás Sándor munkást három tanu is felismerte s mind a három tanu jól látta, amint revolveréből többször egymásután a hentesüzletbe lőtt.

Csávás Sándor erre bevallotta, hogy részt vett a lövöldözésben, egyszer a levegőbe lőtt, kétszer a hentesüzletbe. Ő a gázgyár munkása volt s Vámos Mihály bizalmiférfit felszólította, hogy revolverrel felfegyverkezve jelenjék meg estére a Böhm-féle vendéglőben, mert nagy munka vár rá.

Megszűnt a bojkott.

A Szakszervezeti Tanácsnak a sertéshusra proklamált bojkottja nem vezetett kellő eredményre. Tegnap kiáltványra Budapest és környéke munkásnépéhez elíltotta a szervezett munkásokat és asszonyokat a szalonna, kolbász, füstölthús stb. vásárlásától. A tilalomnak nem látszott meg a hatása. A hentesüzletekben annyi portéka fogyott el, mint más napokban.

A ma kibocsátott felhívás a következőket mondja:

A Szakszervezeti Tanács kedden délután tartott ülésében kimondta, hogy az általános bojkottot megszünteti. A megtámadott egyesülési szabadság védelmére azonban a harcot folytatnunk kell, tehát az általános bojkott helyett a részleges bojkott következik. Ez a fegyver föltétlenül sikerre fog vezetni. Bojkottálva lesznek mindazon hentesüzletek, amelyek tulajdonosai szervezett munkásokkal nem akarnak dolgoztatni. A bojkott részleges lesz, vagyis egyidőben csak egyesek ellen irányul, úgy, hogy a munkásoknak mindig alkalma lesz szükségleteit a nem bojkottált üzletekben beszerezni.

A bojkottáltak névsora legközelebb a Népszavában és az összes munkáslapokban közölve lesz.

Andrassy és a szakszervezetek.

A képviselőház mai ülésén Szmrecsányi György országgyűlési képviselő a sztrájkoló hentesegédek által a személy- és vagyonbiztonság ellen intézett merénylet dolgában interpellációt intézett a belügyminiszterhez. Az a terrorizmus nyoma, melyet a szocialista pártvezetőség és a sztrájkoló munkások a munkaadókkal és az egész polgári társadalommal szemben tanúsítanak, teljesen tűrhetetlen. A munkások szervezkedésének senki sem lehet ellensége, de a hatalmaskodás és erőszak ilyen túltengése ellen teljes energiával kell fellépnie. Ezeket sorolja fel a szakszervezetek példátlan erőszakoskodására, amely most a husipári sztrájk alkalmával

érte el a tetőpontját. Ezeket az állapotokon változtatni kell, kéri a minisztert, hajlandó-e a szakszervezetek terrorizmusával szemben a szükséges megtorló intézkedéseket megtenni.

Andrassy válasza.

Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter Szmrecsányi interpellációjára a következő választ adta:

T. képviselőház! Erre a most elhangzott interpellációra válaszul természetesen az, más nem is lehet, hogy magam is ismerem azon kötelességemet, hogy a legnagyobb eréllyel, a legkérelmetlenebb szigorral (Élénk helyeslés.) járjak el azok ellen, akik bűnösök, hisz ebben az esetben emberölésről van szó, hát igen természetes, hogy eltekintve minden szociálpolitikai momentumtól, a legerélyesebben kell eljárni és azon kell lenni, hogy a bűnösök büntetésüket meg is kapják. A rendőrséget e téren semmi mulasztással nem is lehet terhelni; ellenkezőleg a legnagyobb eréllyel indította meg a nyomozást és ma már azt az eredményt érte el, hogy tizenhat tettesből, mert ennyit volt ott együtt, tizennégy már til, de kettő eddig el tudott szabadulni. Ugy reméljük, hogy azokat is kézrekerítjük.

Ebből az esetről kifolyólag azonban a szakszervezetek ellen egy nagyobb akciózt folytatni nem lehet, mert az én álláspontom ezen kérdésben mindig az, hogy csak megindokolt, bebizonyítható esetekben járok el, akkor azonban a legnagyobb szigorral. Nem szabad, hogy a kormányhatalom azon látszattal bírjon, mintha osztályérdekekből kiindulva üldöznék a munkásszervezeteket. (Igaz! Ugy van!) Minden egyes feloszlási rendeletnek úgy meg kell indokolva lennie, hogy az a munkás maga is elismerje, ha nem is teszi nyilvánosan, de elismerje önmagában, hogy a kormány másképp nem tehetett. Éppen annak a nagy szociális érdekeknek, melyet mindnyájan meg akarunk védeni, a legelső követelménye az, hogy a kormány mindig törvényes alapon álljon, sohase ragadja el magát többre, mint amennyit a jog és törvény megenged, mely körön belül azonban a legnagyobb szigorral járjon el.

Itt Mezőfi Vilmos t. képviselő ur előbbi felhívására reflektál, mikor azt mondta, hogy a belügyminiszter fél. Legyen meggyőződve, hogy nem fél, nem fél semminemű terrorizmustól, mert nem is volna miért. Utóvégre az ember csak egyszer él és egészen mindegy, hogy mikor hal meg. (Tetszés.) Abszolúte nem lehet megijeszteni engem se revolverekkel, se szónoklatokkal. (Derültség.) Mindig fogom a kötelességemet teljesíteni, azonban nem hagyom magamat erőszakos eljárásokba se helerántani, hanem mindig csak a törvény alapján állva fogok törekedni a rendet fentartani. (Helyeslés.) Ebben az esetben pedig a szakszervezet nem vett mint olyan részt. (Mozgás.) Nagyon gyakran nem gyilkosságot, de pressziót, erőszakot gyakorolnak ők is, ebben az esetben azonban nem lehet erről szó, hanem egy politikai szervezet elnöke egy korcsmában összeverődött munkásokat izgatott. Azok a munkások ezután visszajöttek este revolverekkel és csinálták azt az ostromot, amint ők azt nevezik és elkövették azt a csunya büntetést. A legkülönbözőbb szakmákhoz tartozó munkások vettek ebben részt, amint véletlenül a korcsmában összeverődtek. Ott semmi hivatalos működésről egy szakszervezetnek szó sincs. Ebből az ügyből kifolyólag, legalább úgy, amint eddig áll a vizsgálat — ha más adatok fognak fölmerülni, másképpen fogok eljárni — a szakszervezet ellen lépést nem tehettem, hanem kérem a t. Házat, méltóztatnék ezen válaszat tudomásul venni és ismétlem, hogy kötelességemet a legnagyobb eréllyel, de ugyanakkor objektív pártatlansággal fogom teljesíteni. (Élénk helyeslés.)

Szmrecsányi György a belügyminiszter válaszána az a részét, amely szerint erélyesen fog eljárni, tudomásul veszi, de nem veszi tudomásul azt a kijelentését, hogy nem akar úgy feltűnni, mintha osztályérdekeket védne, mert ez nem osztályérdek.

A Ház a választ tudomásul vette.

UJDONSÁGOK.

A mezitelenség.

* * *

Most, hogy a pornografikus irodalom és rajzok ellenségei kongresszust tartanak Párisban, a régi czivakodás megint fölújult: van-e jogosultsága a mezitelenség üldözésének, vagy nincsen.

Azok, kik azt mondják, hogy nincsen, rendszeren a természettel és művésziességgel a kezükben harcolnak.

— Hogy lehet az erkölcstelen — okoskodnak — ami természetes? Hát talán frakkban vagy Liberty-selyemben jövünk a világra? A ruhátlanság nem lehet erkölcstelenség, mert természetes. Nem áll az sem, mintha a mezitelenség rossz gondolatokat termelne. Ha azt a mezitelenséget művészi kéz vetette vászonra, akkor az szentség és csak nemes érzéseket fakaszt. Aki tehát a pornográfia ellen küzd (mert hogy hol végződik a pornográfia és hol kezdődik a művészet, senkisé tudja megmondani), tulajdonképpen a művészetre és a természetre emel kezet.

Ezek a művészet-imádók úgy látszik, nem tudják, miről van szó. Nem arról van szó, hogy felnőtt embereket megvédelmezzünk a pornográfia piszkától. Felnőtteknek erre nincsen szükségük. Egészséges ember, ha ilyen disznóság (akár képen, akár rajzban) a kezébe kerül vagy unottan dobja el, vagy érdeklődéssel olvassa el. De ha az utóbbit cselekszi meg, akkor sincsen semmi baj, mert az ő kifejlődött fizikumja játszva győzi le azokat az ártalmas ingereket, melyeket ilyen olvasmány esetleg támaszt. Attól sem kell félni, mintha az e fajta irodalom az erkölcsi fel fogást átalakítani képes; az emberek nagy többsége az édes anyja és nővérei után alkot képet az asszonyról és nem a házról-házra járó szertökről.

Hanem szó van itten a gyermekekről. Kétségtelen, hogy a pubertás korában a mezitelenség képek és írások rettenetes rombolást vihetnek végbe a gyermek lelkében és fizikumában. Az ő fejletlen szervezetük még nem bírja azt el, a mint bizonyos korban nem bírja el a gyermek a fekete kávét és az erős fűszeres ételeket.

És ezen a téren aztán nincsen művészet, nincsen természet. A legművésziesebb akt éppen olyan képzeteket vált ki a gyermek fantáziájából, mint akármelyik buta fotográfia. A gyerek nem lát a képen egyebet, mint a néni czombját, mellét és meztelen karját. Hogy az a test szép, emberi, harmónikus, nemes gyönyörűséget támasztó, arról az ő tüzes kíváncsisággal megtelt lelke nem tud semmit. De nem is tudhat: mert ahhoz, hogy ilyen szögből nézzenek egy képet, ahhoz bizonyos kor és bizonyos tanulmány szükséges.

Nézzék csak meg a tizenöt—tizenhat esztendősi fiukat most nyáron, amikor az utcán könnyű, habos, színes ruhában járnak a hölgyek. Megnyult nyakkal, kimeresztett szemmel néznek egy-egy hatalmasan domborodó idomot és lán-gol az arcuk, ha áttört harisnyára esik a tekintetük. Az ő lelkesedésüket nem hűti le az a körülmény, hogy most nyár van és a meleg még a legszendőbb angyalnál is érezteti következményeit. Ők csak a tökéletes formákat látják a szaténba öntve; hogy azok a formák nincsenek márványból faragva — óh, egyáltalában nem! — s hogy alakjukról csak az otthoni ponyvola tudna egyet-mást elbeszélni, arról ők nem tudnak semmit. Az egészséges ember azonban tudja, hogy nyáron mindenki izzad és ennek érezhető konzekvenciáit még a napi hideg für-

dők sem semmisítik meg. Éppen ezért bámulják ugyan a hölgyek tolettjeit, de ennél a pontnál nem kívánnak tovább menni.

Azok tehát, kik a művészet és természet jogán védik a ruhátlanságot, a maguk érzéseivel ruházzák föl a gyermekeket. Holott a gyermekek, különösen a fejlődésben levő gyermekek, mindent másképpen néznek, mint az érett korúak. Ilyen gamin még a szoptató fiatal mamában is többet lát, mint a természet egyik legfőbbeségebb munkáját.

NAPIREND. Napár, Csütörtök, május 28. — Róm. kat.: Aldozió csüt. — Prot.: Aldozió csüt. — Görög-orosz: Május 15. Pakómius. — Zsidó: Ijar 27. — A nap két reggel 4 óra 12 perczkor, nyugszik este 7 óra 43 perczkor. — A hold két éjjel 3 óra 33 perczkor, nyugszik este 6 óra 16 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — Új gyűlötményes kiállítás a Könyves Kálmán Nagymező-utczai szalonjában nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Fényképkiallítás a Múcsarnokban nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Tavasz és grafikai kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—7-ig. Belépődíj 1 korona. — Tavasz kiállítás az Uránia Kigyó-téri szalonjában nyitva 9—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Automobil-kiallítás az Inarcsarnokban. — A Nemzeti Múzeum nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Inarcsarnok nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma nyitva 10—1-ig. — A Képlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10—12-ig. — Az Aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Inarcsarnok nyitva 9—1-ig. — Az országos levéltár oklevélkiállítása nyitva 9—2-ig. — A Ráth György-múzeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9—1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Ezerem könyvtára nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—6-ig.

— **Személyi hír.** Samassa József egri érsek Szmracsányi Lajos segédpüspök kíséretében Szmracsányi Pál püspök látogatására Nagyváradra érkezett.

— **Kossuthi Ferencz betegsége.** Kossuthi Ferencz kereskedelemügyi miniszter állapotában javulás állott be. A miniszternek azonban kezelőorvosa, dr. Müller Kálmán egyetemi tanár tanácsára még néhány napig ágyban kell maradnia, minthogy teljes nyugalomra van szüksége. Ilyenformán a nagy-károlyi Kossuth-szobor leleplezésén sem vehet részt a miniszter.

— **Az osztrák császárfülbium.** Az osztrák császárfülbium programjába felvették a katonaság hódolatát is. Erről a hódolatról az alábbi rendelkezéseket tették közzé félhivatalosan:

Gyűlékezés a szertartás-teremben lesz. Ott gyűlekeznek össze a királyi herczegek is. Öltözet: diszruha a nagykereszt szalagjával és a szolgálati jelvényekkel ellátva. A tábornokok hódolata után a király fogadni fogja amaz ezredék diszküldöttségét, amelyeknek hatvan év óta a tulajdonosa. A hódolás után ünnepi villásreggeli lesz, amelyen ő felsége meg fog jelenni. A meghívókat ő felsége főudvarmesterei hivatala küldi ki. Este ünnepi előadás lesz az Operaházban. Kezdeté hét órakor. A hódoló ünnepen résztvevő tábornokok és küldöttségek a diszlelőadásra jegyet fognak kapni, az ünnepi előadásra külön meghívót nem hocsátanak ki. A rendelkezésre álló jegyek mennyisége szerint Bécs város helyőrségének főbb-rangu tisztjei is résztvehetnek e diszlelőadáson. Tekintettel ez ünnepi előadás jellegére, hogy tudniillik kizárólag a katonaság hódoló aktusának egy része, a katonaság összes rangfokozatainak (tehát a legénységnek is) képviselőin kívül polgári funkcionáriusokat nem fognak meghívni, szintugy természetesen hölgyeket sem. Megjelenés az ünnepi előadáson szolgálati jelvény nélkül, diszlelővegben, tábornokok szolgálati egyenruhában. A villásreggelire érvényes, névre szóló jegyeket, valamint az ünnepi előadás látogatására jogosító jegyeket a hódoló-ünnepre Bécsbe érkezők 29-étől kezdve reggel kilencz órától este hét óráig átvehetik a bécsi térparancsnokságon. Bécs város helyőrsége részére a jegyeket egyenesen az egyes parancsnokságoknak, hatóságoknak, csapatoknak és intézeteknek fogják megküldeni. Amennyiben az ünnepi előadásra való megjelenésben jogosítottak közül valaki akadályozva volna, a jegy a legközelebbi idő alatt a bécsi térparancsnoksághoz küldendő visza. E hónap 30-ának déli tizenkét órájáig el nem vitt jegyeket másként fogják elhelyezni. Azoknak a tábornokoknak, akik bejelentették a hódoló ünnepen való részvételiüket, de valami akadály folytán nem jelenhetnek meg, az elmaradást a főudvarmesterei hivatalal, valamint a közös hadügyminisztériummal távirati uton kell tudatniok.

— **A katonaság köréből.** A király megparancsolta, hogy roskoványi Roskoványi Dezsőnek, a váci 6. honvédszázadvezető lészámm felett vezetett I. osztályú századosnak, József főherczeg szolgálattevő kamarásának, miniszteri parancsörtszti minőségben teljesített kitünő szolgálatai elismerésül a legfelsőbb megelégedés kifejezése tudtul adassék. — A király Pajanott Sándor betegség okából szabadságot vezér-

őrnagynak, a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének, ez állásától saját kérelmére való felmentését elrendelte és helyébe Ziegler Károly ezredest, a pozsonyi V. számú csendőrkerület parancsnokát kinevezte.

— **Mária Henriette főherczegnő renuncziációja.** Bécsben ma délben volt Mária Henriette főherczegnő renuncziációja abból az alkalomból, hogy a főherczegnő Hohenlohe Gottfried herczeghez nőül fog menni. Az aktuson résztvevtek Grusa bíboros érsek, Ferencz Ferdinánd, Károly Ferencz József, Ferdinánd Károly, József Ferdinánd, Lipót Szalvátor, Frigyes Rainer és Jenő főherczegek, továbbá a legfőbb udvari méltóságok, valamint Hohenlohe herczeg helytartó, aki testvére helyett mint tanu működik, báró Aehrenthal külügyminiszter, Berger miniszteri tanácsos, mint állami jegyző, báró Beck miniszterelnök és Wekerle miniszterelnök helyett gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter. A király trónján állva, beszédet mondott az egybegyűltekhez, amelyben felszólította őket, hogy tanui legyenek a most véghemenő aktusnak. Azután báró Aehrenthal felolvasta a lemondó okmányt, mire Henriette főherczegnő az esküt letette a herczeg-érsek kezébe.

— **Fürstenberg Amália herczegnő szökése.** A sofförjével megszökött Fürstenberg Amália herczegnőről legújabbán az alábbiakat közlik: Fürstenberg Amália herczegnő, aki szombaton Koczián Gusztáv kíséretében eltűnt Bécsből, állítólag Wight szigetére érkezett s ott akar házasságot kötni szive választottjával. Bécsben még nem ismerik a herczegnő tartózkodási helyét, de annak a hírek, hogy a herczegnő Wight szigetet kereste föl, hitelt adnak. Brünnből, ahol Koczián szülői laknak, azt közlik, hogy a herczegnő amellelt volt, hogy az utra Koczián anyja is elkisérje őket. Brünnből azt hiszik, hogy mind a hárman egy külföldi ismerős család körében tartózkodnak. Mannheimből azt jelentik, hogy Koczián szabadságot kapott czégétől és június 10-én visszatér, hogy újból megkezdje működését, mint az automobil-társaság képviselője. A Koczián-házaspár Mannheimben fog lakni.

— **Tanárok a közoktatásügyi miniszternél.** A tanítóképzőintézet tanárok országos egyesületének küldöttsége dr. Baló József elnök vezetésével átnyújtotta gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternek és dr. Tóth János államtitkárnak az egyesület tiszteleti tagságáról szóló diszoklevelet, valamint a tanítóképzés reformálására vonatkozó javaslatát. Gróf Apponyi Albert szives köszönő szavakkal fogadta el a tiszteleti tagságot és nyomatékosan kiemelte, hogy a tanítóképzés reformálását jelenleg legfontosabb feladatának tekinti. Dr. Tóth János államtitkár meleg hangon adott kifejezést köszönetének tiszteleti taggá való megválasztásáért s kijelentette, hogy a legnagyobb odaadással és szeretettel munkálkodik a tanítóképzésnek nemzeti szellemben való fejlesztésén. A küldöttség ezután még dr. Neményi Imre miniszteri osztálytanácsosnál tisztegett, aki a tanítóképző tanárokat biztosította kívánságaik meleg támogatásáról.

— **Lelkészbeiktatás.** Nagy Ferenczet, a Kálvintéri református templom segédlelkészét, a pest-megyei Veresegyháza rendes lelkészévé választott, május 31-én, vasárnap iktatják be. A nagytehetségű és rokonszenves fiatal papot a fővárosból számos lelkész társasága kíséri el az ünnepélyes beiktatásra.

— **Az ügyvédek üdvözlő felirata.** Azon alkalomból, hogy az igazságügyi miniszter az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézetéről szóló törvényjavaslatot a képviselőházba benyújtotta és az igazságügyi bizottság által elfogadta, a budapesti ügyvédi kamara választmányja üdvözlő-iratot intézett az igazságügyi miniszterhez. A felirathon többek közt hangsúlyoztatik, hogy az igazságügyminiszter az érdem, hogy felismerte azokat a nagy, nemcsak az ügyvédségnek, de a köznek is érdekeit szolgáló szempontokat, amelyek az ügyvédi kart vezérelték, amidőn az ügyvédi nyugdíjintézménynek országos alapon való létesítését követelte s eddigi működése alatt is kimutatta, hogy azon elvek, amelyekért amir tagja volt az ügyvédi karnak, küzdött: nem frázisok, de igaz meggyőződésének folyamánai, amelyeknek mest érvényt akar és fog is tudni szerezni. A kamara végezetül arra kéri az igazságügyminisztert, hogy kövessen el mindent, hogy a törvényhozás összes tényezői a nyugdíjtörvényjavaslatot magukévé tegyék.

— **Kitüntetett magyar tudós.** Berlinből jelentik, hogy a Német Geográfiai Társulat szombati közgyűlésén Lócsy Lajos budapesti egyetemi tanárt egyhangulag tiszteletbeli tagjává választotta. A magyar tudós ezt a ritka kitüntetést Keletázsia geológiai viszonyairól szóló munkáján kívül főképp a Balatonról írott nagyszabású monográfiája alapján nyerte el.

— **Szapáry Gézáne meghalt.** Muraszombati, gyálai és szenterzsébeti gróf Szapáry Gézáne, szül. radványi György Mária grófnő, gróf Szapáry Géza volt fiúmei kormányzó és volt magy. kir. főudvarmester neje, csillagkeresztes hölgy, cs. és kir. palotahölgy ma hajnali 3 órakor Muraszombaton, életének 68-ik évében, rövid szenvedés után meghalt. Fiai gróf Szapáry László volt fiúmei kormányzó és gróf Szapáry Pálon kívül az elhunyt nővére György grófnő és kiterjedt rokonság gyászolja. Az elhunyt grófnő nagy műveltségéről és szívósságáról ismert urinő volt, aki elhunyt férje életében a fővárosi arisztokrácia körében nagy szerepet vitt. A Szép-utcai múkinceskéről híres palotájában a 70-es és a 80-as években sokszor látták maguknál nemcsak a főúri társaság tagjait, hanem közéletünk előkelőseit is, írókat, politikusokat, művészeket. Amíg férje fiúmei kormányzó volt, a kormányzósági palotában a reprezentatív kötelességekből sok részt vett ki magának is és a bel- és külföldi vendégek sok szép ünnepélyre emlékeznek vissza, amelyeknek lelke a finomlelkű és szellemes Szapáry Mária grófnő volt. Muraszombaton tegnap érkezett egy távirat gróf Szapáry Pálhoz, amelyben tudatták őt anyja súlyos állapotáról. A gróf azonnal elutazott dr. Lumntzer egyetemi tanár kíséretében. Muraszombatra érkezve, ott találták gróf Szapáry László volt fiúmei kormányzót, gróf Szapáry Pál utasította Hegyi Jenőt, a család megbízottját, hogy a rokon családokat értesítse a gyászos eseményről. Hegyi ma este utazik, hogy a Hunyady, Zichy és Károlyi családokat értesítse a gyászos eseményről. Holnap délelőtt intézkednek a temetés iránt, amely minden valószínűség szerint Muraszombaton fog végbemenni.

— **Uj repülőgép.** Rómában Delagrande százados ma délelőtt a király és egy tisztbi bizottság előtt aeroplánjával háromszor felszállt. Az aeroplán tízedfél perc alatt tíz kilométer utat tett meg és mindannyiszor visszatért kiinduló pontjára. A felszállás minden zavar nélkül ment végbe.

— **A prágai sakkverseny.** A mesterverseny nyolczadik fordulójáról tudósítónk a következőket táviratozza:

Maróczy a négyes huszárjátékban elegáns tisztálodással győzött 51 lépés után Treybal ellen. A mai nap szenzációja: Rubinstein első veresége Janowski ellen; a francia mester a vezércselben 47 lépés után győzött. Duras ismét vereséget szenvedett, ezúttal Vidmar ellen ugyancsak vezércselben. Schlechter szabálytalan játékban nyert Mieses ellen. Salve négyes huszárjátékban dr. Kvicala ellen nyert. Leontjew szintén négyes huszárjátékban győzött Prokes ellen. Spielmann olasz játszmát nyert 29 lépésben Dus-Chotimirski ellen, aki időzavarba került. Teichmann csak remist ért el Bardeleben ellen. A Sichtung—Marshall játszma ugyancsak remisvel végződött. A Leonhardt—Alapin játszma előbbinek jobb állásban függőben maradt.

A verseny állása a nyolczadik forduló után: Schlechter 6½, Vidmar 6, Leonhardt 5 4 (1), Salve 5, Maróczy, Duras, Janowski, Rubinstein 4½, Teichmann, Spielmann, Leontjew 4, Marshall, Sichtung, Bardeleben 3½, Alapin (2), Mieses 4 (1) 3, Dus-Chotimirski (1), dr. Kvicala 2½, Prokes, Treybal 2.

— **Ötvenezet márkás család.** Még tavaly történt, hogy egy berlini bankcég 50.000 márkát fizetett ki egy levél alapján, melyet a varsói kereskedelmi bank Jacorovcki földbirtokoshoz intézett, aki egy berlini szállóban lakott. Kiderült azonban, hogy az utalvány hamis volt s a varsói rendőrségnek sikerült a csalót Maguski Ede nevére, a varsói egyetem huszonhétéves volt hallgatója személyében kinyomozni, kit különböző szédeltések után Péterváron letartóztattak. Maguski azt állítja, hogy csak 7000

márka maradt nála, a többi pénz pedig otthon, bűntársainak adta át. A károsult bank kétezer márkát ígér annak, ki a csalók nyomába vezet.

— **A cernihovi vérengzés.** Adtluk hírt róla, hogy Cernihovban tegnap nagy vérengzés volt csendőrök és parasztek között. Erre vonatkozólag Lembergől ez a tudósítás érkezik, hogy Cernihovban tegnap óta nem zavarták meg a nyugalmat. Csendőrök megszállták a községházat és Cernihovban és a szomszéd falvakban nagyobb számú csendőrcsapatot czirkálnak az utcákon. Sehoh tűrnek csoportosulást. Tarnopolból egy csendőrezredes ment ki Cernihovba egy vizsgálóbizottság élén. A vérontás ügyében megindult vizsgálat már eddig is kiderítette, hogy a katasztrófa bujtogatója műve volt. A cernihovi lakosság és a nagybirtokos közt évekre nyulik vissza a pörlekedés a tó halászati jogáért és két év előtt az utolsó forum is a nagybirtokosnak ítélte meg a halászati jogot. Rozdowszki lengyel képviselőnek, a tó és a nagybirtok tulajdonosának az ítélet óta is meggyült a baja a ruthén néppel a halászás miatt. Abból is kitűnik, hogy az összetűzés nem történt váratlanul és izgatók bujtogatták a cernihovi lakosságot, hogy mikor tegnapelőtt a csendőrök a községházára kísérték a parasztasszonyt, aki a tóban halászott, a falu ruthén templomában félreverték a harangot. Ez volt a jel. A nép kaszákkal, kapákkal, dorongokkal siettek a községházához. Utközben találkoztak az uradalmi erdészszel, körülfojták és bizton agyonverik, ha a csendőrök hamarosan ott nem termettek volna. Mialatt a községházán az erdész jelenlétében kihallgatták a bekisért parasztasszonyt, a ruthén lakosság egyre fenyegetőbben viselkedett és amint a csendőrség vezetője távozásra intette a lármás tömeget, három lövés dördült el. A golyók a községi bírószerájába hatoltak s nyilván az uradalmi erdésznek voltak szánva. A csendőrök még egyszer figyelmeztették a parasztokat. Erre a tömeg szekerlőcsökkel, kapákkal támadta meg a csendőrséget, amely szorongatásában szurony szegezett, de még mindig nem tűzelt. Most történt, hogy valaki a tömegben magasra emelt egy sárga-kék zászlót s ezt látva, a parasztek kaszákkal, kapákkal, dorongokkal tüttették a csendőröket akik önvédelemből háromszor lötek a tömegre.

— **A nagykarolyi szoborleplezés.** A nagykarolyi Kossuth-szobor leplezésén a kormányt dr. Günther Antal igazságügyminiszter fogja képviselni. A miniszter és a képviselőház számos tagja holnap délelőtt 9 óra 10 perczkor indul el Nagykarolyba a keleti pályaudvarról. Kossuth Ferencz betegsége miatt nem vehet részt az ünnepen.

— **Forrongás egy tót községben.** Rózsahegygyel szomszédos Ludrova községben napok óta nagy forrongás van a falu tótai lakossága körében. Az ok, mely az egyébként békés természetű, csendes ludrovai nép izgalmit okozza ugyanaz, ami Lucski községben a nép nyugalmát megzavarta. A szepesi püspök ugyanis a ludrovai plébánosi állásra, mely megszűresedett volt, Kudrik plébánost nevezte ki, aki már káplán korában többször jelét adta magyar hazafias érzületének és ez okból a tót vezérek ellenszenvét vonta magára. Alighogy a községben híre terjedt annak, hogy a püspök Kudrikot nevezte ki plébánossá, a tót nép nagy csoportokban a templom elé vonult, ahol nagy elkeseredéssel tárgyalták az esetet. Különösen az ellen fakadtak ki, hogy Párvy püspök a kinevezendő plébános személyére nézve nem kérte ki a hívek véleményét. Az izgatottság nöttön-nött. Egyes parasztek formális beszédet intéztek a néphez és felhívásukra a nép kimondotta, hogy Kudrikot nem ismeri el papjának, hanem, hogy a hívek az esetre, ha mégis ragaszkodnak az álláshoz, a lucskiak példájára őt bojkottálni fogják. Nem járnak majd templomba és az egyházi szertartásokat minden alkalommal mellőzni fogják. A ludrovaiak ezen határozatukról értesítették Párvy püspököt és Kudrik plébánost, aki még a pünkösdi ünnepek előtt akarja állását elfoglalni.

— **Az Eulenburg-ügy.** Eulenburg herceg botránys pörében újabb helyszíni szemlélet tartottak Starnbergben. A Landgericht egyik bírása, Schmie d a herceg képviselőjének jelenlétében hallgatta ki Ernst kalászmestert, Vogel és Beutler földműveseket és még sok más tanut. Vizsgálat alá vették az Eulenburg-villát s azután csónakon bejárták a tónak mindazokat a helyeit, ahol azok az ismeretett homoszexuális üzelmek véghezmentek. Kihallgatták annak a müncheni szállónak a tulajdonosnőjét is, ahol Eulenburg herceg férfakkal megszállt. Az asszony azt mondta, hogy nem emlékszik egészen világosan a hercegre, de egy gróf gyakran megszállt a hotelben s egyszer éjjelkor különös viselkedése miatt kitették.

Münchenből jelenti tudósítónk: A helyszíni szemlélet Schmie berlini vizsgálóbíró befejezte feladatát az Eulenburg-ügyben. A müncheni és starnbergi helyszíni szemlélet után még harmincznégy tanut hallgatott ki s ezek a tanuvallomások kétségtelen bizonyossággal megerősítették, ami különben Ernst és Riedel tanu vallomásából is kitűnt, hogy a herceg hamisan esküdött és nemcsak Ernsttel és Riedellel, hanem más férfakkal is, így többek között egy ismert nevű, de azóta elhunyt müncheni udvari színész is büntendő üzelmeket követett el. Be van bizonyítva az is, hogy az akkori gróf Eulenburg Vilmos trónörökös, a mostani császárt starnbergi látogatásakor Ernst hajóssal együtt kísérte át a tavon Bergbe, hogy megmutassa a hercegnek azt a helyet, ahol a szerencsétlen bajor király a tóba fullt. Ernst evezett s ezt tanuk igazolták, holott a herceg tagadta, hogy akkoriban egyáltalában ismerte Ernstet. És kiderült az is, hogy az akkori gróf Eulenburg férfiismeretségeket szerzett a müncheni francia követség urainak, szász és bajor nemeseknek, akik az akkori porosz követ szalonjában megfordultak. Érdekes a tanuvallomásoknak az a része, amelyből kitűnik, hogy az egykori gróf Eulenburg meghitt viszonyban volt egy előkelő nevű diplomátával s egy vendégfogadóban éneket idején kettesben olyan orgiát csarjnak, hogy még északa kitétték a szűrőket a hotelből. A most kihallgatott harmincznégy tanu névsorát már régebben ismerte a berlini államügyészség följelentés révén, de nem reagált rájuk.

— **A zágrábi egyetem ügye.** A zágrábi egyetemi tanács tegnap kapta meg a kormány választát a felterjesztett emlékiratra. A felelet úgy hangzik, hogy a kormány nem hajlandó állásába visszahelyezni Surmint és felszólítja a tanácsot, hogy három napon belül tegyen konkrét javaslatot az elmozdított tanár utódjára vonatkozólag. Manojlovits felfüggesztéséről egyáltalán nem nyilatkozott a kormány. Az egyetemi tanács értekezletet tartott, amelynek napirendjét és eredményét szigorúan titkolják. Valószínűleg a kormány az emlékiratra érkezett válaszárol tanácskoztak. A beiratkozásoknak ma van az utolsó napja. Eddig mindössze három hallgató jelentkezett.

Zágrábból jelentik éjjel: Az egyetemre tegnap iratkozott be a harmadik hallgató, még pedig egy szerb radikális diák. Emiatt az egyetemi hallgatók módfelett felháborodtak és röpiratokat osztogattak, amelyekben kérték a lakosságot, hogy bojkottálja ezt a farsukat, aki megszegte a szolidaritást.

— **Házosság.** Szécsi Adél és Engländer Dániel e hó 31-én délután 3 órakor tartják esküvőjüket a dohány-utcai izr. templomban.

— **Nászajándékok.** Jegygyűriük legelőnyösebben Polgár Kálmán műórák ékszerterelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29., I. em. szerezhették be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Gyilkosság Abbazában.** Hadzsizs Dusan huszonkét esztendő horvát kárpitos egy abbaziai korcsmában mulatozás közben összekülönbözött régi haragosával, Bilrger Viktor tizennyolcz éves bécsi illetőségű munkással. Hadzsizs dühében arcullította ellenfelét, aki boszut fogadva, bántalmazója után lo-pódzott társaival és Hadzsizsot késével úgy sziven szurta, hogy nyomban meghalt. A gyilkost a csendőrök letartóztatták. Mikor Hadzsizs fivére megtudta bátyjának halálát, hirtelen megőrült. A mentők a szerencsétlen elmeháborodottat a fiúmei megfigyelő osztályba hozták.

Románbanktól

Tisztviselők

Földbirtokra

Házakra

Képviselet

Urszágos Földhittel

5—40 évre.

40%-ra az érték
65—80%ig.

I. II. és III. helyre.

Budapest, Erzsébet-körut 2. sz.

— A montenegrói összeesküvés pöre. Megirtuk, hogy a tegnapi tárgyaláson a vádlott Csulafics megcsócsította, hogy az összeesküvést Belgrádban inszcenálták, ahol ő Bozovics montenegrói diáktól tiz bombát kapott azzal az utasítással, hogy adja át Montenegroban Rajcsevics volt miniszternek. Együttal 260 frankot is kapott Bozovicstól. Belgrádban Spalajkovic osztafőnök és Pasics miniszterelnök fogadták őt és megígérték neki támogatásukat. Csulafics terhelt vallomást tett a szerb hadseregben szolgáló Vukovics volt montenegrói főhadnagy ellen is. Vojvodics, a vádlott főiskolai hallgató, akit tegnap délután hallgatták ki, azt mondja, hallotta Belgrádban, hogy ő Montenegroban forradalmat készít elő és megvallja, hogy Cattaróba vitte azokat a bombákat, melyeket Belgrádban Bozovicstól kapott. Később aztán ismét tagadni igyekezett; ki akarta mutatni, hogy a bombamerényletet Cetinjében rendezték, hogy ez által az ellenzék kompromittálják. Ellentmondásokba keveredett azonban és végül be kellett ismernie, hogy előbbeni vallomása, amelyet fölolvastak előtte s amely pontosan meg egyezik a váddal, megfelel a valóságnak. Megjegyzendő, hogy a vizsgálat folyamán tett erre a vallomásra senki sem kényszerítette, mint ahogy egyáltalában, amit az elnök kérdésére ő maga is beismer, semmiféle pressziót nem gyakoroltak reá.

Rajcsevics és Csulafics vallomásaival egybehangzóan ma Vojvodics diák is bevallotta, hogy Bozovics nevű társával együtt Raguzán át több bombát hozott Cattaróba. Ezzel a bombák eredete ki van derítve és meg van czáfolva egyes délszláv lapok állítása, amelyek szerint a bombamerényletet a montenegrói rendőrség inszcenálta.

A mai tárgyalás során kihallgatták Mark, Ilija, Miacsufalics, Andrea Palovics és Rajcsovics volt minisztert. Az első négy egybehangzóan vallott és elismerte aktív részvételét az összeesküvésben, különösen, hogy a bombáknak Montenegroba való szállításában segédkeztek. Rajcsovics elismerte, hogy Vajcsu Csulafics képviselő levélben találkat kért tőle, hogy bombát adjon át neki. Ő, Rajcsovics, azt üzente Csulaficsnak a levél átadójával, hogy nem tehet eleget kívánságának, mert rendőri felügyelet alatt áll. Krajcsovics azt állítja, hogy Csulafics levelét a házkutatástól való félelmében elégette.

Délután Vojvodics egyetemi hallgató megpróbálta letagadni a vizsgálóbíró előtt tett beismerő vallomását s úgy tüntette föl a dolgot, mintha Rajkovic és Bozovics az ellenzék kompromittálása czéljából eszelte volna ki az összeesküvés meséjét, de ellentmondásokba keveredett s kénytelen volt beismerni, hogy tudomása volt a belgrádi összeesküvés tervéről s ő vitte a bombákat Cattaróba Belgrádból, ahol Bozovicstól kapta. Szembesítették aztán Rajkoviccsal s felolvasták neki régebbi vallomását, amelyet sajátkezűleg írt alá s akkor kénytelen volt beismerni, hogy a vizsgálatkor igazat mondott és a vizsgálóbíró semmiféle pressziót nem gyakorolt reá.

— Öngyilkos gimnazista. Balogh Zsigmond tizenhat éves tanuló, a Barcsay-utcai gimnázium hetedik osztályú növendéke, ma este hét órákor, a Szilágyi-utca 2. szám alatt levő állami horvát-szlavon internátus közös hálószobájában ötmilliméteres forgópisztolyal kétszer mellbe lötte magát. A golyók összeroncolták tüdejét és megsértették szívét. A szerencsétlen fiu még a helyszínen, néhány pillanattal az öngyilkosság elkövetése után meghalt. Balogh Zsigmond még ma délután minden izgatottság nélkül beszélgetett Kovács Géza és Rasits József osztálytársaival. Panaszkodott ugyan, hogy nagyon fél attól, hogy öt tantárgyból megbukik és ezzel nagy szomorúságot okoz szüleinek, de végzetes szándékára még csak célzást sem tett. Társai nem is tulajdonítottak a beszélgetésnek fontosságot és nyugodtan átmentek a szomszéd szobába. Rövid idő múlva a hálószobából lövések dőreje hallatszott. Kovács a zajra átsietett, de ekkor már Balogh holtan feküdt az egyik ágy szélén. Azonnal értesítették a főkapitányságot, ahonnan Boks János fogalmazó és Ecsedy Gedeon rendőrorvos mentek ki a helyszínére, de már csak a beállott halált konstatálhatták. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Az öngyilkos tanuló fia dr. Balogh Miklósnak, aki India, szerémmegyei község orvosa. Fia öngyilkosságáról Medveczky Lajos igazgató táviratban

értesítette dr. Balogh Miklóst. Az öngyilkos levelet vagy más írást nem hagyott hátra.

— A hitvesgyilkos művész. Rómában Ciffariello hitvesgyilkossági bűnpörének tegnapi tárgyalása fölötte izgalmas volt. A vádlott művész tegnap érkezett vallomásának befejező részéhez s mielőtt folytatta volna, azt a kérést intézte a törvényszék elnökéhez, hogy a leányokat és kisebb fiukat távolítsa el a tárgyalóteremből.

— Három hosszú év óta tart már kinszenvedésem — így szól Ciffariello — leányok és gyermekek tekintete halálra gyötör. A Jézus nevére kérem az asszonyokat is, ha van szívükben szikrája a könyörületnek, távozzanak ők is.

A közönség tapsolt és az asszonyok felé fordulva ezt kiáltották a férfiak:

— Asszonyok, menjenek ki!

De a nők meg se mozcztantak, míg végre a védő formális indítványt tett a nyilvánosság kizárására s az elnök elrendelte, hogy a sajtó képviselőin kívül mindenki távozzék. A csendőrök csak nagy ügygyelbajjal tudták kiűriteni a termet. Az asszonyokat aztán a férfiak az utcán szidták, amiért miattuk nekik is ki kellett menniük a teremből.

E jelenet után Ciffariello elbeszélte kalváriáját, mint bolyongott Porto Dancióból Rómába, Nápolyba, majd ismét Rómába. Érezte, hogy felesége megsallja, de bizonyítékokat nem tudott szerezni. Egyszer aztán nejeének egyik könyvében egy levelet talált. Egy bankár írta, aki évek óta settenkedett az asszony körül. Kérdőre vonta nejét, sirt és tagadott, ő pedig elágyult az asszonyi könnyektől és megint rabszolgája lett nejeének. Ismét a boldogság napjai következtek, de egyszer váratlanul megjelent a bankár s attól fogva álmatlan éjszakákat töltött, revolvert vásárolt, hogy véget vessen nyomoruságos életének.

— Feleségemnek is volt revolvere s bennem az a gondolat támadt, hogy ő is agyon akarja magát löni. Erre megrémültem s nem volt nyugtom se éjjel, se nappal. Az utolsó éjszaka gyötört a féltékenység, álmatlanul fetrengtem, ő ellenben nyugodtan aludt. Vad vágy fogott el. Fülébe hajoltam, könnyeim hullottak arczára és ajkon csókoltam. Ő felébredt, visszalökött és rám kiáltott:

— Takarodj, hisz nincs pénzed. Nekem tegnap háromezer lirát kínált valaki, ha aktomat láthatja!

Vad haraggal felkaptam revolveremet, de hogy aztán mi történt, arra már nem emlékszem. Agyamban kusznak kovályog minden.

E vallomás után Ciffariello kimerülten roskadt össze. Elájult.

A mai tárgyaláson kinos jelenet történt. Az elnök felolvastott egy levelet, amelyből az tünt ki, hogy Ciffariello egészen más viszonyban ét meggyilkolt nejeével, nem úgy, mint a becsületében sértett férj. A vádlott dühösen hallgatott, majd így szólt:

— Önök ezt nem képesek felfogni észszel. Az én pöröm az idegek pöre. Nem vagyok tuczatember! Az én cselekedeteimet nem lehet köznapi mértékkel mérni!

Ciffariellonak ezt a kifakadását a közönség tetsszettel fogadta és hasztalan fenyegetőzött az elnök, hogy kiűriteti a termet, a taps háromszor is megújult, úgy, hogy a bíróság kénytelen volt a tárgyalást felfüggeszteni.

A sértett fél jogi képviselője indulatosan szólt át a közönséghez:

— Szégyeljétek magatokat! Hisz ez a bűnnek valóságos apologiája!

— Méreg a misekehelyben. Rettenetes bünt követett el Reggio kalábriai városban egy plébános. Mérget kevert a misekehelybe, hogy egy kanonokot megmérgezzon vele. Az erre vonatkozó távirati tudósítás így szól: A reggioi Szan Ferdinando-templomban Albanese kanonok misemondás közben, miután a kehelyben lévő bort megkóstolta, nagy fájdalmak mellett hirtelen rosszul lett. A sekrestyés szintén megkóstolta a bort, hogy megtudja, mi volt a kanonok rosszulletének oka s ő is nagy fájdalmak mellett összerogyott. Később megállapították, hogy a kehelybe kénsavat tettek. A tett elkövetésével gyanúsított plébánost letartóztatták.

— Meggyilkolta a kocsisát. Felsőőrön vasárnap véres eset történt. Szabó Sándor nevű gazdasági felügyelő megtámadta a kocsisát és revolverével fejbeltötte. És ezt boszúból követte el, mert a kocsis megsértette. Szabót a csendőrség letartóztatta.

— Halálos végű párviadal. Pétervári katonai körökben egyébről sem beszélnek mostanában, mint arról a párbaíró, amelyet ott Murat Napoleonou Louis herceg, ki a lovas testőrezredben mint kapitány szolgál, tegnap vivott két tengerésztszittel, a Plehn testvérekkel. Az első párbaí eredménytelenül folyt le, míg a második párbaíban Plehn Pál hadnagy a herceg golyóitól halálosan megsebesült. A herceg sértetlen maradt.

— Egy bárói pár öngyilkossága. Velenczében báró Maderny Adrian nyugalmazott bajor kapitány és felesége, Goetzendorf-Grabowsky Helén, a leányneven ismert írónő, morfiummal öngyilkosságot követtek el. Maderny a mérgezés után rögtön meghalt, neje azonban életben maradt, bár felgyógyulásához nincs remény. Báró Maderny rendkívül képzett katonavolt. A szedáni ütközetben súlyosan megsebesült és ekkor nyugalomba vonult. Kevéssel utóbb megnősült. A házaspár éveken keresztül visszavonult életet folytatott a Riva degli Schiavoni közelében. A báróné nagyon kedvelt tárczairója volt a német folyóiratoknak. Báró Maderny már régebben súlyos beteg lett és az ősz kezdete óta el sem hagyhatta ágyát. Házi orvosának véleménye szerint alig élt volna még egy hetet. Amikor halálának közeledését érezte, elhatározta, hogy szenvedéseinek hirtelen végét vet. Felesége most sem akarta elhagyni és így elhatározták, hogy közös egyetértéssel öngyilkos, ságot követnek el. Fájdalmai csillapítására a báró állandóan morfiomot használt, ebből a morfiumból mindketten nagyobb mennyiséget vettek be. Az amugyis elgyöngült szervezete báró rögtön meghalt, a báróné pedig haldoklik.

— Tengerbe veszett matröz. A Dante nevű olasz vitorlás fával rakottan Nápolyból Sebenicoba érkezett, ahol parancsnoka jelentést tett a révhivatalnak, hogy a hajóról utközben egy Mirabello Tito nevű tizennyolcz éves matröz észrevétel nélkül ühűnt. Azt hiszik, hogy a fiatal tengerész akkor zuhant a tengerbe, amikor az indulásnál a hajó személyzete el volt foglalva és a szerencsétlen ifju balesetét nem vette észre senki.

— Halálozás. Kemény Gusztáv, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye nyugalmazott főszolgabírája ma 80 éves korában Vácztól meghalt. Temetése e hó 29-én lesz Váczon.

Kozma Döme görög egyházi gondnok 69 éves korában hosszas betegség után Kecskeméten meghalt. Bonyhádi Perczel Gábor, a berlini egyetem hallgatója, hosszas szenvedés után 21 éves korában Zoltán községben (Erdély) e hó 26-án elhunyt.

Behr Mór magánzó, Béer Dezsőnek, a Borsszem Jankó rajzolójának, a kiváló karrikaturistának édes atyja, hetvenkét éves korában Budpesten elhunyt. Temetése vasárnap volt nagy részvét mellett.

— Beketow-czirkusuz. Aki tegnap benézett a zsufolásig megtelt czirkusuzba, elbámult. Ennyi fényt, pompát, eleganciát udvari bálokon szokás csak együtt látni. Tegnap ugyanis a Park-klub tetsületileg jelent meg a czirkusuz előadásain és csaknem az összes páholyokat elfoglalta. Különben is esténként valóságos automobil-korzó van a czirkusuz kocsihajóján. Vasárnap délután gróf Apponyi Albert nejevel és gyermekeivel nézte végig az előadást, mely megérdemli, hogy a közönség valósággal dulakodik a jegyekért. A második műsor a Loja akrobata-csoporttal és Schneider oroszlanjaival felülmulja az első. Csütörtökön két előadás, mindkettőben a teljes műsor.

— Az Amerikai Park Ósbudavára. Szombaton este hat órákor nyílnak meg a nagyközönség előtt az Amerikai Park Ósbudavára hatalmas kapui. Friedmann A. igazgató vasszorgalommal és óriási buzgalommal építette fel Európa legnagyobb mulatóját, melynek építkezése a telkek árával együtt egy millió koronán felül került. A csodaszép új Ósbudavára varietéje, Tabarin-Moulin-Rougeja, ingyen mozgófénykép-színháza (este 8—9 óra között), vendéglője, kávéháza, pezsgőspavillonja, száz meg száz látnivalója, sétánya, hangversenytere valóságos virág-erdő közepette fekszik. A varieté programjának második szenzációs feléből kiemelendő: A 16 Roosevelt amerikai tánczosport, a 8 Carmancittos francia tánczosnők, Reysan Duse spanyol tánczos, Williams és Syllisa néger excentrikusok. Kezvezményes jegyek már kaphatók az összes tőzsdékben. Bérletjegyek kaphatók a Hirsch-féle nagytőzsdében (Andrássy-ut 19.) és az igazgatóságnál.

— Kérelem. Azon tisztelt gazdákat, kiknek az idei vetésnél alkalmuk volt az időkülönbséget az impregnált és nem impregnált takarmányrépamag kikeletés között megfigyelni, felkérjük, sziveskedjenek ez iránti tapasztalataikat, akárhonnant szerették is be a nem impregnált répamagot, közvetlenül Mauthner Odón magkereskedésével (Budapest, Rottenbiller-utca 33.) közölni. Miután az idei pontos megfigyelésekre a Mauthner-czégnek úgy a tiszta igazság,

mint a közérdek szempontjából szüksége van, nagyon kéri, előzetes köszönetének hálás kifejezése mellett, a tényleges adatokat nyolcz nap alatt akár levelezőlapon is, vele tudatni.

x A hőség már valóban elviselhetetlen és a szélsőséges hőmérséklet állandóan „szép” és „változatlan” időt jósol. Az üdítő italokban óriási a forgalom. Ezek között legkedveltebb az ezüst listben befőtt és Gessler Siegfried Altwater likörgyár udvari szállító által forgalomba hozott málnaszörp, melynek jószágáért a régi tekintélyes czég kezességét biztosít.

x Fodor-féle vívőterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

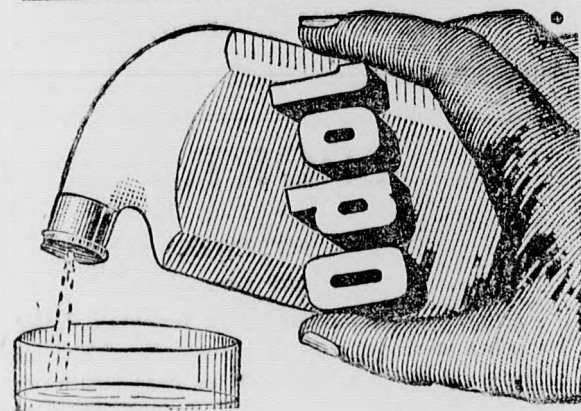
x Új czimbalom. Mogyoróssy Gyula hangszer-gyáros, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 71. feltalálta az aczélszerkezetű czimbalmot s így a czimbalmot a legtokéletesebb hangszerek közé emelte. Bő ismertetést ingyen küld a feltaláló.

x Röntgen-sugarakkal a modern orvosi tudományban számos betegségnél kedvező hatást lehet elérni. Így a fehérvérűség (leukaemia), Basedow-féle betegség, a dűlmirigy (prostata) túltengése és bármely okból nem operálható rák vagy más rosszindulatú daganat esetében bevált a Röntgenezés. Ezenkívül szűrővizsgálatok (nőknél szakál vagy hajszál eltávolítása), makacs borbajoknál, hajhullás vagy kopaszságnál és bőrvizsgálatoknál is jó eredménnyel kerülnek a Röntgen-sugarak alkalmazásába dr. Hönig Izso elektroterápiai intézetében (Károly-körút 24.).

x Az előkelő világ kiváló előszeretettel keresi fel a Michelsaeder utóda Váci-utca 3. szám alatti czimpo-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert czimpoinek mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpa bevésve vannak és így tulkövetelés nem létezik.

x Gichner János (Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.) naplan-, vas- és rézbutorgyáros, kinél a legtarthatóbb és legszebb hazai gyártmányú árucikkek oly olcsó áron kaphatók, hogy azokat bárki is beszerezheti. Megkapta a legújabb árjegyzéket?

x Zászlók, czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

Aki az Odolt következetesen mindennap használja, az a tudomány mai állása szerint a képzelhető legjobb fog- és szájpótlást gyakorolja.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A Traviata. Utolsó vendégzereplése volt ma Arnoldson-nak az Operában. Violetta szerepét énekelte telt ház előtt és minden várakozást kielégített. Gyönyörű énekét a közönség viharos tapsal honorálta. Az est érdekességét emelte a váratlanul bekövetkezett szerepváltozás is Várad Sándor betegsége miatt Germond György szerepét ugyanis Takáts Mihály játszotta. Igen szépen énekelt és erőteljes játékkal nyílt színen is tapsot aratott. Arányinak Alfréd szerepében szintén kijutott a tapsból.

(*) Berliniek a Vigszínházban. Reinhardték ma számunkra és általában is új darabot játszottak: Heyermans-nak, a berlinivé vedlett nagy hollandinak „Láncszemek” (Kettenglied) című szatirját. Így nevezem, a szerző intenczióját követve: „Vidám játék a családi tüzhelynél”: így jelöli meg darabját. A szatira lólába ki is lóg egy-egy gúnyosan részletező rajza, egy-egy metszően éles beállítás mögül. De egészében nem mondható szatirának ez az érdekes darab. Drámának is alig. Nem eléggé konstruktív, nem eléggé szándékosan fogalmazott ahhoz,

hogy drámaként nézzük. Nyilván nem is ekként íródott — a Reményből tudjuk, hogy Heyermans kitünően tud a drámai fogalmazáshoz is — inkább drámai studiumnak mondhatnók.

Studium, szigoruan céltudatos, mint egy vázlatkönyv, akt-rajzzal tele és csakis a természetet hűségesen másoló akt-rajzzal. Mintha a reális rajz valóságához aggodalmasan tapadó hűsége, bravuros részletezése volna minden szándéka. Csupa drámai matéria és még sem dráma. Ismétlem: nem is akar dráma lenni. Az élet: ez kutatásának területe és ábrázolásának célja. Az apró elmosolyodásokból és tompa felhördülésekből összerótt köznapi élet, mely csak magában, belől hordja a drámát, melyet ki kell hámozni a forró hus- és izomrostokból a drámaíróknak; ki kellene, de Heyermans, e helyütt, nem teszi. A négy óra hosszat tartó fárasztó darabot, mely különben beható megbeszélést érdemelne, végig érdeklődéssel hallgatta a közönség.

Reinhardték előadása magában is megérdemelt minden érdeklődést. Ez a nekik való darab, ez a realizmus, amelyért megküzdött harcban ők tíz év előtt megedződtek, megnöttek, iskolát csináltak. A mai előadás két főszereplője, Schildkraut és Wangel asszony olyan játékokat produkált, aminő a Deutsches Theater legfényesebb lapjain is ritkaságszámba megy. Itt igazán nem is színészi produkciókat figogtattak — ami legtöbbször gyengéjük — hanem monumentálisan egyszerű eszközökkel vívták meg a legmelegebb, legmélysegebb hatásokat. A többiek is, alig csekély kivétellel. (B.—s.)

(*) Vendégzereplések. A Nemzeti Színházban ma folytatták a vendégzerepléseket. Rácz Ede, a kassai színház és Aczél Ilona, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja mutatkozott be a fővárosi publikumnak Zsiros István „Fátum” című darabjának egy-egy főbb szerepében. Aczél Ilona játéka és megjelenése igen rokonszenves hatást tett. A fiatal színésznőnek tiszta organuma van; arczjátéka kifejező, beszéde zengzetes és felfogása nemes. Játékának határozottan művészi stílusa volt, mely azonnal megnyerte a közönséget. Az érzelmek festésére minden eszköz rendelkezésére áll; a szenvedélyes jelenetekben erőt és művészi tudást fejtett ki. A publikum nem is tartózkodott a tetszésnyilvánítástól. Rácz Ede intelligens színésznek bizonyult, de a tréma erősen befolyásolta játékát. Ez a tréma nem is szűnt meg az egész előadás alatt s bizonyára ez okozta, hogy játékában némely jelenet színtelen maradt. Itt-ott egy-egy nyelvből is zavarta játéknak összhangzatosságát; más jelenetekben oly halkan beszélt, hogy alig lehetett megérteni. Végleges ítéletet róla a mai előadás hatása alatt semmi esetre sem lehet mondani. Külső megjelenésében s némely mozdulatában hasonlít Beregihez, anélkül, hogy annak modorát utánozná. (t.)

(*) A Kisfaludy-Társaság ülése. Beöthy Zolt és Berzeviczy Albert elnöklésével utolsó felolvasó ülést tartotta a Kisfaludy-Társaság. Beöthy Zolt szép beszédben megemlékezett Vörösmarty Mihályról, ki tevékeny, buzgó tagja volt a Társaságnak s különösen, mint kritikus vette ki részét a munkából. Vargha Gyula főtitkár jelentette, hogy a Társaság ereklétára Hegedüs István ajándékával gyarapodott, ki felajánlotta Vörösmarty Mihály gyászjelentését. Jelentette továbbá, hogy a Shaperepe-bizottság beválasztotta tagjai sorába gróf Apponyi Albertet, aki a bizottság működése iránt eddig is különös jóindulatot mutatott. A bizottság ezenkívül még Sebestyén Károlyt is tagjává választotta. A felolvasások során elsőnek Kozma Andor mutatta be Lévy József tiszteleti tagnak Egy szomorufüz a kútnál című rendkívül hangulatos poemáját. Bársony István szép novellával gyönyörködtette a közönséget. Végül Vargha Gyula bemutatatta Mailland Oszkár újabb székegyföldi népköltési gyűjtését. Nagyon tetszett Zoltán Vilmos vendégnek, a kedvelt írónak műfordítása, aki Carduccinak Olaszország királynéjához című költeményét ültette át magyar nyelvre. Carduccinak ez a

költeménye a politikai világot is foglalkoztatta s egész Olaszországban óriási feltűnést keltett, mikor 1878. november 20-án híre futott, hogy a nemzet legnagyobb költője, a szabadság és a republikánus eszmék buzgó előharcosa magasröptű ódában hódolt az olaszok bájos fiatal királynéjának, Margheritának. A klasszikus alkeoszi formában írt ódából közöljük a következő három versszakot:

Mint Vénusz ég csillaga április első felében, hogyha az apesek felett kigyul, s szelid világa a havasok mezején előmlik,

fényét elontván a nyomorult, kicsiny viskókon úgy, mint völgy buja síkjain, s a lomb közt alvó és felébredt bús csalogányt dalolásra készíti:

szikrázva s szökén lépsz te is így amoft gyémántsugarban dús koronád alatt, s oltár elé mint hogyha lánya lépne, a nép gyönyörítisan néz.

A szép fordítást zajosan megélték.

(*) A Szabadságharcz-szobor. Szamovolszky Ödön és Gách István, a Szabadságharcz-szobor alkotó művészei a szobor elkészítésére külön, Pogány Móricz tervei szerint műtermet építettek Budán, a Hűvös-völgyben és megkezdették munkájukat.

FŐVÁROS.

A főváros közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 27.

Gazdag napirenddel indult meg a főváros mai közgyűlése, de amint előrelátható volt, a kezdőpon- tokon alig jutottak túl. Ez természetes is, ha meg- gondoljuk, hogy olyan fontos és komoly ügyet, mint a Gázgyár megváltása, kellett a közgyűlésnek ma elintézni.

Az ügy fontossága szokatlan nagy számmal hozta össze a városatyákat, akik zsúfolásig megtöl- tötték a padosorokat, de érdeklődés mutatkozott a közönség részéről is, mely tekintélyes számmal kép- viseltette magát a karzaton. A legutóbb lezajlott közgyűlési jelenetek után, ma valóban impozáns je- lenség volt az a komoly összetartás, melyet a gáz- gyár megváltásának ügyében a közgyűlés kifejtett. Ledőltek a pártok válaszfalai s a főváros közös vá- rospolitikai, pénzügyi és szociális érdeke alkalmat adott a városatyáknak, hogy méltóságuk megtépde- sett szárnyait kireparálva, újból repülni tudjanak a presztizs felé, melyre az olyan komoly testületnek, mint a főváros törvényhatósági bizottsága, a saját léte és a köz érdekében szüksége van. Konstatálni kell ezt annál is inkább, mert hiszen alkalom oly ritkán adódik erre.

Az ülés bevezetése — Hecht Ernő indítványa Sándor Pál ellen — némi disszonanciát hozott ugyan a nagy komolyságra, melyet azonban a nagy többség, azzal, hogy ezt a kinos ügyet egyszer s mindenkorra levette a közgyűlési napirendről, még idejekorán kellő harmóniába tudott hozni.

Volt a mai ülésnek egy botrányos jelenete is, melynek a közgyűlés azonban csak keretül szolgál s amely az általános komolyságnak rovására a leg- rosszabb akaratú sem irható. A kinos eset előidé- zőjeként Kasics Pétert vallja. Kasics ugyanis szintén fel akart szólalni a gázgyári kérdésben, azonban oly nagy zajjal és türelmetlenséggel fogad- ták, hogy perecekig nem juthatott szóhoz. A többek közt, Simonovits Béla is erősen kiáltotta fel

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi Áldás gyomorbeteg- ségek és székeszékletben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az eronított gyomrot 2-3 óra alatt tel- jesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér

az „Eláll” szót, mire Kasics Péter indulatosan fordult Simonovits felé:

— Gondoljon Hatalára.

Ez azt jelentette, hogy Simonovitsot egy izben azzal vádolta Hatala Péter, hogy valakitől — mint fővárosi bizottsági tag megvesztegette magát.

Simonovits Béla szót kért és kijelentette, hogy épp úgy, mint Hatala Péter, akit alaptalan vádaskodásért a bíróság elítélt, Kasics is piszkos rágalmazó.

Kasics erre indulatosan válaszolt: Régebben akartam bejelenteni Simonovics ellen az inkompatibilitást, ez azonban elmaradt. De most itt a közgyűlés előtt kéri a főpolgármestert, hogy ezt tegye vizsgálat tárgyává. (Nagy zaj. „Miért nem tette előbb! Eláll!”)

Az elnök: Ezt az ügyet hivatalos vizsgálatom tárgyává nem tehetem és nem teszem, mert okot nem látok reá. (Zajos helyeslés.)

Ezzel a kínos jelenet a közgyűlési teremben befejeződött.

Részletes tudósításunk a következő:

A közgyűlést Fülepp Kálmán főpolgármester pontban négy órakor nyitotta meg.

Bejelentette az elnök, hogy indítványokat Szalai Mihály és Hecht Ernő adtak be. Szalai a fővárosi törvénynek novelláris módosítását kívánja, a virilizáció eltörlésével és az iránt, hogy az összeférhetlenségre vonatkozó rész szigorítottassék. Szalai szóval is kifejté ennek a sürgősségét, reá mutatva az utóbbi napokban történetekre, amikor a gyanúsítások egymást érték. Kérjék tehát annak a szigorú meghatározását, hogy mi tekintessék összeférhetlenségnek és mi nem. Ezt megköveteli a közgyűlés méltósága és nyugalma. Kéri a sürgősség kimondását és így az indítványnak azonnal való tárgyalását.

A többség elfogadta a sürgősséget és egyhangúlag hozzájárult Szalai indítványához, hogy kérjék föl a kormányt és képviselőházat a fővárosi törvény vonatkozó részének novelláris módosítására.

Hecht Ernő indítványa többek közt a következőképp hangzik:

A közgyűlés elhatározza, hogy nyilvános rágalmazás miatt bünvádi följelentést tesz Sándor Pál bizottsági tag ellen, a bíróságon kívül is — tehát nem csak tanu minőségében — megtett amaz állításai miatt, hogy a törvényhatósági bizottság egyes tagjai, nem csak ügyvédek, hanem más polgárok is, a bizottsági tagságukat vagyonszerzésre használták föl és hogy a bizottsági tagságnak fölhasználása a városnál a vagyonszerzésnek egyik szokásos módja.

Indítványa során kéri, hogy — mint sürgős ügy — az indítvány vétessék tárgyalás alá.

Hecht Ernő az indítványnak a megokolásul előadja, hogy a kérdés az, hogy történt-e rágalmazás a bizottsági tagok összessége ellen vagy sem. Ha igen, akkor az ő indítványa helytálló dolog.

Az elnök: Kérem a bizottsági tag urakat, nyilatkozzanak a sürgősség kérdésében.

Hecht Ernő: Szükséges, hogy ez az ügy végre befejeztessék.

Vázsonyi Vilmos: A sürgősség kérdése ebben az ügyben jóformán érdemben való elintézését jelent, jóformán tehát azt, hogy az ügy tárgyalását folytassuk. Én — ugymond Vázsonyi — ezt nem kívánom. (Zajos helyeslés.) Törvényszéki tárgyalások epizódjait nem lehet itt vita tárgyává tenni. Ha Sándor Pál fölhasználásában rágalmazás lett volna, vagy csak erősebben sértő dolog is, bizonyára el nem mondhatta volna a beszédét — mert van a közgyűlésnek ügyrendje és az elnöknek megvan a rendreutalító joga, ezenkívül széksértés címén is megtorolható a tett sértés. Ez utóbbi akkor is alkalmazható, ha fölhasználásában bünvádi eljárásra nincs alap, csak durvaság volt benne. A fölhasználás azonban elnöki megtorlás nélkül maradt. A főpolgármesternek csak aziránt volt aggodalma, hogy Sándor Pál fölhasználása belé foglalható-e a közgyűlés tárgyalásának a keretébe. A közgyűlés határozottan óhajtotta a fölhasználás folytatását. Tehát miért lenne most szükséges ezt még tovább tárgyalni? Csak az a sürgős, hogy ez az ügy kivégeztessék. (Derültség. Helyeslés.) Különbben ez az ügy még egy álló esztendeig lesz tárgya a közgyűlésnek és hogy ebből mi haszna lesz a köznek, azt nem tudja. A Szalai-féle indítvány sokkal inkább meghozza az orvosságot, mint az ügynek bünvádi utra való terelése. (Igaz! Ugy van!)

Ember Károly kéri a sürgősség kimondását. Márkus Miksa hozzájárul a Vázsonyi részéről mondottakhoz. Sándor Pál senkit sem sértett meg kifejezetten. (Ellentmondások. Nagy zaj. Az elnök csenget.)

Baránszky Gyula csatlakozik Hecht indítványához.

Kasics Péter úgy látja, hogy az indítványt egyáltalában nem is lehet tárgyalni.

Pető Sándor föl hívja az elnök figyelmét az ügyrendre, amelynek 10-ik szakasza azt mondja, hogy első sorban azt kell eldönteni, vajon egy-egy indítvány egyáltalában tárgyalható-e, vagy sem.

Az elnök: Pető bizottsági tag urnak ebben igazat adok. Tehát először szavazásra teszem fel a kérdést, hogy egyáltalában kívánja-e az indítványt a közgyűlés tárgyalni. Aztán kerülhet arra a sor, hogy kívánja-e a közgyűlés a sürgősség kimondását. Mivel pedig tizennégy bizottsági tag névszerinti szavazást kívánt, ezt elrendelem. Akik az indítványt elfogadják, igennel szavaznak, akik ellenzik: nemmel.

A szavazás eredménye a következő: igennel, vagyis amellel, hogy az indítvány tárgyalassék, 71 bizottsági tag szavazott; nemmel: 133, így tehát 62 szótöbbséggel a tárgyalás ellen nyilatkozott a közgyűlés.

A napirendre tűzött ügyek között első volt a tanács előterjesztése: a budapesti légszuszgyárak megváltása ügyében.

Az ügy előadása előtt az elnök főpolgármester az összeférhetlenségi rendelkezésre hivatkozva, föl szólította mindazokat a bizottsági tagokat, akik a gázgyárak ügyében bármiként is érdekelve vannak, tartózkodjanak a tanácskozásban való résztvételtől. Kijelenti továbbá, hogy a vonatkozó határozathozatalhoz legalább is száz bizottsági tag jelenléte szükséges és az, hogy a határozatot kétharmad szótöbbséggel hozzák. Végül kijelenti, hogy a határozatot névszerinti szavazással kell hozni.

A javaslatot Vosits Károly tanácsnok terjesztette elő. A javaslatot ismételtelen közöltük egész terjedelmében. Lényege az, hogy a közgyűlés utasítsa a tanácsot, hogy a légszuszgyárak megváltása és a főváros kezelésébe való átvétele tekintetében szükséges intézkedéseket sürgősen tegye meg.

A tárgyhöz először Eötvös Károly szólt. Nagy figyelemmel hallgatta meg — ugymond — az előadót. Az ügyet külön nem tanulmányozta, mert arra semmi oka sem volt. (Derültség. Éljenzés.) Igazi információt csak itt akart szerezni és ez sikerült is az előadás nyomán. Nem akar a részletekbe bocsátkozni, hanem egyszerűen kijelenti, hogy szívvél-lélekkel hozzájárul a tanács javaslatához. (Helyeslés.)

Hecht Ernő a kiküldött gázgyár-bizottság javaslatát fogadja el, amely szerint a megváltás kimondása mellett, semmiféle további tárgyalás ne történjék.

Feleki Béla elfogadja a tanács javaslatát, azonban határozottabb kijelentéseket kíván arra nézve, hogy a beváltást a közgyűlés már most, ebből a közgyűlésből kívánja a törvényhatósági bizottság. Kívánja annak a kimondását, hogy a helyes szociális politika követeli a gázgyár házilagos kezelését. Tehát kívánja, hogy ma véglegesen határozzanak.

Bárczy István polgármester szerint a tanács és Hecht álláspontja között nincs nagyobb különbség. Azt a nézetet, hogy a gázgyárakat be kell váltani, nála nem változtatja meg egy ezután jövő ajánlat. Azonban a nagyközönségre való tekintettel lehetetlen, hogy beérkező ajánlatot egyszerűen visszautasítsanak. Ez már az összehasonlítás szempontjából is lehetetlenség. Ha ajánlat érkezik be, azt tárgyalni kell, azért, hogy tudjuk, mi is kap a főváros. Elfogadja Feleki javaslatát, amely egyező a tanács előterjesztésével, illetőleg azt kiegészíti.

Platthy György hozzájárul Feleki javaslatához.

Vázsonyi Vilmos óhajtja Feleki indítványának az elfogadását, nehogy lényegtelen okokból legyen eltérés a véleményekben. Feleki javaslata módját ad arra, hogy komoly, félreértést nem ismerő határozatot hozzanak.

Még Kasics Péter szólt óriási zajban és aztán az elnök föl tette a kérdést, hogy elfogadja-e a közgyűlés a tanácsnak Feleki Béla részéről kiegészített javaslatát. A névszerinti szavazás eredménye a következő: igennel, vagyis a tanács javaslatára szavazott az összes jelenvolt 173 bizottsági tag. Tehát a tanács javaslatát egyhangúlag fogadták el.

Az elnök örömeinek adott kifejezést, hogy eltérés nem volt a szavazatokban és aztán kijelentette, hogy ma még csak egy sürgős tárgyat intéznek el: a bizalmiférfiak megváltását az új adó-kivető bizottságba.

Ennél a tárgynál Kasics Péter azt kívánta, hogy az I. kerületi második adó-kivető bizottságba Havas József helyébe az ő pártbeli Bakó Jenő Zoltán választassák be.

Andreánszky Jenő hozzászólása után az elnök kijelentette, hogy a napirendre tűzött további ügyeket pénteken délután 4 órakor, a folytatódó közgyűlésen intézik el.

A közgyűlés este fél nyolcz órakor ért véget.

(Dr. Fodor József emlékezete. Ma délelőtt küldöttéleg tisztelgett Bárczy István polgármester-nél az Országos Közegészségügyi Egyesület dr. Hosszavay Lajos udvari tanácsos, műegyetemi prorektor vezetése mellett. A küldöttség kérvényt nyújtott át az iránt, hogy a dr. Fodor Józsefnek, mint a Közegészségügyi Egyesület megalapítójának az emlékeztét megörökítő szobor költségeihez a főváros hatósága is járuljon hozzá. Kéri egyszerűen, hogy a főváros hatósága a szobor helyéül jelölje ki a VIII. ker. Sándor-teret és ezt Fodor Józsefről nevezné el. A polgármester a kérvényt átvette és megígérte, hogy tőle telhetőleg támogatja a Közegészségügyi Egyesület óhajtását.)

(Az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzéke. Május 25-én járt le a határideje annak, hogy az országgyűlési képviselőválasztásra jogosítottak névjegyzéke kerületenként közszemlére volt kitéve. A kitűzött határidőig csakis felszólalásokat adtak be, ellenben észrevétel egy sem történt. Beadtak összesen 877 felszólalást; ez kerületenként a következőképp oszlik meg: I. kerület 66. II. kerület 64. III. kerület 19. IV. kerület 47. V. kerület 112. VI. kerület 173. VII. kerület 185. VIII. kerület 108. IX. kerület 81. X. kerület 22.)

(Orvosi kinevezés. Fülepp Kálmán főpolgármester, a pesti oldalon levő közkórházaknál megüresedett segédorvosi állásra dr. Davidovits Sziárdot nevezte ki egy évi időtartamra.)

Nyilt-tér

U rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SPORT.

Bécsi versenyek.

Negyedik nap. —

A bécsi nyári meeting egyik legjobban dotált klasszikus versenye, a 20.000 koronás Marchfeldi di, holnap kerül diülőre a Freudenauban. Ezen 1300 méter távolságu verseny rendszerint a legjobb klasszisu flyerek találkozó helye és az idén is elsőrangú sport-esemény lesz, miután oly kiváló idősebb flyerekkel mint Mac G., Beau merite, Faragó stb. háromveveseink leggyorsabbjai: Fantome, Rentier és Mony fogják a küzdelmet felvenni. Miután nézetünk szerint a verseny propozíciói a háromveveseknek kedveznek, a győztest ezek között keressük és aligha csalódunk, ha Fantome és Rentier közé helyezzük a verseny kimenetelét, míg az idősebbek közül a tavalyi győztes Beau meritétől várunk jó futást.

Jelöltjeink:

- I. Reeves H. ist. — Olly
- II. Intrygant — Flapdoodle
- III. Armand — Alea jacta
- IV. Fantome — Rentier
- V. Lepke — Csobotyó
- VI. Havanna — Korvphac
- VII. Sasaki — Braganca

Budapesti ügetőversenyek.

— Harmadik nap. —

A budapesti nyári ügető-meeting holnapi harmadik napjának programja a nevezéseket tekintve, sikerültnek mondható. A nap főszáma az 5000 koronás Visegrádi díj, melyben papír szerint az amerikai ügető Lotta indulna a legjobb esélyvel és a vasárnapi csúfos vereségét valószínűleg ki fogja korrigálni, azonban veszedelmes ellenfele lehet a Tappan által hajtott Liselotte.

Amerikai jéggel hűtött étterem

Aczél Gambrinus Nagyvendéglője

Szalmaözegeknek !! Ebéd Table d'Hote 2 korona, egész nyáron nyitva.

Jelöltjeink:

- I. Cyprienne — Darabont
- II. Indiana Gava
- III. Lotta — Liseoite
- IV. Duc — Demokrat
- V. Sharovai ménés — Rendez vous
- VI. Siess P. — Pepus
- VII. Black ist. — Pusztaberényi ménés
- VI. II. Feiser-jogat.

Polómérkőzések.

— Saját tudósítónktól. —

A Budapesti Polo Klub érdekes mérkőzéseit szerdán délután folytatta a klub tagjainak és a társasélet számos kitünőségének érdeklődése mellett. Megjelent a versenyen Augustza főherceggasszony is kíséretével, Szegedy Gina udvarhölgy és Roskoványi szászados, szolgálattevő kamarással; ott voltak továbbá: gróf Karátsonyi Jenőné, gróf Károlyi Lajosné, özv. gróf Esterházy Mihályné leányával, gróf Széchenyi Lászlóné, özv. Andrássy Tivadarné grófné, gróf Hunyadyné, gróf Bethlen Istvánné, gróf Bethlen Andrásné leányával, herceg Odessalchi Gézané, Vojnics Sándorné leányával, Széchenyi Erzsébet grófnő, Andrássy Boy grófnő, Karátsonyi Irma és Margit grófnők, Bissingen Nóra és Elza grófnők, Andrássy Ilona grófnő, Apponyi Teréz grófnő, Rosty Helén és még számos hölgytagja a főúri társaságnak. A verseny vége felé ellátogatott gróf Andrássy Gyula belügyminiszter is, aki a megérkezésekor folyó training-mérkőzéseket nagy érdeklődéssel szemlélte.

A szerdai versenynek két kiemelkedő szép pontja volt. Az egyik a polo-match, amely Augustza főherceggasszony által felajánlott tiszteletdíjért, a főhercegi család ezimérelvű gyönyörű ezüst-serlegért folyt. A másik kiemelkedő érdekes pontja volt a szerdai versenynek a ponyy-gátverseny, amelynek tiszteletdíját Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter ajánlotta fel.

Délután 4 órakor vette kezdetét a verseny a klubtagok 20 perces át tartó poló-mérkőzésével. Ebben a versenyben a fehér csapatban voltak: ifj. gróf Telegi Géza, gróf Andrássy Manó, gróf Károlyi Lajos és Rohonczy Lőrincz. A vörös csapat tagjai voltak: gróf Wenckheim József, gróf Andrássy Károly, ögróf Pallavicini György és Hasperg Henrik, a hamburgi poló-egylet igazgatója. Bíró: Rich H. volt. A mérkőzés eredménye 1:0 a fehér csapat javára, amelynek győzelmét gróf Andrássy Manó bravuros játéka szerezte meg.

Fél öt órakor következett a ponyy-gátverseny, amelyért a legjobb poló-lovasok szálltak síkra. Résztvettek ebben a versenyben: gróf Andrássy Manó, aki gróf Andrássy Géza „Sipirez” lovát lovagolta, gróf Wenckheim József, aki ögróf Pallavicini György „Pálma” lovát lovagolta, Rich Herbert Ladi Superieur lován, továbbá ifj. gróf Telegi Géza „Medgyes” nevű lován gróf Andrássy Károly. A verseny eredménye a következő: Első lett gróf Andrássy Manó, aki a földmívelésügyi miniszter értékes tiszteletdíjának nyertese. A tiszteletdíj egy művészesen gravírozott, gyönyörű, magas ezüstkegely, második lett Rich Herbert és harmadik gróf Wenckheim József. Az első díj nyertesét, gróf Andrássy Manót a közönség lelkesen megéltette és a nyertes Augustza főherceggasszony előtt lovagolt. A főherceggasszony meglepő elismeréssel szót a klasszikusan szép lovaglásról.

A poló-match öt órakor délután kezdődött. Résztvettek benne a fehér csapatban: gróf Széchenyi László, ögróf Pallavicini György, gróf Károlyi Lajos és Rohonczy Lőrincz. A vörös csapat tagjai voltak: gróf Wenckheim József, gróf Andrássy Károly, Rich Herbert és gróf Bánffy Miklós. A match negyven tíz perces át tartott és eredménye 0:2 a vörös csapat javára, amelyben gróf Bánffy Miklós gyönyörű játékaival vezetett.

Már estére járt az idő, amikor a training-mérkőzések kezdetével a társaság oszlanı kezdett. Augustza főherceggasszony már a poló-match eldőltekor távozott kíséretével.

A poló-klub legközelebb 29-én s azután 30-án tart versenyeket. A mérkőzések iránt a klub tagjainak körét messze túlmenően rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg és a lovassport hívei napról-napra nagyobb számmal keresik fel a poló-versenyeket, hogy kiváló poló-lovasaink szép játékaiban gyönyörködjenek.

() Egyetemi atleták viadala. A Budapesti Egyetemi Athletikai Club vasárnapi nemzetközi atletikai viadala az idei atletikai szezon egyik legérdekesebb sporteseményének ígérkezik. A verseny jelentőségére mutat, hogy mind a három szövetség, a MASz., MOTESz. és a Főiskolai Sportszövetség körlevélben hívták fel egyesületeiket a részvételre. A nevezési zárlatig 21 egyesület adott le nevezést. Négy egyesület táviratilag kérte a nevezési zárlat meghosz-

szabítását. A főiskolai bajnoki számokra a vidéki főiskolák jelentkeztek számos résztvevővel, míg a nyílt számokban a MASz. és MOTESz. legkiválóbb erőivel indul a küzdelemben. A verseny kimagasló eseménye a négyszer kétszáz méteres staféta-futás, melyre benevezett a BBTL., BEAC., MAC., MTK., PTSE. és biztos indulónak tekinthető a MAFC. csapata is. Ebben a hat staféta-csapatban az ország legkiválóbb futói vesznek részt (Bern, Bodor, Ludinszky, Déry, Bertalan, Simon, Nagy, Wiesner, Rác, Toldy stb.) s a verseny kimenetele teljesen nyílt. A többi számokban is igen szép küzdelmek várhatók.

() A BTC. atletikai viadala. A Budapesti Torna-Club június hó 11-én rendezt a Thököly-uti millenárius pályán országos atletikai versenyt, melynek feltételei a következők: 1. 100 m. síkfutás. — 2. 200 m. síkfutás. — 3. 800 m. síkfutás. — 4. 4x100 m. staféta-verseny. — 5. Magasugrás. — 6. Távolugrás. — 7. Diszkoszvetés. — 8. Gerelyvetés (svéd). — 9. 3500 m. gyaloglás. — 10. Rudugrás. — 11. 60 m. ifjúsági síkfutás. — A versenyek rendezése és elbírálása a MOTESz. verseny-szabályai szerint történik. Nevezések június 8-án déli 12 óráig a BTC. választmányához (VI., Teréz-körút 19. Hébel-kávéház), a nevezési díjak pedig Müller Hugó pénztáros (V., Akadémia-utca 13.) címére küldendők.

() Bajnoki mérkőzések a Margitszigeten. Csütörtök délután a Margitszigeti Sporttelepen játszódott le a Ferencvárosi Torna-Club és a Magyar Athletikai Club utolsó bajnoki mérkőzése. A FTC.-nek ellenfele a Grácban oly figyelemreméltó sikertrel szerepelt „Typographia” lesz; míg a MAC. a szép formát mutató „Törökveszl”-sel kerül össze. A két mérkőzés eredménye végleg megállapítja a bajnokság helyezését. Az I. osztályú bajnokságért küzdő egyesületek ezen mérkőzéssel be is fejezik ez évi szezonzárójukat. A FTC. még Bécsben a Rapid ellen és a díjmérkőzések döntőmérkőzésében játszik. Előzőleg a MAC. II. a Törökveszl II. ellen játszik a szövetségi díjért. A FTC.—Typh. mérkőzés pont 4 órakor; a MAC.—Törökveszl-match 3/6 órakor kezdődik. Bíró: Bakó (MTK.) és Hajós József (FTC.) lesz. Mindkét mérkőzésre egy training-jegy érvényes, melyben a szigeti belépő ára is benne van.

() Budapesti Torna-Club — Magyar Testgyakorlók Köre. A tavaszi szezon végének nagy érdeklődéssel kísért mérkőzése fog lezajlani áldozó csütörtök délutánján a millenárius versenypályán, ahol a BTC. és MTK. mérő össze erejét a győzelem pálmájáért. A MTK., mely Magyarországnak 1907—8. évi immár biztos bajnokcsapata, a tavaszi szezon végéig formáinak tetőpontját érte el, míg a BTC. ez évben a hirnevén esett csorba kiköszörülése végett legerősebb legénységét állítja sorompóba. A pályaszövetség, elkerülendő az utolsó mérkőzéseken a nagy tolongás miatt beállott zavarokat, megszaporított segédszemélyzet által gondoskodni fog a rend fenntartásáról, ugyancsak a közúti vaspálya is az előrelátható nagy forgalom könnyebb lebonyolítása végett külön kocsiakat fog indítani. A mérkőzés délután fél 6 órakor kezdődik; előzőleg a két egyet II. csapata fog mérkőzni a szövetségi díjért.

() Nemzetközi lawn-tennis-meeting. A MAC. e hó 29-étől kezdve rendezt V. nemzetközi lawn-tennis versenyt. E verseny oly nagyarányúnak ígérkezik, hogy lebonyolítása a vele kapcsolatos igények kielégítése a legnagyobb mértékben igénybe veszi a MAC. erejét. E nehézségek dacára mindent el akar követni a rendezőség, hogy e verseny a magyar lawn-tennis-sport legnagyobb eseményéhez méltó legyen. — Deguzis az elegáns stílus legelső képviselője. Minden mozdulata esztétikus. E tekintetben még Wildingnek is felette áll. Legnagyobb ereje a smash. Minden helyzetből tud placirozva smashelni. Csodálatos azok a smashes, amelyeket hátulról az alapvonalról az óriási erővel az ellenfél területének ellenkező sarkaira. Doberty a könyvében is felemlíti, hogy az angol Smith mellett neki van a legjobb sashe a világon. A servicét épp úgy üti, mint a smast, nagyon magasra feldobott labdáról s ezért is páratlan. Páros taktikája Cermotval gyönyörű. Végig támadó jellegű, befutnak a servic után és vollegra vagy smastre vesznek mindent. Tavaly a budapesti közönség Wesselyt ünnepelte sneidig játékaért. Deguzis még nála is elegánsabb, nyugodtabb, klasszissokkal jobb. Ő lesz a MAC. meeting szenzációja, stílusából óriási foglalkozni a magyarok s élvezni a nézők. Deguzis magas, elegáns, karcsú ember. Germot fúrge, mozgékony ember. Deguzisné egy bájos parisienne, a francia sikk megtestesítője a pályán. Az angol nők hámalatos erővel, mozgékonyasággal és szívóssággal játszanak. Az ő részvételük folytán szenzáció lesz a női páros bajnokság, mert Madarász—Cséry bennük elsőrangú ellenfelet kapnak.

Téli sport-czikk

Mű- és versenykorcsolák. Jégjátékok. Hockey. Jég-hockey szabály 20 iller. Svéd-, norv. g. sveczi-, tiróli-, hályvölgyi- és amerikai rödel sport és gyermek-szánkók, tobogán stb. Lillienfeldi ski 30 korona Norvég sli, lábsárak, hótálpak. Téli sportlőlesek és felszerelések Sportlejegyek ingyen.

EKRÉSZ TÓDÜR sportüzlete, BUDAPEST. IV., KRISTÓF-TÉR

TORVÉNYSZÉK

§ A becsület védelme a büntető jogban. Az Ügyvédjelöltek Országos Egyesülete e hó 25-én az Ügyvédi kamara disztermében dr. Némethy Béla vitavezető alelnök vezetésével érdekes tárgyú vitaestét rendezett, melyen dr. Zsitvay Tibor ügyvédjelölt A becsület védelme a büntető jogban című értekezését olvasta fel. A megjelent nagyszámu és előkelő hölgyközönség és jogász hallgatóság, mely zsufozásig töltötte meg az Ügyvédi kamara nagytermét, a legnagyobb figyelemmel kísérte végig a kiváló szakértelemről tanuskodó előadást, majd élénk vita keletkezett, melyben dr. Bernolák Sándor és dr. Proszvimmer Béla vettek részt. A kifejldött vitát azonban különösen jelentőssé tette az a körülmény, hogy az a kiváló jogtudós, Zsitvay Leó, a budapesti kir. büntető törvényszék elnöke, a közóhainak engedve, nagyértékű felszólalásával a maga részéről is gazdagította.

§ Az ügyvédi kamarák köréből. A balassagyarmati ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Székely László selmezbányai ügyvédet, lakóhelyének ispokladányba történt áttétele folytán, ügyvédi lajstromából törölte. Irodája részére gondnok kirendelésének szükségé fenn nem forog; a kecskeméti ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Tóth József ügyvéd székhelyét Izsák községből Kecskemétre helyezte vissza és hogy dr. Pantó Géza nagykovácsi ügyvéd a kecskeméti kir. törvényszék vád tanácsának végzésével a Btk. 355. §-ába ütköző és 356. §. szerint minősülő sikkasztás büntette miatt vád alá helyeztetvén, nevezett az ügyvédség gyakorlatától felfüggesztetett, a nagyszabenyi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Jakab János ügyvéd, nagysinkai lakos a magy. kir. Kuria ügyvédi tanácsa, mint fegyelmi bíróság által Budapesten hozott ítéletével az ügyvédi rendtartás 68. §-ának b) pontjába ütköző vétség miatt az ügyvédség gyakorlatától való három havi felfüggesztésre ítéltetett, mely a hivatalos lapban való közzététel napjától számítandó.

§ Vlád Aurél anyjának és nejeinek ügye. A dévai kir. törvényszék ma tárgyalta Vlád Aurél orsz. képviselő anyjának és nejeinek büntetőügyét. A tárgyaláson Veress József elnökölt, szavazó bírák pedig Jaszolovics István és Jakab István. A vádat Bigner József kir. ügyész képviseli, védőkként pedig Pop Jusztin és Vlád Aurél jelentek meg. A tárgyalás eddigi folyamán a kihallgatott tanuk igazolták, hogy a vádlottak a bábolnai elemi iskola tavalyi évszázó vizsgáján a magyar nyelv és a magyar nemzet ellen izgattak. Este nyolcz órakor hirdették ki az ítéletet, amely szerint Vlád Aurél nejét egy havi államfogházra és 300 korona pénzbüntetésre ítélte a törvényszék, anyját azonban a vád alól felmentette. Az ítélet ellen az ügyész és a védők felebbezést jelentettek be.

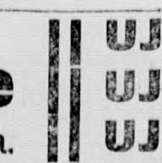
§ Irodalmi per. Abban a perben, amelyben Bernouilly író és Diederich jénai kiadó indított a Gast Péter (Köselitz Henrik), a Nietzsche-Archiv munka társa ellen ama rendelkezés megszüntetése ügyében, amely kétezer márka pénzbüntetés terhe alatt megtiltja Gast Péter által Overbeckhez intézett leveleknek Bernouilly, Franz Overbeck und Friedrich Nietzsche, eine Freundschaft című művének második kötetében való közlését, — a türingiai legfőbb törvényszék első polgári szenátusa ma elutasította Bernouilly és Diederich felebbezését a weimari törvényszéknek ugyancsak elutasító ítélete ellen. A törvényszék azzal a ténynyel szemben, hogy Overbeck és Gast Péter levelezéséről 1901-ben szerződés jött létre, megállapította, hogy a levelek közzététele sértene a jó erkölcsöt és ez alapon döntött ez ügyben. Gast Péter kártérítési igényét jogosnak mondotta ki a főtörvényszék.

§ Frízra a büntetőbírótság előtt. Gyakran fordul elő, hogy a bíróságoknak a női toilette titkaival kell foglalkozniok, de oly eset, amely most fekszik a budapesti büntetőjárásbírótság előtt, alig fordult még elő. A kérdéses pör a női hajviselethez most már nélkülözhetetlen alaktartók körül forog. Ezek az alaktartók a budapesti Pürcher és Fritsch czég szabadalmazott találmánya. Minthogy azonban Pessl udvari fodrász ily alaktartókat nem a szabadalomtulajdonostól, hanem külföldről szerezte be, a sértett fél ügyvédje, dr. Fazekas Oszkár utján szabadalomtörölés miatt jelentette fel Pessit. A bíróság elrendelte az utánzatok lefoglalását. Dr. Schmidt Albin

legjobb dotáthi Marchfeldi díj. Ezen 1300 méter legjobb klasszisu elsőrangú sport-összebb flyerekkel b. háromveseink és Mony fogják nk szerint a ver-ek kedveznek, a cha családunk, ha k a verseny ki-tavalyi győztes

nyek. holnap harmak tekintve, si-az 5000 koronás amerikai ügető a vasárnapi esu-korrigálni, azon-ppan által haj-

büntető járásbíró ma foganosította a lefoglalást s a tárgyalást f. hó 29-ére tűzte ki.

§ A választási elnök. Emlékeztet az az elkészített választási küzdelem, mely 1905. évi január 25-én a IX—X. kerület mandátumáért folyt, a kormánypárti Plosz Sándor, akkori igazságügyminiszter és a függetlenségi dr. Ballagi Aladár között. A választás meddő maradt, mert mind a két jelölt 1992 szavazatot kapván, új választás vált szükségessé. Sokan e miatt Hindy Kálmán választási elnököt okozták, aki szerintük, a törvény egyenes megsértésével, nyíltan Plosz mellett korteskedett, számos függetlenségi polgárt elítölt alkotmányos jogának gyakorlásától, önkényileg tűzte ki a zárórást s a kerület függetlenségi tanítóit azzal fenyegette meg, hogy ha nem szavaznak a kormánypártra, áthelyeztetik őket. Dr. Hecht Ernő, a Ballagi-párt vezértérfia, fővárosi bizottsági tag, a központi választmányhoz intézett beadványában mindezeket bejelentette s megírta, hogy Hindy a törvényt vagy tudatlanságból vagy szándékosan megsértette s hogy a legféltelenebb módon korteskedett Plosz miniszter megválasztása érdekében. Ezeket a vádakokat azután szóval is megismétele a bizottsági tagok előtt. Hasonlóképpen nyilatkozott Kasics Péter, nyugalmazott miniszteri tanácsos, fővárosi bizottsági tag is, aki a főváros közgyűlésén hevesen kifakadt Hindy Kálmán választási elnök ellen, akinek törvénytörése és brutalitása hiúsította meg a függetlenségi párt győzelmét s fosztotta meg a polgárokat legszentebb joguk gyakorlásától. Hindy Kálmán rágalmaszást pörbe fogta úgy dr. Hecht Ernőt, mint Kasics Pétert s a budapesti büntető törvényszék az elsőrendű vádlottat rágalmaszást vétsége miatt a 92. szakasz alkalmazásával 720 korona, a másodrendű vádlottat pedig 80 korona pénzbüntetésre ítélte. Felbevezés folytán a dolog a királyi tábla elé került, mely elrendelte a bizonyítás felvételét, melynek megtörténte után megsemmisítette a törvényszék ítéletét s a vádlottakat felmentette, mert a tanúk vallomásából megállapította azt, hogy Hindy mint választási elnök tényleg előnyben részesítette a Plosz-pártot, a függetlenségi rováására. A főügyész semmiségi panaszával ma foglalkozott a Kuria negyedik büntető tanácsa. Az elnök Neuberger Ignác, az ügy előadója Deák Péter kuriai bíró volt. A vádat Vargha Ferencz koronaügyész-helyettes képviselte, Hecht Ernőt dr. Fried Vilmos, Kasics Pétert pedig dr. Bródy Ernő védte. A Kuria helyt adott a védők előterjesztésének s a főügyész semmiségi panaszát elutasította.

§ Az uszorás. Az utóbbi időben számos feljelentés érkezett a büntetőbíróhoz Ernst Lipót budapesti magánzó ellen uszora vétsége miatt. A panaszosok egyike Hildebrandt Gyula ipolysági földbíró volt, aki előadta, hogy pénzzavarában szintén Ernst Lipóhoz fordult kölcsönért Ernst nyújtott is neki kölcsönt, még pedig egy 4000 és egy 3000 koronás váltó ellenében 5220 koronát. Ernst Lipót ezt a két váltót 1906. évi október 23-án peresítette, dacára annak, hogy Hildebrandt Gyulával egy egyezett meg, hogy ez a birtokára megszavazandó konverziós kölcsönből fizeti ki tartozását. A veszprémi és monori takarékpénztárak meg is szavazták a kölcsönöket, de csak úgy voltak hajlandók a kölcsönt folyósítani, ha Ernst, aki időközben előjegyeztette kövételését Hildebrandt ingatlanára, elsőbbséget ad nekik a bekebelezésnél. Ernst megadta az elsőbbségi engedélyt, de ezért újabb 500 koronás váltót kért Hildebrandtól. A büntetőtörvényszék dr. Makucz bíró elnökléte alatt ma tárgyalta Ernst Lipót ezen uszora ügyét. A tárgyaláson a vádat dr. Uzonyi kir. ügyész képviseli, a vádlottat dr. Vaisz Sándor védi. Ernst Lipót azzal védekezik, hogy ő a teljes 7000 koronát lefizette Hildebrandt vándra, az 500 koronás váltót pedig Hildebrandt visszavette tőle. A vádlott kihallgatása után a tanúk kihallgatása következett. A beidézett tanúknak ma a bíróság csak egy részét tudta kinnlítani. A többi tanura majd csak szombaton kerül a sor.

Roosevelt bonmotja.

(Az amerikai „Evening Press”-ből.)

Clevelandban a minap nyitották meg a háztartási gépek kiállítását Roosevelt elnök jelenlétében. Mikor a varrógéphez értek az elnök ezt mondta:

— Ime, az a gép, amely annyit esztendőnt rabol el a szegény nők életéből.

— És ime, amelyik ugyanannyit ad vissza nekik — felelte Saunderson szenátor, a kiállítás rendezője, a „World” vibrációs m. ssage apparátusra mutatva.

A „World” vibrációs massage apparatus már Magyarországon is kapható, az Amerikai Porcellan Póder Részvénytársaság magyarországi képviselőjénél, Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 1.

Ara: 20.—, 40.—, 100.—, 300.— és 500.— korona.

Ismerető-füzet már magyar nyelven is megjelent.

KÖZGAZDASÁG.

Nem lesz folytatolagos munkaidő a pénzügyintézeteknél.

— A hivatalos idő 9— $\frac{1}{2}$ 1-ig és $\frac{1}{2}$ 3— $\frac{1}{2}$ 4-ig. — Budapest, május 27.

Az a lelkes és elismerésre méltó mozgalom, melyet a budapesti pénzügyintézetek tisztviselői indítottak az osztatlan munkaidő érdekében, ma fontos fordulóponthoz jutott. A budapesti pénzügyintézetek vezető igazgatói ma délután a Budapesti Giro- és Pénztáregylet helyiségében gyűlést tartottak Ullmann Adolfnak, a Magyar Általános Hitelbank elnökgazgató-helyettesének elnökléte alatt. E gyűlésen kellett eldölnie a tisztviselők ama erős és egyhangú kérésének, hogy a hivatalos idő egységes és osztatlan legyen. Kétségtelen, hogy eme kérést igen nyomós szociális, higiénikus és gazdasági érvek támogatják s ebből a szempontból általános rokonszenv kísérte a mozgalmat még a legilletékesebbek körében is. Az már hetek óta bizonyosnak látszott, hogy ha e kérdést e szempontokból bírálják el majd a döntésre hivatott tényezők, akkor a tisztviselőknek nyert ügyük van. Másrészt azonban tagadhatatlan az, hogy tisztán csakis ezen alapokon nem lehet e kérdést kezelni. A bankoknak alkalmazkodniuk kell a budapesti gazdasági élet követelményeihez, amely eddig megkivánta a délutáni pénztárnyitást is.

Érthető volt tehát az az óriási érdeklődés, mely a mai értekezlet iránt nyilvánult mindenfelé. Maguk a tisztviselők még az utolsó pillanatban is megmozgattak ügyük érdekében minden követ. Dr. Horváth Lipótnak, a Magyar Általános Takarékpénztár igazgatójának vezetése alatt egy 20 tagú küldöttséget menesztettek az igazgatókhoz, még egyszer kérvény a döntés előtt jóakaratu pártfogásukat. Az értekezleten jelen voltak az összes bankigazgatók s a szőnyegen lévő tárgyról igen beható és magas színvonalú vita volt. A tisztviselők kívánságait mindenki nagy jóakarattal fogadta, de végül is győzött az az álláspont, amely azt vitatta, hogy a mai üzleti viszonyok mellett a közönség és a bankok érdekeinek érezhető sérelme nélkül nem lehet nélkülözni a délutáni pénztárnyitást s így az osztatlan munkaidő olyan értelemben, mint ahogy azt a tisztviselők kívánják, be nem hozható. Mindazonáltal az igazgatók méltányolták a tisztviselők indokolt kérelmét s megrövidítették a délutáni hivatalos órákat $\frac{1}{2}$ 3— $\frac{1}{2}$ 4-ig, úgy, hogy az új hivatalos idő a mai határozat kövételében délelőtt 9— $\frac{1}{2}$ 1., délután $\frac{1}{2}$ 3— $\frac{1}{2}$ 4-ig terjed.

Bár a határozatot az igazgatók titokban tartották, mindazonáltal gyorsan kiszivárgott a tisztviselők közé a kedvezőtlen hír s ma már általános elkedvetlenedés volt észlelhető. A vezetők azonban nem adtak föl minden reményt. A mozgalmat ébren tartják s erősen biznak abban, hogy rövid idő múlva maga a gyakorlati üzleti élet lesz ügyüknek leghatásosabb szószólója.

Természetesen azok az intézetek, amelyek eddig önként megvalósították az osztatlan munkaidőt, ezután is fönntartják azt s az ő példájuk nyomán az ügy előbb-utóbb diadalt arat.

A kormány és a budapesti lakás-szükség.

Budapest, május 27.

A minisztertanácsot több ízben foglalkoztatta a székesfőváros és környékén egyre fokozódó élelmiszer- és lakbérdrágaság. A kormány tervbe vette, hogy a főváros közelében három-négy helyen olcsó munkáslakásokat építtet, hogy a munkásnép részére

egészséges lakásokat szerezzen. Wekerle Sándor pénzügyminiszter e végből az Üllői-uti lebontott katonai lövölde mellett elterülő s a kispesti határhoz tartozó Sárkány-féle telkekből hetvenkétezer köbméternyi területet megvásárolt már. Kapcsolatosan a kormány azzal az akciójával, amely a költségvetési előirányzat pénzügyi bizottsági tárgyalásokról kifelé az általános drágaság okainak kiderítésére és annak lehető megszüntetésére megindult, jelentékeny kezdeményezés történt a kormány részéről a budapesti lakás-szükség gyökeres orvoslására. Wekerle Sándor miniszterelnök-pénzügyminiszter ugyanis, akinek előző és mostani kormányzatának idejére esik az állami tisztviselők fizetés és illetmény-rendezésének két legjelentékenyebb mozzanata, meggyőződött arról, hogy az állam végső megterhelhetése sem javítja meg a tisztviselők anyagi helyzetét, hogy a székesfővárosi lakás-szükség következtében a lakberek minden illetményrendezésnél feljebb és feljebb mennek. Így szükségesnek mutatkozott az akció megindítása abban az irányban, hogy mindenek előtt a budapesti lakásviszonyok már súlyos bajai orvosoltassanak. Ezt az orvoslást a kormány az állami hivataloknak lehetőleg állami épületekbe való elhelyezésével tervezi. Csak magában a székesfővárosban a minisztériumok, a különböző igazságszolgálati, közlekedési és pénzügyi hivatalok elhelyezése bérelt helyiségekben több mint négy millió korona évi bértemészt fel s így az állami bérletek rendkívül drágák, ami hatással van a lakberek állandóan való emelkedésére is. Így a magyar királyi államvasutak hivatalai a pályaudvarokat kivéve bérhelyiségekben vannak. A kormány most összpontosította ezt a kérdést és első sorban megállapítja, melyik tárca, melyik igazgatási ág a hivatalos helyiségek bérléte címén évenként milyen összeggel van megterhelve, a tárca, a közigazgatási ág már eddig milyen építkezési kölcsön terheit viseli. Összegyűjtetvén az az anyag, a kormány megindítja az akciót arra nézve, hogy lehetőleg szabaduljon a bérszerződésektől minden nagyobb hatóság, hivatal, az állam tulajdonát képező épületben helyeztessék el. Az építkezés költségeinek fedezete a most fizetett bérekben bőségesen megtalálható, az államnak a főváros területén erre a célra felhasználható telkei is vannak. A kormány abban a meggyőződésben van, hogy a budapesti lakásviszonyok állandó javítására nincs célravezetőbb mód, mint az, hogy a most állami bérléssel lekött lakáskomplexumot felszabadítván, azt átadja magánhasználatnak és ezzel helyreállítja a budapesti lakás-piaczon a kereslet és kínálat helyes viszonyát, amit eddig az állami tömegbérletek gyökeresen megrontottak. A magyar királyi államvasutak igazgatóságának Andrassy-uton levő hivatalai öt nagy bérpalotában vannak elhelyezve; a földmivélsügyi és pénzügyminisztériumoknak egyes osztályai is bérházakban vannak, ugyancsak egyes kerületekben levő járásbírószék is. Ha mindehhez hozzáveszzük még a kormány magának a székesfővárosnak elszórt hivatalai is számos bérpalotát foglalnak le, könnyen fogalmat alkothatunk arról, hogy jórésben az állami és fővárosi hivatalok részére lefoglalt sok lakóház idézi elő a lakáshiányt. Eppen ezért csak helyesléssel fogadjuk a kormány tervezetét, melynek megvalósultával a fővárosban a lakásviszonyok meglehetősen javulnának.

Üzleti pangás. Az a teljes szélcsend, mely az üzleti életet általánosan lenyűgözi, már-már válság jellegét kezdi magára öltetni. Nemcsak a bankok és a pénzügyintézetek, de az ipari vállalatok és a kereskedelmi, valamint ipari magánüzemek egyaránt panaszkodnak az általános üzletlenség miatt. A tözsdéről, melyet az ország gazdasági élete ütődésnek mondanak, nem is szólunk; ez az érverés beillik agóniának. Akik ennek a sajnálatos, de eltagadhatatlan ténynek az okait kutatják, felhozhatnak egy és más indokot, de a legtöbben csak a fejüket rázzák, nem értik a dolgot. Pénz is van bőven, a kamatláb is elég jutányos, a hitelezés is keresi a jó tőkeelhelyezést; a gazdasági forgalom előfeltételei tehát megvannak. Az okokat tehát magában a gazdasági életben, a gazdasági élet mivelőiben kell keresni. És itt meg is találjuk azokat. Az utolsó évben lezajlott pénzügyi krízis alaposan megközelítette

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADÉ

A Könyves Kálmán magyar műkiadó részvénytársaság ma tartotta 17-ik rendes évi közgyűlését, dr. Rajner Béla elnöklése alatt. A felolvasott közgyűlési jelentés beszámoló arról, hogy magyar művészet eredeti alkotásaiból kiállítást rendezett Londonban, Párisban, Berlinben, Hamburgban, Frankfurtban, Drezdában és Lipszében, de az ezzel kapcsolatos nagy anyagi áldozatok folytán ezen kiállítások anyagi eredménnyel nem jártak, azonban a magyar művészek erkölcsi sikerének számát tetemesen gazdagították. A kimutatott nyereségből 30.000 koronát helyeztek a tartalékba és az osztalék 6 és fél százalékban, részvényenként 13 koronával (az 1907-ben kibocsátott részvények után 6 és fél koronával) állapított meg. A szelvények május 29-től kezdve válthatók be a Belvárosi Takarékpénztár R.-T. pénztáránál. A régi felügyelő bizottság újból megválasztott.

Uj külföldi gazdasági szaktudósító. A földművelésügyi miniszter miklósvári Miklós Ödön főrendiházi tagot, volt m. kir. földművelésügyi államtitkárt Romába küldötte, hogy az ottani Nemzetközi Mezőgazdasági Intézetnél a magyar államot képviselje s egyúttal az olasz királyság területére kiterjedő gazdasági szaktudósítói teendőket is elvégezze. Másrészt báró Malcomes Jeromos miniszteri tanácsos, ki eddig az olasz királyság területére kiterjedő gazdasági szaktudósítói teendőket végezte, ugyanily minőségben Délnémetország és Svájc területére kiterjedő hatáskörrel Münchenbe helyezte át.

VIZÁLLÁS.

m á j. 27.		m á j. 26.		m á j. 27.		m á j. 26.	
Inn	Sharding	2.06	2.62	Jász	M.-Salgot	0.40	0.45
Duna	Passau	3.85	3.85		Tekoháza	0.50	0.55
	Linz	0.98	1.60		V.-Námény	0.58	0.65
	Bécs	1.51	1.46		Tokaj	1.10	1.20
	Pozsony	3.26	3.28		Tiszafüred	1.50	1.70
	Komárom	4.02	4.05		Szolnok	2.14	2.50
	Budapest	3.73	3.71		Csongrád	2.64	3.17
	Paks	3.40	3.48		Szeged	2.59	4.04
	Mohács	4.82	5.-		T.-Becse	3.90	4.11
	Gombos	5.73	5.82		Titel	5.12	5.20
	Ujvidék	5.28	5.38	Óndava	Hoór	1.05	1.04
	Pancsova	4.81	4.89	Tapoly	Bárta	0.50	0.51
	Orsova	4.34	4.40	Redőz	Ladomcs	0.86	0.92
	Morvafalu	0.96	1.08	Sajó	Zsoltza	1.59	1.57
	Zsolna	1.18	1.14	Hernád	H.-Némedi	0.28	0.28
	Troncsén	0.64	0.70	Bereetty	Margitta	0.02	0.02
	Szered	1.05	1.04		R.-Újfalva	0.09	0.08
	Szt.-Gothárd	0.24	0.24	Kőrös	Csucsa	0.89	0.48
	Sárvár	0.07	0.09		N.-Váradi	0.05	0.09
	Győr	3.28	3.22		Belényes	0.35	0.33
	Vasas	8.-	8.85		Tonka	0.06	0.07
	Zákány	1.24	1.14		Gurahone	0.27	0.22
	Bács	2.41	1.78		Borosjenő	0.14	1.13
	Eszék	3.30	3.86		Bákó	0.98	0.-
	M.-Szerdah.	1.50	1.60		Gyoma	0.08	0.22
	Zágráb	0.28	0.22		Gy.-Fehérvár	0.-	0.96
	Sziesek	0.46	0.42		Branyicska	0.-	0.96
	Mitrovicza	3.81	3.42		Soborsin	0.-	0.-
	Décs	0.01	0.07		Arad	0.38	0.70
	Szatmár	0.84	0.92		Makó	0.66	4.20
	N.-Maltény	0.64	0.68		K.-Kostély	0.88	0.92
	Latorcza	0.20	0.22		Kiszélt	0.85	0.88
	Lahurca	0.30	0.22		Temesvár	0.18	0.14
	Ung	0.02	0.-		Becskerek	1.15	1.25

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: ERDŐS ARMAND

DR. HÖNIG IZSÓ
Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógyítványozók:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonyalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. n. 2-8-ig.
Kezelés egész napon át. — Kívánatra orvoslás!

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, május 27.

A budapesti gabonátőzsde szilárdsága kihatott az amerikai tőzsdékre is. Ma azt jelentik New-Yorkból, hogy a buza ára magyarországi hírekre 2 czenttel emelkedett. Nálunk a további emelkedés egyelőre megakadt, noha a helyi spekuláció ma is igyekezett az októberi buza kurzusát emelni. A szárazság ugyan az ország sok részében még egyre tart, újabb vevők azonban ma már nem jelentkeztek. Azonkívül Romániából is nagy esőzéseket jelentenek, mire a berlini tőzsdén 2 márka visszaesés történt és nálunk is e hó végére kiadósabb csapadékot jeleznek. Az októberi buza 10.40-en kezdődvén, folytonos realizálások folytán 10.30-ig mérsékelte az árfolyamot. Októberi rozs szintén 10 fillért, októberi zab 5 fillért veszített. Nagyobb emóciót okoztak a májusi terminusok befejezése. Ma volt ugyanis az utolsó nap a még fennálló angazsmánok lebonyolítására, illetve a giró-livatalnái bejelentésére. Bejelentett e hó 31-iki szállításra 54 ezer mázsa buza, 9 ezer mázsa rozs, 11 ezer mázsa zab és végül 102 ezer mázsa tengeri. Az utóbbi elég nagy mennyiségű cikknél átvevőként mindössze egy czég szerepel, mely úgy látszik, szeretne volna az eladókat sarokba szorítani, nem számítva arra, hogy az utolsó napon ilyen nagy mennyiséget tudjanak szállítani. E számítás azonban — amint a szállításra került nagy mennyiség mutatja — nem sikerült.

A készáruipiaczon nem volt forgalom. Mindössze néhány száz mázsa buza kelt el változatlan áron.

Eladatok:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 77.5 kgr. 23.50 K. 150 mm. 77 kgr. 23.50 K.
Raktárból: 800 mm. 76 kgr. 28.20 K.
Tengeri. 100 mm. 13.26 K, készpénzfizetés mellett, paritásra.
Zab. 100 mm. 14.50 K, készpénzfizetés mellett. Az árak 100 kgr.-ként koronákban értendők.

A határidőpiazcon köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. májusra 11.52, 11.61, 11.56.
Buza 1908. októberre 10.38, 10.41, 10.36, 10.40, 10.33, 10.39.
Rozs 1908. októberre 8.95, 8.97, 8.91, 8.96.
Zab 1908. októberre 7.02, 7.03, 7.01, 7.04.
Tengeri 1908. májusra 6.72, 6.85, 6.82.
Tengeri 1908. júliusra 6.70, 6.71, 6.79.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

májusra buza	—
októberi buza	10.37 - 10.38
októberi rozs	8.95 - 8.96
októberi zab	7.03 - 7.04
májusi tengeri	—
júliusi tengeri	6.66 - 6.67

Déltáni forgalom.

Délután ünnep előtti realizálásokra az irányzat ellanyhult.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza májusra	—
Buza októberre	—
Rozs 1908. májusra	10.33 - 10.34
Rozs új októberi	—
Zab 1908. májusra	8.90 - 8.91
Zab októberre	6.99 - 7.00
Tengeri 1908. májusra	—
Tengeri júliusra	6.63 - 6.64

Budapesti gabonaforgalom.

1908. május 25-től május 26-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	44881	—
Rozs	2487	—
Arpa	3435	—
Zab	11376	—
Tengeri	54389	—
Liszt	2945	10049
Korpa	—	1374

Értéktőzsde.

A külföldi jelentések ma elég kielégítőek voltak és ennek hatása alatt az üzlet tartott irányzattal körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult az értéktőzsdén. A forgalom folyamán azonban már az előtőzsdén is lanyhult irányzat jutott érvényre, mi nek következtében estek az árfolyamok. Különösen erős volt az Államvasuti részvények visszaesése, melyek folytonos bécsi eladásokra öt koronával alacsonyabban zárultak. A Rimamurányi részvény is ma közel két koronával hanyatlott.

A forgalom folyton szűkebb térére szorult, a hangulat pedig egyre kedvtelen volt. A déli tőzsdén lehangoltságot okozott, hogy Berlin is alacsonyabb jegyzéseket küldött, továbbá, hogy Bécsből folyvást eladási megbízások érkeztek, különösen Államvasutakra. A forgalom egészen jelentéktelen volt, az árfolyamok, Államvasutat kivéve, alig változtak.

A járadékpiazc lanyha volt, a Koronajáradék 93.25 árfolyamon zárult. A leszámítolási piacon semmi változás sem volt észlelhető. A valuták alig változtak. Az utótőzsde 1/3-kor zárult. Csekély forgalom mellett nem állt be változás. Az irányzat nyugodt volt, az árfolyamok pedig változatlanok.

Az Osztrák hitel 632 koronán indult, 631-ig győngült, aztán 631.35-ig javult. A Magyar hitel 749 koronás kezdő árfolyama az előtőzsdén 747.75-ig csökkent, a déli tőzsdén 749.75-re javult. Az Államvasut 694 koronán indult, az előtőzsdén 691.75-ig, a déli tőzsdén pedig 689.50-ig hanyatlott.

Forgalomba került továbbá: Jelzalog 436.75 koronán, Rima 560.75 koronán, Városi villamos vasut 269—268 koronán, Közuti 552—553.25 koronán, Magyar koronajáradék 93.27½—93.30 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyenge.
Köttettek: Osztrák hitelrészvény 632.—631.—, Magyar hitelrészvény 749.—748.75, Osztrák-magyar államvasut 694.—691.75 Közuti vaspálya 552.—, Városi villamos vasut 269.—.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde gyenge.
Köttetett: Osztrák hitelrészvény 631.50—631.95, Magyar hitelrészvény 748.—, Osztrák-magyar államvasut 691.50—689.50, Déli vasut 135.25—134.75, Jelzalogbank 437.—, Közuti vaspálya 552.—553.75, Magyar koronajáradék 93.25—93.75, Hazai bank 275.—276.50, 5%-os orosz kölcsön 96.15, Fővárosi takarékpénztár 2105.—, Aszfalt r.-t. 135.—, Erzsébet kir. szatatórium sorsjegy 765.—.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 3 napra 8.—10.— K, 1908. június hó végére 26—28 K.

Utótőzsde.

Köttetett: Államvasut 688.75—689.—, Végül maradt: Államvasut 689.—.

BECSI GABONATŐZSDE.

Bécs, május 27. (Saját tudósítónk jelentése.)
Az északamerikai piacok a látható gabonakészletek csökkenésével motivált újabb áremelkedéseket jelentettek és a liverpooli tőzsde is szilárd volt. Az itteni piacon nyugodt irányzat mellett a forgalom a tartózkodás következtében teljesen megakadt és az árfolyamok egyáltalán nem változtak.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.25—12.85 korona, mosoni 11.90—12.30 korona, tótfelvidéki 11.80—12.40 kor., délvasuti 11.80—12.20 korona, marchfeldi 11.70—12.—.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.60—10.85 korona, csepeli 10.55—10.75 kor., pestmegyei 10.60—10.85, délvasut 10.55—10.75 korona, különféle magyar 10.50—10.75 kor., osztrák 10.60—10.80 korona.

Arpa: morvaországi 7.30—7.70 kor., marchfeldi — kor., bácsvidéki 7.50—7.90 kor., tótfelvidéki 6.50—7.75 kor., csepeli — kor., győri 7.10—7.70 kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki — korona.

Magyar tengeri: régi 7.05—7.25, új — korona, cinquantin 8.—8.55, új — korona.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 7.55—7.85 korona, elsőrendű 7.85—8.10 kor., válogatott 8.10—8.45 korona.

BECSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, május 27. A newyorki tőzsdén beállott reakció erősen befolyásolta a mai előtőzsde irányzatát, amiből még az is hozzájárult, hogy az állam-

Gábor Ignác

FIU-INTERNÁTUSA

Budapest, VI. ker., Nagy János - utca 33. szám.

Az ág. ev. főgimnázium, VI. ker. főreáliskola, polgári és kereskedelmi iskolák közvetlen köz-
lében. Villa szép, nagy árnyas kertben tennisz-pályával. Modern berendezés. Villamos világítás.
Egyéni tanítás. — Gondos nevelés. — Állandó felügyelet. Francia, német és angol társalgás.
Zene. — Rajz és festés. — Vivás és svéd torna,

Szünidei internátus a Tátrában.

Bővebbet az igazgatóság.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vágómarhavásár.

Budapest, május 27. (Braun József és fia jelentése az „Egyetértés” részére.) Felhajtott: 1894 darab Vágómarha és pedig 1109 darab magyar és tarka ökör, 444 darab magyar és tarka tehén, — darab bosnyák ökör, — darab bosnyák tehén, 136 darab magyar és tarka bika, — darab bosnyák bika, — darab magyar bivaly és — darab bosnyák bivaly.

Következő árak jegyeztettek métermázsánként élősúlyban levonás nélkül:

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 72.—78.— koronáig, kivételesen — 84.— koronáig, középminőségű 64.—70.— koronáig, silány minőségű 58.—62.— K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 78—86 koronáig, kivételesen — K, középminőségű 70—76 koronáig, silány 56.—68.— koronáig. Magyar paraszt ökör legjobb minőségű 64.—68.— kor.-ig, középminőségű — kor.-ig, silány 56.—62.— koronáig. Magyar tehén legjobb minőségű 50.—66.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Tarka tehén legjobb minőségű 50.—74.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Bika legjobb minőségű 60.—72.— koronáig, kivételesen 74.— koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőség 50.—58.— koronáig. Bivaly legjobb minőségű 40.—52.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Kicsontozni való marha 40.—48.— koronáig. Boszniai ökör legjobb minőségű — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Növendékmарha 50.—66.— koronáig. Mind 100 kilónként élősúlyban.

A felhajtás ugyan 300 darabbal nagyobb volt, mint a múlt héten, miután azonban a szükséglet 8 napos, az irányzat élénk volt s az árak általánosságban 1—2 K-val mm.-ként emelkedtek.

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, május 27. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 759 darab élő borjút, kivételesen 88—90 fill., középminőségű élő borjúkért 70—76 fillért, silány és rugott borjúkért 56—68 fillért kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat és az árak változatlanok maradtak.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, május 27-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 130—

132 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 132—134 fillér. Könnyű (páronként 250 klg.-ig) 136—140 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240 — kilogramm súlyban) — fillérig.

Sertésárszám: 1908. évi május 25. napján volt készlet 37833 drb., 1908. május hó 26-án felhajtott 103 darab, 1908. május 26-án elszállított 240 darab, 1908 május 27. napjára maradt készletben 37696 drb. A hizott sertésárak irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, május 27. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 91 darab sertés, 133 darab süldő, 36 darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 561 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Összesen 652 darab sertés, 133 darab süldő 36 darab malacz. Eladatott 652 darab sertés, 126 darab süldő, 14 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt — drb sertés, 7 darab süldő, 22 drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 102—106 fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 98—102 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 131—140 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 135—146 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 142—146 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr.-ig — fillérig, ételsúlylevonással 92—94 fillérig. Belföldi süldő 84—100 fillérig, horvát süldő — 80 fillér Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősúlyban értendő.) A vásár irányzata élénk. Az árak 4 fillérrel emelkedtek.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 27. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Nagy Máté hivataloslagát a vezetése alatt álló minisztériumba ajtonállóvá; az igazságügyminiszter Illy István czeplédi járásbírói betétszerkesztő szakdjnokot a szentlőrinci járásbíróihoz irnokká; a kassai ítélőtábla elnöke Bányai Gyula sátoraljaújhegyi lakost, végzett joghallgatót a kassai ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségben díjtalan joggyakornokká; a marosvásárhelyi ítélőtábla elnöke Máthé István végzett joghallgatót a marosvásárhelyi ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Perényi János szeghalmi járásbírói irnokot az érsekújvári járásbíróihoz helyezte át.

Kirendelés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Eperjessy József nagyboldai állami elemi iskolai igazgató-tanítót a Szolnokdombok vármegyei tanfelügyelőséghez szolgálatra rendelte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Polascsák István budaméri lakos saját, valamint Polascsák István kiskoru gyermeke „Pataki”-ra, Izrael Izidor kis-

várdai lakos „Izsó”-ra, kiskoru Deutsch Iván sajátényi lakos „Dózsá”-ra, Sági Imre és Sándor pákozdi lakosok „Budai”-ra és Deutsch Ignác máramaroszigeti lakos saját, valamint Nándor, Ilona és László nevű kiskoru gyermekei családi nevének „Dénes”-re kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Az ósánczi II. oszt. mellékvámhivatalnál vámszedői állásra 2 hét; az ulvidéki kir. kath. főgimnáziumnál egy természetrajz—földrajzi, a lőcsei kir. kath. főgimnáziumnál egy történelem—földrajzi, a szatmári kir. kath. főgimnáziumnál ugyancsak történelem—földrajzi, az ungvári kir. kath. főgimnáziumnál egy mennyiségtan—természettani, egy latin—görög és egy rajzolómérten—szabadkézirajz tanszékre 3 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése.
1908. május 27-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap a nyugati meg a keleti és délkeleti megyékben esett jobbra 5 mm.-en aluli eső és itt-ott zivatar is volt. Helyenkint — leginkább nyugaton — élénk szél keletkezett. A hőmérséklet Erdélyben süllyedt, egyebütt alig változott; a maximuma: Orsován 30 C° és a minimuma: Tátrafüreden 6 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Tulnyomóan száraz idő várható lassu hőemelkedéssel.

Allomás	Legnagyobb mm 700 +	A hőmérőkkel Celsius skálán	Szélirány és ereje	Felhőzet		Hőmérséklet	
				felhőzet	csapadék mm	max.	min.
A. Szatmár	65.9	17.6	N	1	0	24	9
Békéscsaba	64.8	14.5	N	1	1	25	11
Békéscsaba	65.8	13.5	N	1	1	20	11
Békéscsaba	65.8	15.0	N	2	0	28	11
Békéscsaba	67.8	13.0	N	2	0	24	7
Békéscsaba	66.2	14.4	N	0	ny	24	11
Békéscsaba	68.2	13.5	NW	3	0	28	11
Békéscsaba	68.1	18.0	N	3	1	28	11
Békéscsaba	61.2	18.8	N	4	4	25	18
Békéscsaba	68.6	15.5	N	6	2	24	13
Békéscsaba	65.0	17.5	NE	2	8	22	15
Békéscsaba	65.8	15.4	N	4	1	24	11
Békéscsaba	65.0	16.2	N	3	4	25	11
Békéscsaba	64.8	11.2	NW	2	2	24	11
Békéscsaba	65.0	15.3	W	1	8	25	10
Békéscsaba	66.1	12.6	N	0	8	18	10
Békéscsaba	—	—	—	—	—	—	—
Békéscsaba	—	14.4	NW	4	8	25	11
Békéscsaba	—	10.2	E	1	4	18	11
Békéscsaba	—	10.2	W	4	1	18	8
Békéscsaba	—	16.2	NW	4	0	7	32
Békéscsaba	—	11.0	NW	1	2	25	11
Békéscsaba	—	14.2	NW	5	1	20	11
Békéscsaba	—	17.6	NE	2	8	27	11
Békéscsaba	—	18.5	NE	2	2	24	11
Békéscsaba	—	14.2	NW	4	4	21	11
Békéscsaba	—	15.1	N	2	0	20	11
Békéscsaba	—	15.5	NW	4	4	23	11
Békéscsaba	—	16.1	N	8	4	25	11
Békéscsaba	—	14.0	N	4	1	27	11
Békéscsaba	—	18.8	N	8	8	30	11

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: JORMATYÁS

KÜLÖNFÉLÉK.

Fáj a tavasz . . .

Nekem nagyon fáj a tavasz,
Amikor megcsendülnek a madárdalok,
S belőlük én semmit se hallhatok . . .

Mikor pezsdül és bimbót szül az élet,
S csak én nálam meddők a szenvedések . . .

Mikor minden termékeny és áldott,
S csak én vagyok, ki hordozom az átkot . . .

Mikor minden száll illatszárnyakon,
S csak engemet nyugtóz le az élet-karom . . .

Mikor párosan bolyganak a lányok,
S csak én vagyok, ki egymagamban járok . . .

Mikor a megfordított vörös holdkaréj
Kisértetes fényét Dunára veti,
És a magabaszállás éjszakája
A szívemet nyomasztón meglepi . . .

Mikor mindenkit az ős élet-vágy ragad,
S én sorsomtól verve a csöndbe megyek,
S fájón nézem: a tétlen álmodásban
Fiatalon felélem már a lelkeket . . .

Sikabonyi Antal.

(Nők az emancipáció felé.) A nők mind jobban és jobban haladnak a joggyenlőség felé. Persze még nem nálunk, hanem északon. Dániában most a vasúti forgalmi szolgálatban szaporítják a nőket. Eddig csak a belgazgatásban alkalmazták őket, most Högshörszter a külső forgalmi szolgálatban is hasznát veszi a női munkásnak. Már jelentékeny számú női állomásfőnök, vasúti kalauz, ellenőr látható, sőt Jütlandban egy viczinálást a nők vasúti vonalának nevezték el. Talán felesleges is a magyarázat, hogy miért. A nők itt is teljesen beváltak, mert egy-két eltekinthető esetet kivéve nincs olyan munkanem, ahol a nőknek épp olyan hasznukat ne vegyék, mint a férfiaknak. Kiváltképpen pedig akkor, midőn pontosságáról és megbízhatóságáról van szó.

(Ujabb adatok I. Napoleonról.) A napokban jelentek meg Párisban Désiré Chlapovszki tábornok emlékezései francia fordításban. Chlapovszki lengyel származású nemes volt, aki elhagyván a porosz szolgálatot, I. Napoleonhoz csatlakozott és később adjutánsa lett. Érthető tehát, hogy könyve egész sereg érdekes részletet és megfigyelést tartalmaz, amelyek értékét növeli az a körülmény, hogy az író, mint Napoleon közvetlen környezetének egyike, maga is átélte azt, amit emlékezéseiben elmond. A nagy császár jellemének ilyen formán nem egy új vonását domborítja ki. Amikor Bayonneba visszatértem, — meséli Chlapovszki egy helyen, — elmondtam a császárnak, mit tapasztaltam Spanyolországban. Napoleonnak az volt a szokása, hogy rövid kérdéseket intézett az elbeszélőhöz, akinek azokra válaszolnia kellett. Amikor én egy általános felkelésről való nézetemet nyilvánítottam, élénken ismételte kérdését, mintha nem jól értett volna meg engem. Erre én ismételttem az elmondottakat. Josephine császárnő egy széken ülve, hallgatta végig beszélgetésünket. Amikor aztán este színe elé kerültem, szeretetteljesen figyelmeztetett, hogy a császárral legyen óvatos nézetem szabad nyilvánításában, mert a császár nem szereti, ha valaki másképp gondolkodik, mint ő. Észrevehettem, hogy nem tetszett neki a spanyol felkelés.

Amikor a cortezek Bayonneba jöttek, azt remélték, hogy Ferdinánd trónörökösét találják ott, de helyette ott volt a császár testvére, József, akit Napoleon parancsára királyuk gyanánt kellett elismerniük. Az ünnepélyes koronázási aktusra a város háza dísztermet rendeztek be. A cortezek már mind összegyűltek, amikor a császár a terembe lépett. József király maga is jelen volt és helyet foglalt a trónon. Napoleon az előszobában maradt, de kinyitotta a trónterem ajtaját, hogy hallja az infantalói herceg beszédét, amelyet az a királyhoz intézett. Amikor a beszéd már a vége felé járt, a császár észrevette, hogy hűségességek szó sincs benne; az egész beszéd tele volt általános dicsérettel József személyével és képességeivel illetőleg. A herceg végül ezekkel a szavakkal fejezte be beszédét:

— Amikor majd a spanyol nemzet meg lesz győződve felséged képességeiről, akkor ezek a képességek meg is fogják szerezni felségednek a nép szeretetét és akkor fogjuk felségednek letenni a hűség esküt.

Ebben a pillanatban Napoleon dühösen belökte a félig nyitott ajtót és a terembe lépve, egy reprodukálhatatlan szót mondott francia nyelven. Aztán odakiáltotta a hercegeknek:

— Hát minek jöttök akkor ide? Ezt már odahaza elhatározhattátok volna és akkor nem is kellett volna idejönniök. De ha már egyszer itt összegyűltek azzal

a szándékkal, hogy testvéremet királylyá koronázzák, akkor kötelességük letenni a hűség esküt!

Napoleon láttára az ujdonsült király úgy leszaladt a trónjáról, mintha ott se lett volna, a spanyol grandok pedig megelégedtek ősi jogukról és hirtelen lekapták kalapjukat. A herceg meg elkezdte mondani az esküformát és a többiek esküre emelt kézzel mondták utána az eskü szövegét!

(Egy czillinder története.) A párisi boulevardon jóízűt kacagtak a minap a járókelők. Egy ifjú zsentlemen fejről lefujta a szél a czillinderét, mely gyors iramban végig a kocsiuton s még az is megesett, hogy a száguldó kocsi alá került s sértetlenül bukkant elő egy-egy automobil alól. A fiatal ember szaladt utána, hogy utóljárja.

Egy sarkon természetes asszonyosság várakozott a villamosra s a guruló czillinder, mintha szerelmet akart volna vallani neki, odadörgölözött a lábaihoz. A szél hirtelen lecsendesedett s az asszonyoságon lévő szoknya fodrai leereszkedvén, eltüntették a magas kalapot. A fiatal ember hamarjában nem tudta, hogy mit cselekedjék. Odamenjen-e a szoknyát felemelni, vagy várjon addig, míg a villamos megérkezik s méltóztatik neki fölcizhelődni. A várakozást választotta inkább, mert nem akarta, hogy közszemérem eleni kihágásért lecsukják. De utóljára is megunt a várakozást s megszólította a hősnőt:

— Tésasszony kérem, legyen szives odébb lépni, mert a kalapot a szél lefujta a szoknya alá.

Az asszonyosság olyan dühbe gurult erre, hogy a vakmerő fiatal embert kupán akarta verni az esernyőjével. Óriási patália lett ebből, minek a közbelépő rendőr vetett véget, ki kényszerítette az asszonyt, hogy lépjen odébb. Az engedelmességedet s a czillinder tényleg előkerült, de egy hirtelen jövő újabb szélrohamban ismét felkapta s vitte tovább. A fiatal embernek örült hajsza után sikerült csak elfogni. S ekkor rettenetes fordulat következett. Egy idegen új felháborodottan kapta ki kezéből a megkerült czillindert s bebizonyította neki, hogy a negyedóra hajsza hiábavaló volt, mert ez a czillinder nem az övé. A zsentlemen röhögő járókelők sordala közösszu orral s czillinder nélkül ballagott hazafelé.

utsch Iván saj-
Sándor pákozdi
ác máramaros-
Ilona és László
ének „Dénés”-re

mellékvámhiva-
vidéki kir. kath.
öldrajzi, a löcsei
nelem-földrajzi,
ugyancsak tör-
th. főgymnázium-
egy latin-gö-
zrajz tanszékre
érvényeket.

virali jelentése.
rakor.

átnézete:

meg a keleti és
5 mm.-en aluli
enkint — legin-
ezett. A hőmér-
alig változott;
s a minimuma:

óra
ó lassu hőemel-

	Értelem	Ujabb adatok	Hőmérséklet
	1	2	3
1	0	—	24
1	1	—	25
1	1	—	20
2	0	—	28
2	0	—	24
2	0	—	24
3	0	—	23
3	0	—	23
4	0	—	25
4	0	—	24
4	0	—	24
5	0	—	25
5	0	—	24
6	0	—	25
6	0	—	24
7	0	—	25
7	0	—	18
8	0	—	25
8	0	—	25
9	0	—	25
9	0	—	25
10	0	—	25
10	0	—	25
11	0	—	25
11	0	—	25
12	0	—	25
12	0	—	25
13	0	—	25
13	0	—	25
14	0	—	25
14	0	—	25
15	0	—	25
15	0	—	25
16	0	—	25
16	0	—	25
17	0	—	25
17	0	—	25
18	0	—	25
18	0	—	25
19	0	—	25
19	0	—	25
20	0	—	25
20	0	—	25

TÉS

MATYÁS

A MODEL

— REGÉNY. —

Irla: EDMOND MITCHELL.

23

— De teremő Istenem, Sterling! — szóltam én iszonyuan elcsodálkozva azon a hüvös modoron, melyen az egész meglepő történetet előadta, — mindezek után, amit elmondtál nekem, te azt a gazficzkót szabadjára engeded? Hiszen olyan világos, mint a nap, hogy ő Jean Baptiste gyilkosa, vagy legalább is a czinkostársa.

— Jelenleg nem tehetek semmit, — mondta Sterling vállat vonva. — A rendőrségnek kell itt közbelépni. Én csak akkor tudtam meg mindent, midőn ünnepélyesen becsületszóval köteleztem magam, feltéve, ha a levél ma délben itt átadatik nekem, hogy feljelentést nem teszek, a kétezer frankot kifizetem és a foglyot szabadon eresztetem.

— Ez annyit jelent, hogy egy büntényt segítesz eltussolni.

— Lehetséges. De én el voltam határozva, hogy a csomagot ismét birtokomba kerítem. Saját megnyugtatómra megfogadtam és ugyszintén titokzatos éjszakai ismeretlenünk érdekében.

Valami a hangjában felkeltette a figyelmemet.

— Megtudtál valami közelebbi adatot róla? — kérdeztem én.

— Nem dírekte. De most jövők tulajdonképp a történet legkülönösebb részéhez.

— Hogyan?! Még nincs vége a dolognak?

— Még messze vagyunk tőle. Mialatt Maugrassal elmélyedtem a beszélgetésbe, észrevettem egy fiút, ki körüljárt és reggeli lapokat árusított. Egy párszor úgy rémlett előttem, mintha magára akarná vonni a tekintetemet. Maugras

figyelmé is felkeltette, mert midőn végül odajött az asztalunkhoz, barátom, ezt a betörő, goromba szitkok özönét zudította rá és kikergette a kávéházból. Már majdnem elfelejtettem ezt a kis eseményt, de amint beszálltam a kocsiába, kezembe nyomott a fiu egy újságot és ezt sugta:

— Ne mutasson meglepetést, nézze meg a dátumot!

Elfojtottam meglepetésemet, kifiztettem az újságot jó borralalóval és elhajtattam.

— Ördög adta! — kiáltottam feszült kíváncsisággal, melybe némi irigység vegyült, — ezt nevezem kalandnak!

— Oh még csak most vagyok a kezdeténél, — mondta mosolyogva Sterling. Ő örült, hogy engem ily kíváncsivá tett. — Nézd, itt van a megjegyzett újság. Legkedvesebb emlékem között fogom eltenni. Azt hiszem, öreg barátom, hogy be is kereteztetem majd.

Közben kiterítette előttem a *Matin* egy példányát.

— Olvasd ezt, — mondta diadalmasan.

Éppen a dátum alatt czeruzával szép tisztán ez volt írva:

„Jöjjön egy óra múlva a *café de Paris*-ba. Én még többet tudok önnek a levél felől mondani!”

Semmi aláírás. Ennyi volt az egész.

— Tehát te az *Opéra* avenue-re hajtattál?

— Nem, először a *Lazare*-pályaudvarra mentem, ott kifiztettem a kocsi és egy kissé a tömegben ögyegettem, amely a pályaudvarról tódult ki. Csak azután mentem el gyalog a találka helyére. Mindez arra az esetre volt szánva, ha legújabb ismerősöm: *monsieur Maugras* a fejébe vette volna, hogy kullancsommak csap fel.

— Istenemre mondom, — mormoltam én őszinte csodálattal, — fogalmam sem volt róla, hogy te ilyen agyafúrt ravasz ficzkó vagy.

— Látod, a rossz társaság . . . stb. . . Nem hiába érintkeztem veled éveken keresztül napról-napra, némi kis diplomata-művészetet el-

tanultam, melyre szüksége is van az embernek a mindennapi életben.

— Te pompásan érted, hogy ezt a kis művészetet a praktikus életben felhasználjad.

— Ugy van, — felelte Sterling nevetve, — azt hiszem elnyertem a szemfényvesztők nagymesteri fokát. De térjünk vissza a dolgokra. A *Café Paris*ban, hogy belépésemet igazoljam és étvágyamat is kielégítsem, egy kávét rendeltem zemlyével. Alig fogyasztottam el a reggelimet, midőn titokzatos barátom megjelent. Új kosztümjében elragadó, bájos volt . . .

— Még egy nő érdekelt ebben a dologban? — kérdeztem határtalan meglepetésemben.

— Igen, — válaszolt Sterling lágy hangon. — *Hilton*, egy nő, egy bájos, gyengéd leány, egyike a legszebbeknek, akit életemben láttam. Istenemre, gyönyörű teremts!

— És az újságos fiu? Mi van azzal?

— Hát nem veszed észre, hogy az — a leánynyal azonos?

Egy szót sem tudtam válaszolni, olyan nagy volt a meglepetésem. Sterling azonban egyszerre megváltoztatta a hangját.

— Joggal csinálhatsz ilyen meglepett arcot, — mondta helyéről felugorva s fel-alá sétált a szobában: minden derűtlenség, mely azelőtt lelkesítette, eltűnt, sőt az elragadtatás, melylyel a leányt dicsérte, józan meggondolásnak adott helyet.

— Igazi regény, sem több, sem kevesebb, de igazán lesújtó regény és én ezideig a legkisebb részletét ismerem csak. A fiatal hölgygyel egy előkelő öreg ur is jött, a család jogtanácsosa, vagy ehhez hasonló! Ime, itt van a névjegye.

Georges Guichard

Dr. juris, jogtanácsos.

Ránéztem a darabka fehér kartonra, melyet Sterling a kezembe nyomott.

— Egy jogtanácsos, ügyvéd, doktor. — mormoltam magamban.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK
Csütörtökön, 1908. május 28-án.

Nemzeti Színház

A párbaj.
Színmű 3 felvonásban. Irta Ká-
sedán Henri, Ford. Harasnyai L.
De Charles hercegnek Márkus E.
Boléro, püspök Herta
Marey, orvos Rácz
Dániel abba Pethes
Khinai Balassa
Apó Abonyi
Kapus Hetényi
Inas Magyar
Kezdeté fél 8 órákor

M. Kir. Operaház

A csavargó
Dalmű 4 felvonásban. Sövegét
Irta Richépin, fordította Hellai
Jenő, Zenejét szerlette Leroux
Tointette Szamosi E.
Aline Payer M.
Catherine Valent V.
A csavargó Takats
Tointet Gábor
Francis Szemere
Pierro Szendrői
Martin Déri
Timoas Hegedűs
Kezdeté 7 órákor

Vígyszínház

A tanítónő.

Színmű három felvonásban. Irta
Bródy Sándor
A tanítónő Varsányi I.
A tanítónő anyja Harasnyai H.
Órg Nagy István Szerényi
Nagyasszony Kiss I.
A tanító Tihanyi
Kántor Venrey
Kántorkisasszony Komlóssy I.
Főúr Hegedűs
Káplán Góth
Szolgabíró Tapolczai
Törvénytörő Balassa
Gray Ida Hegedűsné

Várszínház

Este fél 8 órákor
Reinhard Miksa Berlini szín-
társulatának vendégjátéka.
A velencei kalmár.
Vígjáték 5 felv. Irta Shakespeare

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDNANN IMRE Igazgató. VI. Nagymező-u. 17

A nagyszerű májusi műsor utolsó napjai.

Az előadás kezdete 8 órákor.
Nézőtér hőmérséke állandóan 16 fok R.
Előzetes jelentés, Junius 3-tól kezdve
Parisiana-Esték.

A téli kertben reggel 5 óráig Vörösa Elek cigányzenekara hangversenyez.

Frenreisz István éttermei

VIII. József-körút 56 sz.

A szép terrasszon kívül megnyílt a kellemes udvari kert-
helyiség is. A kapunál külön bejárat. Kifünő ételek és
italok, müncheni és udvari sör. Figyelmes kiszolgálás.

Az újpesti hajóállomási vendéglőben
naponta élőháló a közönség előtt
szabad-tűzön főzött

HALÁSZLÉ

Dunai terras. Gyönyörű kilátás.
Katona-hangverseny.

JARDIN de PARIS

(Párizs kert.)
Megnyitás 1908 június hó 1-én
Erzsébet királyné-ut 1. A Garband pavillon mögött
A főváros legzesebb nyári mulatóhelye
Hemsektől kabaret világ-
művészek kéremlőkéde-
vel. A drezdai királyi Bolvedere
tánc színházának vendég-
előadása. Baurison Gertrúd
a jelenkor legnépszerűbb kiesz-
ekés táncművésznője és elő-
adó művésznő. A kabaret ma-
gyar részben felépít. Műad-
mány Vilma, Károlyi Rosa,
Katy Mariata, Hársny István.
Hörös, Tihanyi.
Kabaret után két
órától táncelőadás.

Hull a haja? Halkasztja a
GARA-féle Petroleum-hajszesz-t.
Egy üvegtől több ára 2 korona. /Halkasztja a haj-
Gara Geza és Tsa drogeria Epest VIII. József-körút 78.
Festék árjegyzéket kényl.

BUDAI KIRÁLY KESERŐ VIZ.
ELSŐRANGÚ HÁSHAJTÓ
KAPHATÓ MINDEN FÜSZERKERESKEDESBEN

Wampetics vendéglőjében

Kedvező idő esetén
naponta délután és este valamint
vasárnap és ünnepnap délelőtt is

katona zene

AMERIKAI-PARK

A régi mellett virágerdőben!
TELEFON 4-49 UJ ÖS-BUDAVÁRA TELEFON 4-49
Igazgató: FRIEDMANN A.

Európa legelőkelőbb és legnagyobb családi mulatóhelye.
Ünnepélyes megnyitás szombaton, május 30-án.
Soha még nem látott óriási műsor.
Ausztrália, Amerika és Európa legna-
gyobb művészeti és művésznői a Varieté-
ben és a Tabarin - Moulin - Rouge-ben.
Kabaret, sétahangverseny és sétantak
20.000 ember részére. Honvédszenekar,
Bérszagléri zenekar, ingyen kinematográf.
Villamos, omnibusz, bárkocsi végállomás mellett

Béret-jegyek kaphatók: Hirsch-nagytölzse, Andrássy-ut 19.
és az igazgatóságnál. Hölgyeknek és katonatiszteknek 8.
uraknak 12 koronásért.

PESTI VIGADÓ KIOSK
Vigadó reggeli
kávé, vagy tea, vagy cacao,
vagy csokoládé,
1 tojás vagy méz, ... 1 korona
Reggeli kávé ... 40 fillér
A kiosk egész éjjel nyitva van.

Michelstädter utóda
OSKÓ GEZA
BUDAPEST, IV., Váci-utca 3. sz.

CZÍPŐ-különlegességgel
A szabott árak a talpa véso.

ITT a tavasz! elmúltatél

de visszamaradt sok durva és vöröses arc és kézbor!
Gyorsan és biztosan eltüntet az elismert kitűnő

Magyar-Pipere-Borax

Allandóan használva az arc, kéz és bört, a testbört puhán
űden és tisztán megtartja
Rogátsy-féle
A **rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX**
eltüntetett szeplőt, pörsonyot, alkát mitossert patánást
májfoltot, a ráncos bört báronysmává, a vörös
vagy naránított bört fehérré teszi.
Gyermekápolásnál, fűrdőzésnél nélkülözhetlen!
Kifünő hatással bír szemnyladásnál, valamint for-
és szájalapásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérré
és tükörsmává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártana
Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz
bérmentve.
Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1—
Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K—80.
Kapható minden gyógyszerüzletben, drogeriában és jobb
füszerüzletben. — Csak dobozban, nem kímérve
Egyedüli drogeria Budapest.
készítője **Rogátsy Kálmán** Rákóczi-ut 10.
Elővételük a **ROGÁTSY** névre.

SCHMIDT M
szőgyártó, nyerges és bőrdoboz
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25. sz.
Ajanlja saját gyármanyu kosztó- és
lovagló - szerzőmáit. Mindennemű
utazó és kézi bőrdoboz, pénz, szivar,
cigarettá stb. tárcsák. — Árjegyzék bér-
mentve

FRANÇOIS TRANSYLVANIA SEC

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ
Tennis-pálya-készítő a föl-
szerelő. Versenyjátékosok
egyedüli raketjavítója. —
MACHER REZSO sportüzlet
Budapest, IV., Koronaherceg
utca 3. szám. (Az udvaron)

Jól lát?
Ha nem, akkor for-
duijon bizalommal!
HATSCHEK optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szem-
lvegek és látószékek is legelőkelőbb kaphatók
Inyen árjegyzék bérmentve.

Czimbalom kedvelők
Mielőtt bárhol czimbalmot vásárol-
nának, kérjék meg árjegyzékét a czim-
balomkészítési elismert első szak-
értőjétől, ki minden tekintetben a
legjobb világhírű szabadalmazott
"Czimbalmok" készítője. Czimbalmok
már 25 évtől kezdve kaphatók, ugy-
szintén az összes hangszernek a leg-
jobb minőségben. Számos kiállítás
elsőrendű kitüntető és elismerés a
legjobb és szakértői munkáért.
Habits Antal Budapest, VII. kerület
Erzsébet-körút 42. szám

DESODEROL
bámulatos gyorsan és biztosan kipszítja a
poloskát,
svábbogarat és egyéb rovar és azok petéit,
anélkül, hogy akár a bört, a felat, vagy az agy neműt
rongálna. Foltot nem hagy.
DESODEROL
együttal elismert legjobb fertőtlenítő szer.
Ara üvegenként 70 fillér.
Kapható fűszer- és festék-üzletekben.
Postai szájküldés naponta. Készíti a **DESODEROL-
ZÉFA** vegyi termékek magyarországi gyári igazgatója
Budapest, IX., Ferencz-körút 33. sz.
Telefon: 35-75.
hol hiányos ár mellett egyes szobák vagy egész laká-
sok fertőtlenítésére és rovaroktól való megtisz-
títására is valóalkoznak.

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön, 1908. május 28-án.

Népszínház-Vigopera

Délután 3 óraker A nagymama.

Enekes vezetés 8 felvonásban Csiky Gergely darabjából szinpadra alkalmazta Pásztor Árpád zenedíj szerelmé Mader Rozsó Személyek: Szerény grófné Blaha L. Márta Turcsányi Piroška Della Donna Báró Orkényi Horváth Gróf Szerény Pázmán Dr. Orkényi Kálmán Rálint Kozma Kúrti Langó Szerafina Marosi A. Tódorka Sallárd Nagy

Este 8 óraker Páris almája.

Operet 1 felvonásban. Írták: Fiers és Caillavet, zenéjét szerzezte: Glande Tarasso. Vénus Turcsányi O Juno Petráš B. Minerva Langer K. G. Sylvane faun Környei B. Gylicore Della Donna Páris Pásmán F.

Est követi: Wiesenthal nővérek klasszikus és modern tánczal.

Magyar színház

A Sasiók

L'Algoni Dráma 5 felvonásban írta Rostand Edmond, fordította Ábrányi Emil. Ferencz Törzs Flambean Csorlos Metternich Rátkai Ferencz oszár Ráthay Marmont tábornagy Szirmai A szabó Z. Molnár Genti Garas Báró Obenans Boros Maria Luiza Forrai R. Camorata grófnő Polgár I. De Lorent Teréz T. Halimi M. Főhercegnő Mészáros G. Kezdeté fél 8 óraker

Király színház

100 év múlva

Enekes. táncos. látványos tréfa 3 felvonásban, 10 képben, írta Martos Ferencz. Zenéjét összeallította Marthoz Géza. N. Zajtay Istvan Németh Bacur Gaszton Enir Toti Ilea Ötvös G. Péter, hoteltulajdonos állalkertigazg. Boross Franco, Major, miniszter, szerkesztő Szirmai Pavicsok, Pribosek. Samu, szociálen Rátkai Sasa Lazló R. Folecskei polgármester, Dörög Z. Molnár Kékk, Huszárkapitány Raskó Fácán, Rózsakirály Szilágyi D. Kezdeté 8 óraker

Városligeti Nyári Színház

Délután fél 4 óraker A vasgyáros.

Színmű 4 felv. írta: Ohn Fordittota: Fáy J. Béla.

Este fél nyolcz óraker A bus özvegy.

Parodiztikus bohózat 3 felvonásban írta: Feld Mátyás. Zenéjét: Faragó Jenő. Vörösmartyre szerzezte: Barcs Jenő.

Fővárosi nyári színház

Délután 3 óraker. Fatnicza

operet 3 felvonásban.

Este fél nyolcz óraker Egy könnyelmű leány

bohózat 3 felv.

Uránia színház

Délután fél 4 óraker Orosz Japán háboru.

Este fél 8 óraker A LO

Apollo Projektograf

(Telefon 68-39.) Koczajáték. Kenyérbe stóttótt pénz. César mint chauffeur. Éjféli után. Kaczér kis leány. Medvevadászat Oroszországban. Szigorú apa. Csavargó leány. A tanító ú. Visszaemlékezés a szinpadra. Kezdeté fél 8 óraker.

CHICAGO

..Közgöfénykép vállalat.. Bpest, VII., István-ut 39. Az Aróna-uti villamos megallo közvetlen közeleiben. Telefon 93-09. Közgöfénykép bemutatásához elkészítünk illusztrációs képeket. Film-eladás. Film-kiosztó-üzemeltetés. Az előadások d. u. 5 óraker kezdődnek.

PÁLMAIGET" NAGYVENDÉGLŐ

ARÉNA-UT 74. SZÁM.

Esténként TOLL ÁRPAD és KÁROLY zenekarának hangversenye. — Előkeelő családok találkozó helye. — Szabó konyha, kitchén ménes-gyöngyök és különleges borok. — Számos látogatást kér tisztelettel. ooooo

EKAMP GYULA

a bikszádi fürdő étterem volt bérlelője.

Közözen Dr. Dreiszker József vizgyógyintézete és szanatóriuma

egész évon át nyitva, gyönyörű lenyves parkkal körülvéve, lombos és lenyves erdőség a közelben. Különféle bajban szenvedő betegek, kiknél nem kilitás van javulásra vagy gyógyulásra tevékenység. Az orvosi felügyelet állandó. Legszébb gyógyeremények. Kifinált ellátás, igen jutányos ár. Egy szombólynak heti költsége 70-80 korona, beleértve lakást, háromszori étkezést, fürdőt, (ha szükséges) masszázst, villanyozást, rendszeres orvosi gyógykezelést és felügyelet, takarítást. Bővebb felvilágosítást és prospektust küld Dr. Dreiszker, az intézet tulajdonosa. igazgató (orvos).

TATRA-MULATO

VII., KIRÁLY-UTCA 77.

Igazgatóság: WABITS és GRUNER. Budapest lezelölkelőbb osaládi mulatója.

Ma és mindennap Teljesen új szenzációs műsor.

Esti 8 óratól 10 óráig Varieté előadás, azontul Nemzetközi Cabaret előadás.

Nemes Lessenn Melita Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard báróné cocottdalok (harakiszérettel). La belle Sylvia dán soubrette. Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Oriowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmiédi Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrette. Sugar Elza cabaret énekesnő. Ferenczy Kamilla női baritonista. Pénztáryítás 5 óraker. Kezdeté 8 óraker.

Telefon 10-15

Panpanin Tomea

fagyalt különlegességek gyára

Budapest, VII., Tököly-ut 46. sz. Szétküld saját kocsián fagyaltot elsőrendű minőségben Tisztaság és izletesség garantálva. A ozimre tessék ügyelni.

Szt-Margitszigeti Gyógyfürdők

43-30 C. term. kénes hávíforrások. Modern berendezésű vizgyógyintézetet dr. Halka Lajos orvos vezetése mellett. Svéd gyógygimnasztika és masszázs orvosi felügyelet mellett. — Holmáren Per svéd specialista által gyakorollati. Szállodák, vendéglő és kávéház saját kezelésben. Kivánatra teljes pensió. — Prospektust küld: a Szt-Margitszigeti gyógyfürdők és szállodák r.-t. igazgatósága.

A legújabb rendszerű Zongora- és Hangszer-Hitelosztály megnyilt a legolcsóbbtól a legfinomabbig kaphatók késpénztét vagy banknál törlesztendő részlete. A vásárolt zongorák vagy hangszerék értékét egy bank rögtön kifizeti, a vevő pedig a banknak marad adósa. A hangssor ára tehát csak annyi, mintha késpénzért venné. Reményi Mihály nagy zongora- és hangszer-telepén. Budapest, Király-utca 58. szám. Prospektus és árjegyzék minden hangszerekről külön díjmentesen.

Butorok művészi javítása

Megrongált vagy rosszul készített finomabb butorokat teljesen új állapotba hoz, antik butorokat szakszerűen rendbe hoz, zongorát polituroz, továbbá állandóan raktáron tart finom berendezéseket, valamint konyha- és előszoba-butorokat

RÉTI JAKAB műasztalos BUDAPEST, IX. Lónyay-utca 25. szám.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintajelölőket megterve Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PÁSZTOR (bej. cég.) BUDAPEST, VII. ERZSÉBET-KÖRUT 17. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-80.

Mesterhegedű

nem, de jó hangu hegedűt sokkal és vonóval csak 12 koronáért kaphat egyedül

Wagner a Hangszerkirály-nál

Budapest, VIII., József-körut 15k. Mesterhegedű utánzat 30 K. Családi beszélőgépek 7 K-tól fel. Húzóharmonika orgonahanggal 10 K. Harmoniumok és cimbalomok használt állapotban jutányosan kaphatók. Képes nagy árjegyzék ingyen. — Telefon 67-85. Javitások olcsón. — Saját műterem.

OLSZEWSKY TADEUSZ fogműterme

Budapest, Muzem-köru 23. I. emelet.

Természetű fogak és logsorok innlap nélkül fájdalommentesen eszközöltetnek, melyek a rágásra, valamint a beszéd könnyítésére különösen alkalmasak. — Pzen hirdetés felmutatójának 12 forintért készítek arany koronát a legjobb aranyból.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget és igen tisztelt vevőkörömet exennel értesíteni, hogy Budapest, V., Váci-körut 2-4. szám alatt létezett

üzlethelyiségeimet

nagyobbítva a mai kor igényeinek megfelelőleg, ugyanabban a házban

V., Deák Ferencz-tér 1. alá

Erzsébet-tér sarok

helyezvén át a azt 1. é. május hó 1-én megnyitottam.

Üzlethelyiséget tetemesen kibővítve, ajánlom dusan felszerelt raktáromat mindennemű haza és egyéb gyártmányu butorszövetek, szőnyegek, függönyök, ág- és asztalterítők, paplanok, takarók, átvétők, matracz és mindenféle csinvat-vásznakból, valamint összes kellékeket kárpitos, bőröndös és kocsigyártók részére.

Kiváló tisztelettel

Neumayer Fülöp

BUDAPEST, V., Deák Ferencz-tér 1. szám. Erzsébet tér sarok. Telefon 11-21

HETI MŰSOR.

Table with 10 columns: Május, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vigaszínház, Király-Színház, Népszínház, Magyar Színház, Fővárosi színház, Uránia színház. Rows for dates 29, 30, 31.

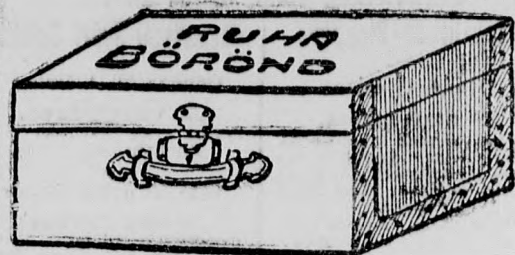
115. szám. Kézitáska, fekete grograinbőről, vérm kereten, kulccsal zárható, erős belés és belül egy oldalzseb.
Hossza 27 32 36 42 48 54 cm.
Ár K 8.50 8.— 9.— 10.50 12.— 13.50

526. szám. Angol táská, finom barna tehénbőről, erős vérm kereten, kulccsal zárható sárgaréz zár és áthajtott (patent) fogó finom belés és belül egy oldalzseb.
Hossza 40 45 50 55 60 65 cm.
Ár K 24.— 27.— 30.— 34.— 39.— 42.—

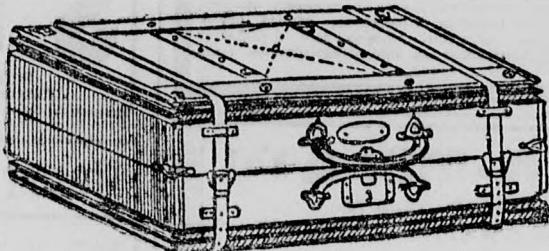
558. szám. Okmánytáska, fekete finom tehénbőről, (patent) fogó, kulccsal zárható két tologató, finom belés és belül egy oldalzseb.
Hossza 36 42 48 54 cm.
Ár K 11.— 12.50 14.— 16.—

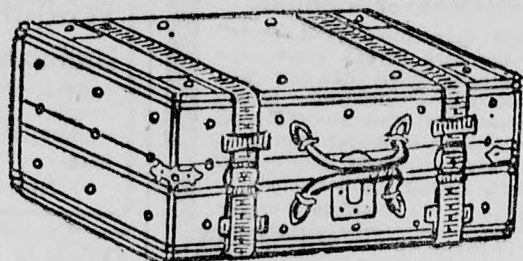
552 1/2. sz. Ruha bőrönd, barna vagy aszürke, vízhatlan vi torlavászonnal borítva, erős bőrfogó és finom zár.
Hossza 60 65 70 cm.
Ár K 9.— 10.50 11.—

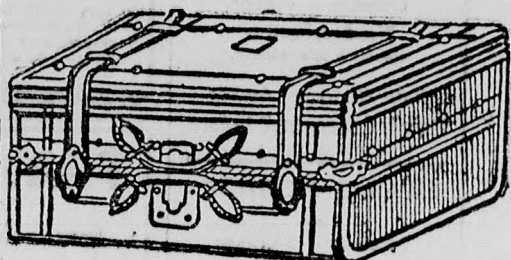
116. sz. Női-kalapbőrönd, vitorlavászonnal borítva, finom zár, satainbélés (patent) tartókkal, a melyre a kalap csak kalaptűvel át tesszve, igen célszerű, mert a kalapnak gyűrődése vagy törése ki van zárva és igen könnyű, 3 tartó és 4 kalap elhelyezhető. Ára K 9.50

539. sz. Ráncozott kézi bőrönd, barna vagy világos vitorlavászonnal borítva, mindkét oldalon tágitható, dísznő bőrrel bevezve és lezárva, védelmét átkötő szijakkal és kulccsal zárható.
Hossza 60 65 70 cm.
Ár K 9.50 10.50 11.50

543. sz. Dísznőbőr-kézi bőrönd, mindkét oldala tágitható átkötő szijakkal, finom, kulccsal zárható zár, cromó belés, elválasztó rekesz mappaszzerű táskával.
Hossza 60 65 70 cm.
Ár K 81.50 83.— 84.50

544. sz. Dísznőbőr-kézi bőrönd, kivitelezés ugyanolyan mint az 543. számú, csak az egyik oldala tágitható, másik oldala kemény és két sárvédővel.
Hossza 60 65 70 cm.
Ár K 86.— 87.50 89.—

508. sz. Ugyanolyan kivitel mint az 507. szám, magasabb és két betéttel.
Hossza 80 90 100 110 cm.
Ár K 46.— 52.— 58.— 62.—
Hossza 90 100 110 cm.
Ár K 59.— 63.— 74.—

Az anyag előnyös bevásárlása folytán, abban a helyzetben vagyok, hogy elismert elsőrangú gyártmányaimat ezen előnyárok mellett forgalomba hozhattam.

Heller Mór Utóda Budapest, VII., Károly-körut 3.

Ezen árlapot kérem (az összehasonlítás céljából) megőrizni és engem szükség esetén, becses megrendeléseivel megtisztelni.

Új egyszerű gyógymód. Bizonyítványok híres orvosoktól. Árjalmatlan. Gyógyszer nélkül.

IDEBGÁJOSOKNAK

legmelegebben ajánlható a 26. kiadásban. Megjelent **WEISZMANN ROMÁN-tól.**

„Ueber Nervenkrankheiten u.“
Schlagfluss, Vorbeugung u. Heilung.
Mindenkinek díjtalanul megküldi

FISCHER F. könyvkereskedő PÉCS.

Órajavítás 1korona.

Potlando új részeken kívül. Zseboráúveg, mutató 10 kr.

Ferenc-körut 44.

Schwimmer Albert órásmester.

Nyitva este 9 óráig. Nyitva este 9 óráig.

Polgár Sándor

m. kir. szabad nyert orvosi mű- és közzeszer

BUDAPEST VII. Erzsébet-körut 50.

Legelőnyösebben bevezetéseik orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök, a m. kir. árú. Suspensorium, irrigator fecundator stb. legújabb találmányok és a m. kir. szabad Polgár-féle szervkötők has- és köldök kötők. Valódi francia különlegesek (évszerepek) Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Fentitelt tárgyakat küldöm ingyen.

Litvánia ellen védve 1890. sz.

Telt kebel.

Telt kebel két hónap alatt

Pilules Orientales

(k. l. l. pilulák) által, az egyedül-
lék által, melyek a mellét fejlesztik, szilárdítják, helyreállítják a női mellnek természetes teltségét, kölcsonyú, ardeklül, hogy az egésznek ártalmatlan. Ga. antitoxin arzenikummentes

— Orvosi kiválósgoktól ajánlva. Abszolút díszekció. Egy doboz használati utasítása franko 4-45 korona előzetes be-
küldése vagy 6-75 korona utánvetel mellett.

L. RATIE gyógyszerész PARIS.
Raktárak: Bécs, R. Pserhofer
gyógyszertész, Singer-strasse 15
Budapest, Török József gyógy-
szertész Király-utca 12.

PENZ

valóságos sorsjegyekre, értéknapirookra és vidéki lakp. részvényekre.

Érzsébet sorsjegyre 6.50 K
Jásziv " 7.50
Magy. v. t. " 22.—
Bazilika " 16.—
Olasz v. t. " 30.—
Qest. v. t. " 40.—
Haza! " 90.—
Conv. Jelzőlog " 220.—
stb. stb.

A kölesön 2 koronánál kezdődő apró részletekben törészhető. Ha sors egyet már zártban vannak, úgy a le-
tejjery beklitése utánében a kölcsony a lenti összegre felemeljük. Azonnali előtérzés és legelőnyösebb kamattal.

BEIFELD BANKHAZ
BUDAPEST, Károly-körut 1.
Alapítva 1874-ben.

LESSZEBB... LEGJOBB... LEGOLCSÓBB

PAP, LAN, PAP, LAN, PAP, LAN

Összesítható vagy kivethető 8 matracal 10 ft.

Sodronygyétekek méret szerint 6 fittól feljebb.

GICHNER JÁNOS

ágynevelő rész- és vasbutor-gyáros szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb. nagy választékban.

BUDAPEST, Erzsébet-körut 20.

Gyári: Kertész-utca 7. és 9.

Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök, Gyermekkecskék nagy választékban. Eg nem felelő árak kiküldöm vagy a pécsi vízvezeték

darabja 1 ár Bolleták 50 kr-tól felebb

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst ékszerek, év-
eszközök, nászajándékok

részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.

Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

műorás

Bpest, Erzsébet-körut 29. sz. I. em.

Ekszeresek, Ezüstneműek,
gyári áron egyházi szerek, órák,
angol rendszer angol francia és
 China ezüst díszár-
 gyak a legújabb
 szerint beszezhettek

Részletfizetésre
Sárga János ékszergyáros
 Kolozsavart.
 Képes nagy árjegyzék ingyen.

!! Helviségváltoztatás miatt !!

Alapítványt 1883.
 raktáron levő kézimunka-szövetek rend-
 kívül olcsó árban lesznek kiadva.

3500 méter 40 cm. futószövetek
 kanavallal és színes ajtószegélynyi méterje

most 1 korona
 (rendes ár K. 2.60.)
 530 mtr 170 cm. széles mintázott duplaszövetek
 kanavallal méterre most 3-6 koronáig (rendes ár 6-10 kor.)
 Vidékre mintákat küldök.

Bérczi D. Sándor nő-kézimunka nagyiparos
 Bpest, Dessewffy-utca 5.
 sz. alatt. (Vácsi-körút sarok, saját áruház) — Nagy képes kézi
 munka árjegyzék díjtalanul. — Vidékre kivásztására is küldök

Eldred E. Byron, gépészmérnök, Boston-ban.
a 25600. számú

»Eljárás és berendezés a láng hőmérsékletének, terjedelmének és égéstartamának szabályozására égető készülékeken«

ezüli magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlására magyar gyárokkal összekötötést keres, szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyeket ad. Bővebb felvilágosításokkal készséggel szolgálnak:

Harsányi Jenő és dr. Messinger Károly, hites szabadalmi ügyvivők.
 Budapest, V. kerület, Akadémia-u tca II

300.000 korona nyerhető
1 db Pesti Hazai Takarékp. sorsjeggyel

Huzás már június 5-én.
Kapható:

36 havi részletfizetésre: havi befizet 4.— K.
 24 > > > 5.50 K.

Már az első részlet és 35 fillér porto beküldése ellenében megkötődő a törvényesen kiadott sorsjegyet sorozat és számat tartalmazó részletvet, melynek birtokában védi az összes huzásokon az egyedüli játékgépet évezzi.

FLEISSIG bankháza BUDAPEST,
 Erzsébet-körút 2. sz.

Peronospora, lisztharmat, sárgaság, egyéb gomba és rovar-károsítók ellen a szőlő, kert és mező részére

SCHLOESING

Hírhírű franciaországi, mezőgazdasági vegyész felgyelete alatt a marceilli Schloesing-ház 5 francia gyárban készített és a világ legelső címéleti és gyakorlati szakértői által kitűnőnek elismert Bordói para és Leccapell kénporai biztos és olcsó védelmet nyújtanak. Leírás és árjegyzék mindenkinek díjmentesen. Egyedüli vezérképviselő a magyar birodalom felé: **FRANKL ADOLF** banküzlete, Budapestre Eötvös-u. 19. (Eötvös-udvar, saját ház). — Telefon szám 25-40.

SCHLOESING permeterzője, hál- és kézi kőporfújtatója (a világon a legjobb és legelőkeltebb) szintén nálunk rendelhető.

Most jelent meg

Atanitóő

Falusi életkép 3 felvonásban.
 Irta: Bródy Sándor

SINGER és WOLFNER kiadása
 Budapest, VI., Andrassy-ut 10

Ára 2.50

1902. 1903. 1904. évben 10 első díjjal kitüntetve

KALLAI LAJOS motorgyára

BUDAPEST, VI., Gyár-utca 22. szám.
 (Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.)

Teljes jótállás kintre eséplésért!

KALLAI LAJOS-féle
 birtos villamos benzinkok
 mobil eséplőkészletek
 melyek gépészeti munkákhoz
 könnyen szemben tarthatók, legjobban ajánlhatók

GOZGÉPEK BECSERLÉTEK.

Ezen motorok több 100 példányban kintre és kö-
 köknek az ország minden részében. Többek között:
 Kozma József Kadarkut, Somogy megye.
 Tóth Péter bagi földbíró, Osantavér, B. B. m.
 G. Bíró József földbíró, Oszegéd, Pest megye.
 Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

BOROSZNOGYOGYFÜRDŐ

Zólyom megyében mértőföldre terjedő fenye-
 sektől körülvett völgyben. Vessuti állomás,
 posta, távirda, telefon a fürdőtelepen. Por és szilmentes
 havasi levegő. **Glaubersós források** ivó gyógy-
 módra kitűnő sikerrel használhatók mindazon betegségek-
 nél, melyeknél a **karlsbadi kúra** van javulva
 gyomor-, máj-, epé-, vesebajok, cukorbetegség, elhízás.
 Jól berendezett **vizgyógyintézet**, **Kneipp-ku-
 rára** alkalmas röt és patak. Szénasavas és fenyő fürdők.
 Hízaló és fekvő gyógymódok. Száznál több tiszta, szá-
 raz szoba. Konyha házi kezelésben. **Olcsó árak. Al-
 landó fürdőorvos.** Képes prospektust szívesen küld
 a tulajdonos: **Rosenauer Lajos** Besztercebányáról.

BAD GASTEIN

a cs. és kir. államvasutak állomása.

A legerősebb radioaktív forrás egész Európában, (49 c.) maximális
 hőfokkal, 1012 méternyire a tenger színe fölött, nagyserű hegy-
 vidéken, szőmentes helyen. Kötő határu idegbajoknál, (neu-
 ralgia) ischiás, neurasthenia, paralízis, (apoplexia) tubus, továbbá
 köszvény, csusz, vese- és hólyagbajoknál, női bajoknál, valamint
 kimorúlt és gyengésségi állapotokba.

Kényelmes tartózkodás 60 szállodában és lakóházban. Fürdők minden
 hában. Idény: május 1-től szeptember 1-ig. Május, június és szeptem-
 berben méréskelt szoba árak. Bármilyen felvilágosítást szívesen
 ad a fürdőbizottság. Program ingyen. Forrásvizetküldés Mattoni
 Henrik után Bécsből.

Mielőtt
 jégsekreényt venne tekintse
 meg **Mo-kovitz S.**
 sajtáktészitmenyü jégsekreényeit
 Budapest Bók Sziárd-utca 10.
 Ajanlia saját találmányu jégsekre-
 reneyeit, melynek belsejezete tel-
 jesen szűszedhető, miattal tisztán-
 tartása rendkívül előnyös és 50%
 jémegetakarítás érhető el. Kivá-
 natra árjegyzék ingyen és bér-
 mentve. 20 százalékkal olcsóbb
 mint bárhol.

Bakterium, szag- és izmentes

kristály-jég

hidósabb és tartósabb a természetes
 jégnél kapható bármely mennyiségben a

Magyar
Elelmiszerszállító R.-T.

nyilv. hűtő és jéggyártó raktár-
 háza JEGGYÁRABAN BUDAPEST,
 IX., Fata Kálmán-utca 8-10 szám.
 (Telefon 66-97.)
 Nagyobb letelek házhoz szállítva!

Nincs házbérzsora

mert lehet mindenki a maga háziura

A „TUSCULANUM” magyar tisztivise-
 lők a szögös ház-
 építő-szervekező épít munkák olcsó törzsz-
 teses kölcsön mellett

családi házat

ugy a már részben kiépült Mátyásföldi, mint
 az újonnan megszerzett első gödi telepen. Eio-
 jegyzéseket először az irada d. e. 9-12 és
 d. u. 6 óra között: VI., Liszt Ferenc-tér
 3. sz. Telefon 89-25.

HOLZER DIVATHÁZA
 Budapest, IV., Róssuth Lajos-u. 9.

Panamakalapok
Bérmaruhák
Napernyők

a legegyszerűbb és
 legfinomabb kivitel-
 ben jutányos árakon.

Stíriai

Tobelbad
 gyógyítóintézet
 GRACZ mellett.

Szezon:
 május—októ.

330 méter a
 tenger színe
 fölött.

Két vasúti állomás.

Gráctól
 kocsin egy óra
 posta- és táv-
 iróállomás.

Régóta ismert vastartalmu hó-
 forrás. Aczélforrás temp. 30° C.
 (23° R.) — 25° C. 20° R.) Enyhe
 éghajlat erős erdei levegővel,
 kiterjedt fenyőerdők. A kúra
 ajánlata: idegbajok: neurasthé-
 nia, ideggyengeség; hatgerincz-
 bajok, hiszteria, göröcsök, neural-
 gia stb. Nőibajok: Nagyon
 ajánlatos lábbadozóknek és
 gyonye gyermekeknek. Gyógyító
 eszközök: gyógyító, külön- és
 uszmedence, kádfürdő és
 forrásviz, fenyő- és villamos
 fürdő, masszázs, hydropetikus
 kurák, napfürdők stb. Olcsó la-
 kások, egyes szobák, valamint
 villak, fürdőszalon, nagyon jó
 vendéglő, kintre fürdőzene. Ki-
 merítő prospektust ingyen és
 bérmentve küld a fürdőgond-
 nokság.

Med. Univ.
Dr. Alexander Blumauer
 tulajdonos.

Magyar királyi államvasutak
 igazgatósága.
 117808/908. A III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága 1165
 darab katona kocsiampas szállítása iránt nyilvános pá-
 lyázati hirdet.

A részletes módozatokat tartalmazó «Ajánlati felhívás»,
 ajánlati úrlap és bővebb felvilágosítás a magyar királyi
 államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési
 szakosztályánál (Budapest, VI., Andrassy-ut 73. sz. II. em.
 46. ajtó) kapható.

A katonakocsi lámpasokról a budapest jözsefvárosi
 állomáson levő központi szertárban kotelező minta van,
 mely ott meatekinthető.

Az ezen pályázatra vonatkozó, ivenként egy koronás
 bélyeggel ellátandó lezáró és a cég pecsétjével lepecsételt
 ajánlatok 1908. évi június hó 13-án déli 12 óráig a fentebb
 említett szakosztályánál benyújtandók, vagy posta útján
 oda beküldeni.

A bánatpénz 1908. évi június hó 12-ik napjának déli
 12 órájáig a magyar királyi államvasutak főpenztáránál
 (Budapest, VI., Andrassy-ut 75. sz.) teendő le.

Budapest, 1908. május hóban.

Az igazgatóság.
 (Utannyomás nem díjazatik).

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári Idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férőruhához (Kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonnához 20.— K.-ért, szintúgy felöltőszövetet, turisztalónt, selyemkangarót stb. stb. nyári árakon küld a mintáig bízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

SIEGEL-IMHOF Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.

Mintához, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

15 forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kivitelű

öltöny

vagy felöltő

Krausz F. és Tsa

uri szabómester

Budapest, Rákóczi-ut 69.

Vidékre mintákat mértékével utasítással bérmentve. Helyben szabásukat mintákkal házhoz küldjük.

ELEKTRO-MOTOROK

minden nagyságban, Al-landó nagy raktár

Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-ter 17. sz.

Természetes, ezüst üstben mindenkor frissen befőzött

kiváló finom málna szörpöt

szállít

Gessler Siegfried

CSÁK, és kir. udvari szállító és O. csasz. és kir. Fensége József főherceg kamarai szállítója.

Kőbánya.

30 korona

finom szövetből kiváló felöltöny vagy felöltő mérték után remek szabás és finom kivitelben „Hazai verseny-szabóság” Budapesten, VII. Thököly (Oszmórt)-ut 3. L. em. Vidékre minták bérmentve.

ÓVARDJUNK AZ UTÁZATORTÓL ÉS HAMISÍTAVANTÓL

Ugyeljünk az aldirásra:

SANTAL MIDY

Artalmatlan és teljesen tiszta

ALAPOSAN ÉS GYORSAN GYÓGYITJA

(Kopelva az befekeskedéshez nátkai)

a heveny vagy idült kifolyást.

MIDY

Minden lokoetka MIDY nevű szelvést.

PARIS, 2, rue Violano.

Főosztály: T. József Budapest, Erzsébet-ter, 12. és Andrássy-ut 26.

Magyarország jelenlősebb győgszerártaiban.

Telefon 11-06. Minden vízmérő-tulajdonosnak fontos! Telefon 11-06

Védelem víztulofogyasztás ellen

a vízfogyasztás hetenkinti ellenőrzése folytán.

Prospektust és felvilágosítást mindenkor ingyen küld a

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság KUNZ F.

vízmérők szakgyára. Saját gyártelep.

Osztály: vízfogyasztás ellenőrzés Budapest, I, Bors-utca 14

JOHNSTON aratógépeit

kizárólag a magyarországi viszonyoknak megfelelőleg készítve egyszerű és tökéletes kivitelben, olcsó árban szállítják

Bächer Rudolf és Melichár Ferencz,
a Johnston Harvester Co., Batavia

magyarországi kizárólagos képviselői

Budapest, VI, Nagymező - utca 68. sz.

Árajánlattal készséggel szolgálnak.

1900. Párisi világiállítás Grand Prix

Kwizda Ferencz János kertületi gyógyszerész Korneuburg, Bécs mellett Cs. és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgar fejedelemség udvari szállító.

KWIZDA-féle szabadalmazott

Szorító szárvédő-szalag

ruganyos szorító szárvédő légvánkossal ellátva

szürke, fekete, barna és fehér színben, gummiból csak feketeszinben.

4 nagyságban készülnek és pedig bal és jobb lábának. A szorító z-b-nél megmérve,

20-22	cm. átmérőre megf. az 1.50 sz. nagyság	a 2-ik
23-24	cm. átmérőre megf. az 1.50 sz. nagyság	a 3-ik
25-27	cm. átmérőre megf. az 1.50 sz. nagyság	a 4-ik
28-30	cm. átmérőre megf. az 1.50 sz. nagyság	a 4-ik

Egy darab ára:

Szürke színben darabonként	1. sz. 5 K 50 l., 2. sz. 5 K 80 l., 3. sz. 6 K 40 l., 4. sz. 7 K 30 l.
Fekete, barna, vagy fehér színben:	1. sz. 5 K 90 l., 2. sz. 6 K 40 l., 3. sz. 6 K 80 l., 4. sz. 7 K 70 l.

Kapható: Dulóz A. utóda IV., Egyetem-utca 2., Freund és fia IV., Koronahéreg-utca 3., Glass József IV., Koronahéreg-utca 9., Hejli és Stlassny VIII., Múzeum-körút 10., Huzella M. IV., Váci-utca, Keleti J. IV., Koronahéreg-utca 17., Kutschera S. VII., Kereszt-ut 32., Glibich L. VI., Teréz-körút 6., Wessely István IV., Váci-utca.

SZIWO BENZIL MOTOROK

BRÜNN-KÖNIGSFELDI MOTOROK

EGYED-ÁRUSÍTÓ ABELES EMIL BUDAPEST V. VÁCI-UT 14.

TELEFON 98-32. SÜRGÖNYCIM: BARSEL

Vidéki képviselők kerestetnek.

DUS VÁLASZTEKBAK... RESZLETI FIZETÉSRE... KENDHIVÜLI OLCSÓ ÁRON... KAPHATÓ

BUTOR

EHRENTREU TESTVÉREKTEL

BUDAPEST, V. VÁCI-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA SARKI) KAPAL ARJÉCTER NYOLVEN. TELEFON 82-2

Jég-szerkezetek

m. k. szabadalmazott kitanó szerkezetűek 50 százalék jég-megtakarítás.

Fürdő-kádak, fűtőkészülékekkel is, borpultok erős, csinos, minden kivitelben, vízszelétrusztóknak nagy áronedemény

WIESEL, Váci-körút 47. TELEFON 91-20.

Műhely Podmanický-n. 6. Árjegyzék bérmentve. Elvállalok mindenféle bádagos és szerelő-munkát jutányos árban.

Lawn-teniszjátékaink

fiuknak, leányoknak és felnőtteknek

legégszesebb és érdekes társas sportjátékot nyújt

Tenisz-rakétok:

Kezdőknek	2,25, 3,25 frl.
Haladóknak	4,50
Jó játékosoknak	7.— frl.
Versenyzőknek	9.—12.—
Bajnokoknak	15.—19.—

Pályakerítő-háló (3 m. magas) méterje . . 16 kr.

Fehérposztó-teniszlapda tucatja 5, 6, 7, 8, 9 frt.

Teniszárjegyzék és pályaterv ingyen.

Ploki és Haas lawn-tenisz-üzlete, Budapest, VI, Andrássy-ut 13 szám.

A legtöbb tenisz-klub szállítója. Külön szakjavítás-tarifa ingyen.

Szabott gyári árak

Mászajándéktárgyak minden árban.

Spitzer Miksa utóda

HOLCZER

m. kir. szab. ékszerész.

Nagy raktár: Gyémánt és brilláns-butonok, gyűrűk, melltűk és más nemeskőárakból.

Saját gyártmány! Ékszer átalakítás. Jutányos árak.

Budapest, IV., Károly-körút 22. Köser Bazár.
Gyár: VII., Király-utca 13.

Leikiemeretes kiszolgálás!

E hirdetés rovatan minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatan minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Batvány-utca 6/C. 288

Vadászfegyver
gyűjtemény, részben örökségből származó egyenként is potom áron eladó. Közöttük Toplewer-kulcsu Lancaster 20 forint. Előrefekvő lakatszerkezettel, modern Hammerles 35 forint. Greener-záru, Bücksflinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Drilling, valódi Krupp acélsővényekkel 65 frt. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghamerles, ugyanitt egy Götz fényképezőgép, egy perzsaszőnyeg és egy motorkezepekpar nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetemter 5. szám. Radónál. Fegyvereket, tenykeposztonokat, valamint minden más tárgyat vesztek a legmagasabb árban, ugyszintén mindent ujakra becserelek 49082

Cseresznyét,
nagyzemleket postakosaraként 4 kor. munkát, kalarabét, zöld va babot, tököt, kelkáposztát, gombát, csukorborsót, spárgát, carfiolt és új burgonyát, vegvesen 3 kor. ismét eladóknak külön árajánlat, Szabó Csongrádról.

Ugorkát, tököt,
gombát, carfiolt, kalarabét, zöldvaibabot, kelkáposztát, cukorborsót, spárgát és új burgonyát 3-20 kor. Csemegecseresznyét postakosaraként 4 kor. ismét eladóknak külön árajánlat, Gyümölcskivitel Csongrádról.

Nagánjáró
gőzcseplőköszörel 8 löcsejű kifogástalan gyári javítással, magyar állami gyártmány, igen előnyös árban és fizetési módokkal megegyezőre ajánlatik Szűcs Ödön cég által Bajan

Gepeszeket
cséplés idejére napszinten gazdatiszítéket és az összes gazdasági szeményzetet, szakerveket és jószágágyórt teljes felelőseget vállalok a hely adó urak részére teljesen költés és díjmentesen a Jani Krakauer Armin Budanest. Nagymező-ú 25. Telefon 94-76.

Rekedtség
biztos és kellemes orvosága a Réthy-féle cukorka 60 fillérért mindenütt kapható: cs.

Temetkezési
vállalkozók, intézetek egyletek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívántra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság Nagy-mező-utca E. 46. 279.3 C.

Pénzkölcsönt
4, 4 1/2 és 5% áron földbirtokra, földvelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I. II. III. helyen 5-70 évig törleszthető. Személyhitel tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik.

HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 11a.

Jogi-, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítványokból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén Államszámvetéstanulmányok teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi személtárlum, Budapest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsautca 44.)

Csunya kezeket
3 nap alatt bársonysimává és hófehérré teszi a Kerpel közfínomító, üvege 90 fill., 4 üveget bérmentve küld Kerpel gyogysz. Bpest, Lipót-körút 28. 27947

Asszonyok
vigyázatok! Tulnag gyermekáldás eiden megtanít védekezni Fischer Róza kézikönyve, Több ezer köszönő és haláirat. 1 koronáért (esetleg bélyegekből) megküldi Fischer Róza asszony, Budapest, Damjanich-utca 28/B. - 2.

A Falkogen
tűdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyogyszer-tár, Budapest, VII. Rákóczi-tér 2. sz. 27796

Májusi
friss csemege juhurtot szállít 5 kgos bödönökben, 6 koronáért Hegyi téglasajt kilója 1.60 korona. Hegyi juhurtgyár, Nagyszabos. (Gömrör m.) Helyi képviselők keresetnek. 28508

Parketagyár
Gyönyörűsön ajánlja gyártmányait. 27733

Jó és olcsó
nyaraló és töldehely: Lőcse, szab. kir. városa, Szepesvármegye székhelye; 573 méter magasan a tenger színe felett, a városban és a város körül szép sétányok, 1-2 kilométernyire fenyőerdőkkel környezve, teljesen portalan, ózonos levegővel; kikövezett és csatornás utcákkal és terrekkel; jó és olcsó élelmezéssel, könnyű közlekedéssel, kellemes szórakoztató és kiránduló szomszédhelyekkel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményeiről tüziesen felvilágosításokkal szivesen szolgál a város rendőrkapitánya. 5564

!!! Olcsó kölcsönök !!!
Tisztviselőknak 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Eléltbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költés nincsen! Díjazás utólagos! Jótárogkölcsönt 4-4 1/2%-ra, 4-62-5-05% annuálás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-ra. Övadekora az érték 75%-ig. Katonatisztesek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel Tarcabittell, Valtó-kölcsönt gyorsan és előnyösen folyósi unk. Ingatlanok erdők, bányák adásvétele Osztrájsorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk! Minden felvilágosítás díjtalan!! Képviselek alkalmaztatnak! Itta és Tarsa bankbizományi és kereskedelmi iroda. Budapest, VI., Eötvös-utca 2. Király-utca sarok. Telefon: 105-34. Válaszbélyeg. 28429

Magánnyomozó
törv. bevezett cég alvállal bizalmi, házasság örökségi és egyéb könyes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások üzletek feltűnés nélküli megfigyelését s elűnt egyének és névtelen levelek írónak ki nyomozását, bel és külföldön. Barna Lóbor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. L 15. Telefon 103-52. 28587

Polgari, gimnaziumi,
kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra, gimnaziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes Ignác, Budapest, VII. Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyegyet kérek. 27808

Kolozsvári
jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legelővidebb idő alatt kiprobált módszertünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikereit biztosítja 8 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen csekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre ki merítünk válaszolni. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-ú 2.

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 27750

Cserek övni kell a feleségét!
Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a háltáratok ezrei igazolják, díszkréten küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr 50

Zálogcédulákat,
örültségek, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban vesztek Brilliansokort többet fizetnek, mint amennyit vették. SCHILLED ISIDOR, Síp-utca 8. 27133

Meheszet
1870 négyszögöl beltelek Aper, Hevesmegyében, 400 termő gyümölcsfával, kis lakással, méhesek, partonok és ducokban 500 kaptár 120 élő mehesalád teljes felszereléssel és egy szőlő föld 552 négyszögöl, összesen 14.600 koronáért eladó. Bővebbet Némegy Béla tulajdonosnál Aszodon 18632

Ajtók és ablakok
régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rászorok, tortkeresek, terramillapok, Keitheimi ajtók olcsón kaphatók

Kelemen Mór,
épület-bontó vállalkozónál Budapest, Nádor-ú. 72-74. 28618

Sodronykerítéseket
bámulatos olcsón készit **Heizer és Társa** cég **Budapest,** VIII., Népszínház-ú. 1-3.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá őr-szoba, iroda berendezésel rőz- és mahagomi butorok, szőnyegek és függönyök salódi angol bérgranitúrak eladása és vétele. **Wechsler Károlyné** VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265 **Rasinczy-utca sarok.**

„Stenográfia“
Országos Gabelberger gyorsíró és gépiróiskola **Váczi-körút 33.**
Díjtalan gépirásoktatás. Havonta új gyorsírási, gépirási és kereskedelmi szaktanfolyam. Kedvezményes nyári kurzusok. Okleveles tanárok. Beiratkozás naponta. **Váczi-körút 33.**

Öreg hamis fogakat
zalogcédulákat tékszerkeztől, régiségektől, tollakat, butorokat és mindenféle használt tárgyakat vesz Wyschogrod Jakab, Nagyúvaros-utca 7. I. 11. Levelezőlapra jövék.

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi cséplő Singer varrógép zárszerkezettel 5 évi kőttámaszal onakia **SINGER A.** műtőpérszón Budapest, főüzlet Akáca-utca 55. Mindenféle varrógépek javítását legjutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen. **Urasági butor**
Eladok és vesztek; mahagomi hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyegek, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia
Allandó nagy lakberendezés kiállítás! (V. Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát Az egész házban. Telefon 17-77. **Fióküzlet nincsen.** 26618

Urasági butorokat, szőnyegek, csillárokat
és legelősebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) vesztek és eladok. **Nagy Zsigmond** VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagomi pisander vagy másfajta háló, ebédlő, őr-szoba és szalonbutorokban. Bészalószobák, bérgranitúrák és kárpitosfélekben Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból gáz, villamos stb.-hez. 26597

Előkészítő tanfolyam
építő, kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgához. Siker biztosítva. **BUDAPEST,** VII. ker., Baross-tér 17. sz. **VAGI JOZSEF** műtőpétsész, igazgató

BELHURUT,
(hasmenés) gyomorgöres legjobb gyogyszere a **BARTA-féle FEKETE-APONYA GYÖGYBŐR** gyogyszereszek és műszerekeknel 1 üveg ára K 1.60, 5 üveget 8.- koronáért bérmentve szállit a **FELKAI KONZERVGYÁR** Felka, Szepes-m. 26971

zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt
kézpénzbeni áron a legújabb rendszerű **bankhitel** utján kizárólag csak Reményi nagy magyar bank-szerelésben. Prospektus és árjegyzék ingyen. **Budapest, Király-ú. 58. szám.**

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. **FELKAI KONZERVGYÁR** Felka, Szepes-m. 26973

FARAGÓ J.
műbutorraktár, kárpitos és diszító **Bpest, Váci-utca 2.** Elitogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenféle kárpitos- és diszítómunkákat. 27881 Mintaraktár művészi kivitelű butorokból, francia és angol szövetekből. Költségvetés díjmentes.

MEGHODITOTTUK A VILAGOT!
BUTOR
árverésről, finom és egy szerű butor, hálószobák és garzon szobák Szalon börteliek, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzasszőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Szepességi csemegek
BARTA-féle veresáfonya befőltet, málna-, szamóca-, csipkebogyózt, gomba- és huskonverveket, pástétomokat aial a **FELKAI KONZERVGYÁR** Felka, Szepesmegeye. Kerjen árjegyzéket.

Szóló-tulajdonosok
„Peronospin“
mely már 7 év óta használatban van. Hatasabban sokkal jobb és olcsóbb permutezésnél, mint a kekkő. Egy csomag 1 hektó vizre 80 liter. 10 csomag rendelésnél bérmentve küldi Demeter M. gyogyszerész Szepesváron.

Veresáfonyabetóti
B A R T A-féle, 6 kilós postakosárúveg 6.- korona **FELKAI KONZERVGYÁR** Felka, Szepes-m. 86972

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-üriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban. **GROSZ SANDOR és társa** Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

2 utcaiz, 1 udvari-, cselédiszoba és mellékhelyiségekkel álló lakást keresek. lehetőleg a VI. v. VII. kerületben f. évi augusztus 1-re, saját részemre. Tenczer Gyula hirdetés iroda Szevita-tér 8. szám.